

NOKIANKAUPUNKI

Tilinpäätös 2014

NOKIA PÄHKINÄNKUORESSA (2014)

Pinta-ala 348 km²
josta vettä 59 km²

Asukasluku 31.12.2014 32 847

Työpaikat toimialoittain:
(v. 2012 tieto)

Yksityiset ja julkiset palvelut 60,1 %
Teollisuus- ja rakennustoiminta 37,5 %
Maa- metsä- ja kalatalous 1,0 %
Toimiala tuntematon 1,4 %

Tuloveroprosentti v. 2014 19,75 %

Taloustietoja:	tp 2014	tp 2013
Toimintamenot (ulkoiset)	181,3 milj. euroa	177,5 milj. euroa
Investointimenot	31,1 milj. euroa	20,3 milj. euroa
Vuosikate	8,5 milj. euroa	17,7 milj. euroa
	259 € / as.	542 € / as.
Pitkäaikaiset lainat 31.12.	45,9 milj. euroa	50,5 milj. euroa
	1 398 € / as.	1 546 € / as.
Kuntakonsernin pitkäaikaiset lainat 31.12.	81,7 milj. euroa	82,6 milj. euroa
	2 487 € / as.	2 526 € / as.

Kannen kuva: Tapio Ketola: Nokian Puropuiston kuohuja
"Vierivä kivi ei sammaloidu, eikä virtaava vesi jäädy."
Nokian kaupungin uusi tytäryhtiö Nokian Vesi Oy aloitti toimintansa 1.5.2014

Taitto: Marita Gröndahl
Paino: Multiprint, Tampere 2015

Nokian kaupungin
tilinpäätös
2014

TILINPÄÄTÖS 2014

Sisältö

Kaupunginjohtajan katsaus	7
KAUPUNGIN JOHTAMINEN	
Kaupungin hallinto-organisaatio	9
Kaupunginvaltuusto	10
Kaupunginhallitus	11
TOIMINTAKERTOMUS	
Yleinen taloudellinen kehitys	15
Kunnallistalouden kehitys	16
Nokian kaupungin talouden kehitys sekä arvio kehityksestä	17
Talousarvion toteutuminen	22
Tilinpäätöksen vaikutus kuluvaan vuoden talousarvioon	23
Kaupunginhallituksen esitys tuloksen käsittelystä	23
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	26
Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista tekijöistä	26
Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	30
Konsernitarkastelu	33
Kaupunginhallituksen selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	35
KOKO KAUPUNGIN STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	41
TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	
TULOSALUEITTAIN	
Kaupunginhallitus	47
Luottamustoimi	47
Hallintokeskus	49
Hallintopalvelut	49
Kehittämisen- ja elinkeinopalvelut	51
Perusturvakeskus	55
Lähipalvelut	55
Perhepalvelut	59
Vanhuspalvelut	62
Eriyispalvelut	65
Kasvatus- ja opetuskeskus	69
Hallinto- ja tukipalvelut	69
Perusopetus	72
Lukio	76
Pirkan opisto	81
Varhaiskasvatus	84
Vapaa-aikakeskus	89

Kulttuuripalvelut (Kulttuuritoimi)	89
Kirjastopalvelut (Kirjastotoimi)	93
Liikuntapalvelut (Liikuntatoimi)	96
Nuorisopalvelut (Nuorisotoimi)	99
Tekninen keskus	103
Johto ja hallinto	103
Varikko	105
Tilatekniikka	108
Kunnallistekniikka	111
Maankäyttö	113
Ruoka- ja siivouspalvelut	116
Aluetuotanto	119
Vesihuoltolaitos	121
Rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluyksikkö	122
TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU	125
INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU	126
TULOSLASKELMA	130
RAHOITUSLASKELMA	131
TASE	132
KONSERNIN TULOSLASKELMA	134
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	135
KONSERNITASE	136
LIITETIEDOT	
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	139
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	139
Tuloslaskelman liitetiedot	140
Tasetta koskevat liitetiedot	144
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	149
Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot	150
Omistukset muissa yhteisöissä	151
ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	
Vesihuoltolaitosta koskevat laskelmat	152
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	
Nokian kaupunginhallituksen allekirjoitus	155
Tilintarkastuskertomus kaupunginvaltuustolle	156
LUETTELOT JA SELVITYKSET	
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	158
 NOKIAN KAUPUNGIN ORGANISAATIOHIERARKIA	

Kaupunginjohtajan katsaus

Nokian kaupunginvaltuusto päätti huhtikuussa 2014 suhtautumisestaan Tampereen kaupunkiseudun omaehtoiseen, alkuvuodesta 2014 julkaistun selvitykseen ”Elinvoimainen Tampereen kaupunkiseutu – tulevaisuuden vaihtoehdot vaikutuksineen”. Selvityksen erityisenä tehtävänä oli hakea vaihtoehtoisia malleja elinvoimaisuuden lisäämiseksi kaupunkiseudulla. Selvityksen yhtenä osana oli myös kunta-jakolain mukainen selvitys mahdollisista kuntaliitoksista.

Kuntaliitosten osalta kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti todeta, että Nokian kannalta selvitysmiehen esityksistä yhden kunnan vaihtoehto ei ole toteuttamiskelpoinen. Kaupunginvaltuusto totesi myös, että Nokian kaupunki näkee parhaana vaihtoehtona edelleen seutuselvityksessä esitetyn tiivistävän kaupunkiseudun yhteistyön mallin.

Selvityksessä esitettyyn uudenlaiseen seutukaupunkia koskevaan jatkoselvitystyön tarpeeseen Nokia yhdessä muiden kaupunkiseudun kuntien kanssa vastasi, että asiaa on mahdollista käsitellä sen jälkeen, kun sosiaali- ja terveyspalveluita (sote) koskeva lainsäädäntö on hyväksytty ja sen vaikutukset ovat selvillä.

Sote-palveluita koskeva laaja-alainen uudistushanke eteni maan hallituksen esitykseen eduskunnalle. Sote-palvelut olisivat esityksen mukaan siirtyneet peruskunnilta laaja-alaisille kuntayhtymille. Kuntien maksuosuudet kuntayhtymille olisivat perustuneet laskennalliseen asukaskohtaiseen maksuun. Nokian kaupunki olisi ennakolaskelmien perusteella tässä mallissa hävinnyt enemmän kuin yhden tuloveroprosenttiyksikön tuoton. Lakiuudistus ei kuitenkaan sittemmin edennyt eduskunnan täysistunnon käsitelyyn perustuslakivaliokunnan kannanottojen johdosta.

Julkisen talouden tasapainottamiseksi ja uudistamiseksi merkittävä uudistus kertomusvuodelta oli kuntien valtionosuusuudistus ja -leikkaukset. Valtionosuusuudistuksessa valtionosuuden määräytymisen perusteita yksinkertaistettiin, mitä sinällään on pidettävä oikeana toimenpiteenä. On kuitenkin oletettavaa, että jatkossa valtionosuuden määräytymisen kriteerit tulevat vielä tarkentumaan. Pääte-tyillä kriteereillä Nokian kaupunki menettää valtionosuutta 83 euroa/asukas.

Päätetyt valtionosuusleikkaukset vuoden 2017 alusta lukien ovat kunnille karuja. Kunnat menettävät 259 euroa/asukas. Tämä yhdessä valtionosuuskri-

teerien muutoksen kanssa tarkoittaa Nokialla noin 2 tuloveroprosenttiyksikön painetta kunnallisverotuksessa.

Kertomusvuoden vuosikate heikentyi yli 9 milj. eurolla vuoden 2013 vuosikatteesta. Tämä siitä huolimatta, että ulkoisten toimintamenojen kasvu oli vain 2,2 % (7,3 % v. 2013). Vuosikatteen merkittävä heikentyminen vuodesta 2013 selittyy toimintakatte-teen heikentymisellä: Toimintakulut kasvoivat noin 3 milj. eurolla, ja samalla toimintatuotot vähenivät yli 6 milj. eurolla. Yhtenä kaupungin tuloslaskelmas- sa toimintatuottojen vähenemiseen vaikuttavana tekijänä on kertomusvuoden aikana toteutettu vesilaitoksen yhtiöittäminen. Korkeasta työttömyy- destä (15,5 %) johtuen verorahoitus ei tuonut vuo- sikatteeseen yhtään apua, koska verotulojen kasvu pysähtyi käytännössä kokonaan.

Vuoden 2014 tuloksen painoi synkästi alijäämäiseksi kertaluonteiset erät, erityisesti Häpesuon puhdis- tusta varten tehty 4,2 miljoonan euron lisävaraus. Muita kertaluonteisia poisto- tai arvonalennuseriä oli yhteensä noin 0,75 milj. euron verran.

Pitkäaikaisten lainojen määrä väheni 4,6 milj. eurol- la ja oli kertomusvuoden lopussa 1 398 euroa/ asu- kas. Ennakkotiedon mukaan Manner-Suomen kun- nissa lainamäärä oli keskimäärin noin 2 733 eu- roa/asukas.

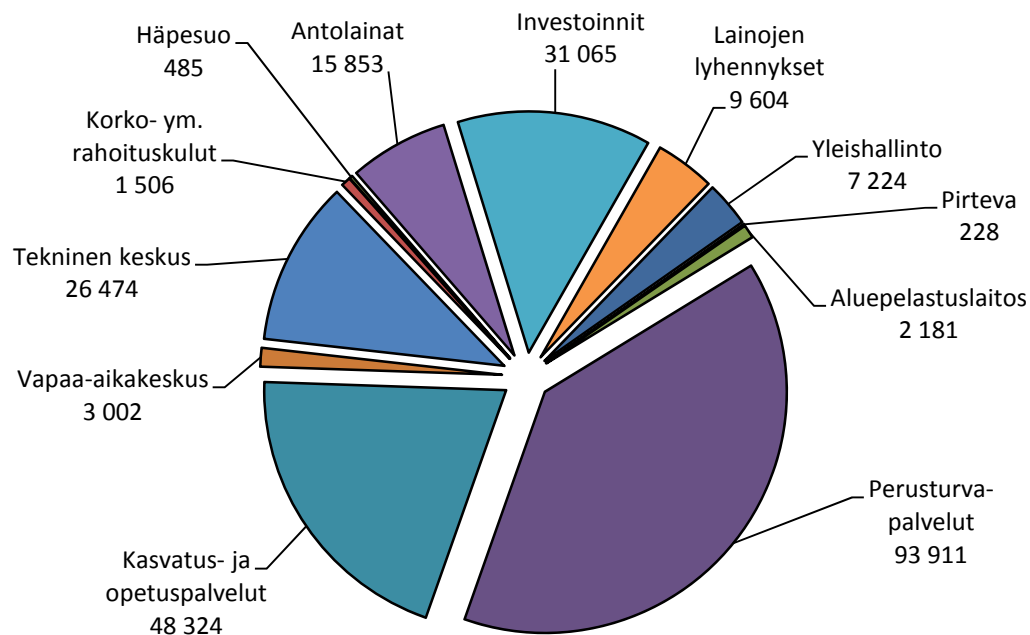
Kansantalous ei näytä nopeasti elpyvän jo pitkään jatkuneesta vaikeasta ajasta. Koska verorahoituksen kasvuun ei täten voida turvata, on entistä tärkeäm- pää saada parannettua henkilöstötuottavuutta. Tämä tarkoittaa uusia tapoja toimia. Keskeistä on myös, että hyvät, ammattitaitoiset työntekijämme pystyvät keskittymään kukin omaan perustehtä- väänsä, ja että palveluprosessit toimivat.

Kertomusvuonna asukasmäärä kasvoi 154 asukkaal- la ollen ennakkotiedon mukaan 32 847. Nokia on säilynyt suosittuna asuinpaikkana, ja kaupunkilaiset ovat pääosin tyytyväisiä Nokian palveluihin.

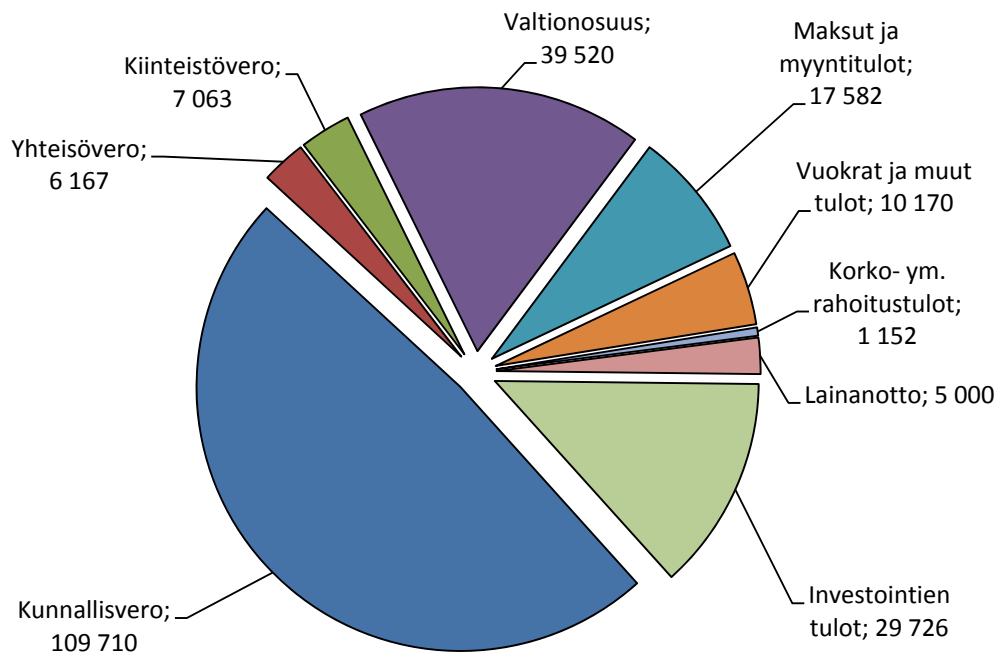
Kiitän kaupungin luottamushenkilöitä ja henkilöstöä vuoden 2014 palvelusta ja sitoutumisesta nokialais- ten hyvinvoinnin edistämiseen. Kiitän myös kaikkia kaupungin sidosryhmiä hyvästä yhteistyöstä ja mo- nipuolisesta aktiivisuudestanne. Toivon kaikille voi- mia jatkaa määrätietoista työtä Nokian kehittä- miseksi vetovoimaiseksi hyvinvoinnin mallikaupun- giksi.

Eero Väättäinen
kaupunginjohtaja

Nokian kaupungin kokonaismenot (ulkoiset) v. 2014
239 857 € (1000 €)

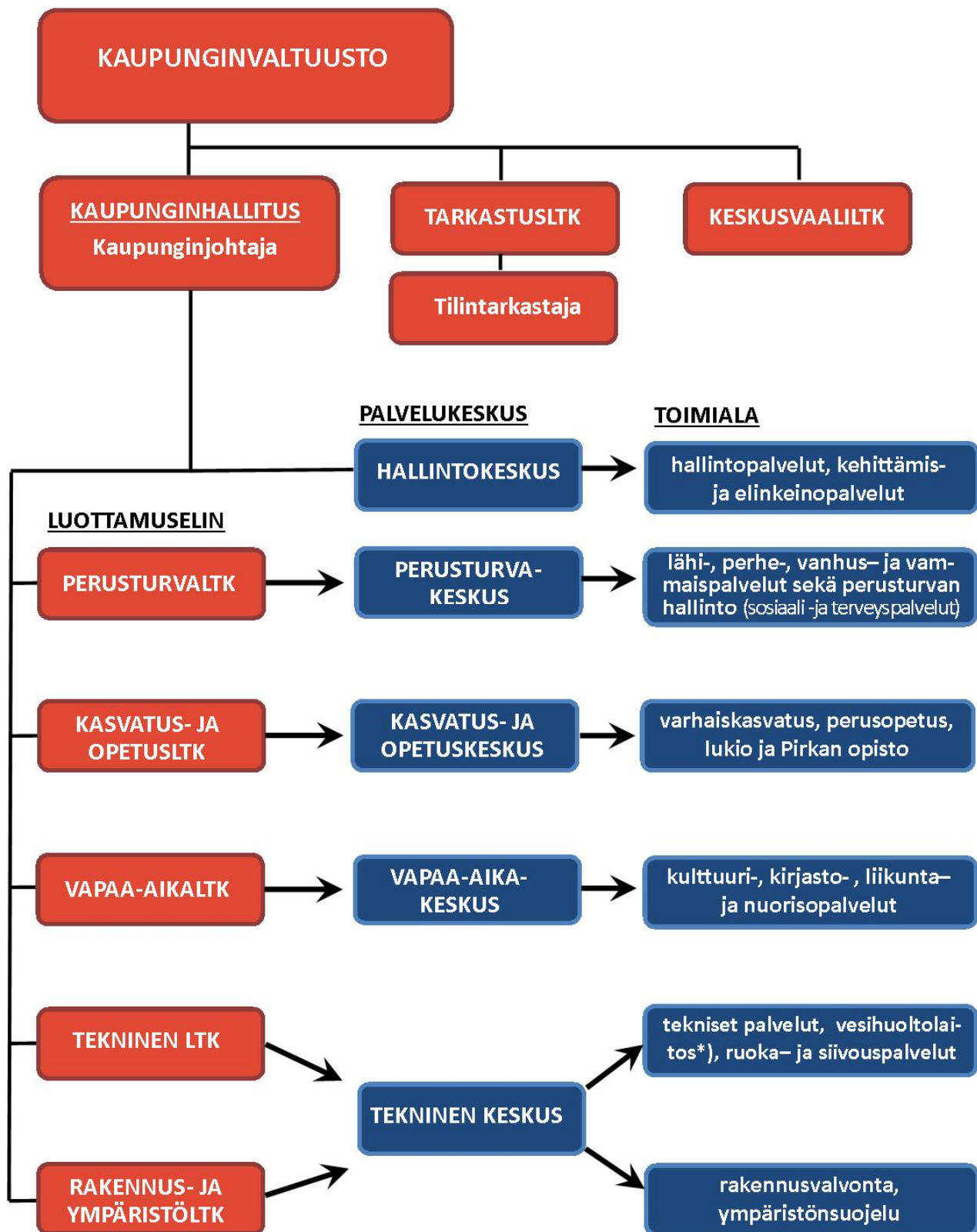

Nokian kaupungin kokonaistulot (ulkoiset) v. 2014
226 090 € (1000 €)

NOKIAN KAUPUNGIN HALLINTO-ORGANISAATIO 1.1.2014

*) 1.5.2014 alkaen vesihuoltolaitos yhtiöitettiin —> Nokian Vesi Oy

Valtuutetut vuonna 2014

SDP	Alanne Esa	suunnittelija
KOK	Arpiainen Auli	terveydenhoitaja, osastonhoitaja
SDP	1.vpj Asell Marko	liikuntapaikkojen hoitaja
VAS	Flink Kai	paperikoneenhoitaja
VIHR	Forssén Anitta	perushoitaja
VAS	Haapala Matti	työnjohtaja, eläk.
KOK	PJ Haapaniemi Jari	yrittäjä, lukkoseppä
VIHR	Harju Hannu	supervisor
SDP	Heinonen Kalevi	moottoriasentaja
SKP	Hernesniemi Herkku	pääluottamus mies, eläk.
SDP	Hiltunen Raisa	sairaanhoitaja, terveydenhoitaja
VAS	Hyyti Kristiina	kemianteollisuuden työntekijä, eläk.
SDP	Hänninen Jouni	insinööri, suunnittelupäällikkö
PS	Isokangas Tuomo	sairaanhoitaja, artesaani puuseppä
SDP	Jaakkola Jouko	filosofian lisensiaatti, tutkija
KESK	Jokinen Tuula	emäntä
PS	Kallio Leena	diplomi-insinööri, eMBA
VAS	Kallio Seppo	kunnallisneuvos
VAS	Keränen Taina	oikeus-tradenomi
VAS	Keränen Toivo	työsuoje lusihteeri, eläk.
KOK	Kilpikari Päivi	varatuomari, käräjä tuomari
KOK	Kork Jarmo	MOT/maajohtaja
PS	Laakso Mika	rakennus mies
SDP	Laitinen Arja	sairaanhoitaja, palvelupäällikkö
VAS	Laminsivu Kimmo	renkaantestiasentaja
KOK	Lappalainen Pirkka	asianajaja, varatuomari (16.6.2014 alkaen)
KOK	Lehmussaari Nea	opiskelija
SDP	Lehto Roope	yhtey späällikkö
VAS	Lehtonen Anneli	lehtori
KD	Luukko Tarja	FM, tiedottaja
VIHR	Lähde Leo	lehtori, eläk.
SDP	Makkonen Janne	pääluottamus mies
PS	Marjamaa Pia	insinööri
KOK	Martikkala Esa	ins.,toimitusjohtaja
KOK	Matikka Johanna	KTM, tuoteryhmävastaava, ostaja
SDP	Nenonen Tuomo	sosiaalineuvos
SDP	Nevala Sisko	varhaiskasvatuksen aluejohtaja
SDP	Nurminen Raija	terveydenhoitaja
SDP	Ojala Reino	työnjohtaja, eläk.
KOK	Paalanen Piila	FM, opettaja
KESK	Pulakka Esko	maanviljelijä, insinööri
PS	Pulakka Jukka	ent.yrittäjä
VIHR	Pulakka Miika	tuotantovastaava

KOK	Rautalin Tommi	yrittäjä
SKP	Salonen Eero	maalari, eläk.
SKP	Schadrin Pauli	asentaja
PS	Sissala Maija	taksinkuljettaja, refleksologi
KESK	Siuvo Janne	agrologi, insinööri
PS	Toivainen Juha	autonkuljettaja, opiskelija
VIHR	2 vpj. Tomminen Antti	opettaja
KOK	Vuorisalo Timo	kehityspäällikkö, insinööri (16.6.2014 saakka)
KOK	Väre Mikko	HTM

Kaupunginhallitus 2014

Varsinaiset jäsenet:

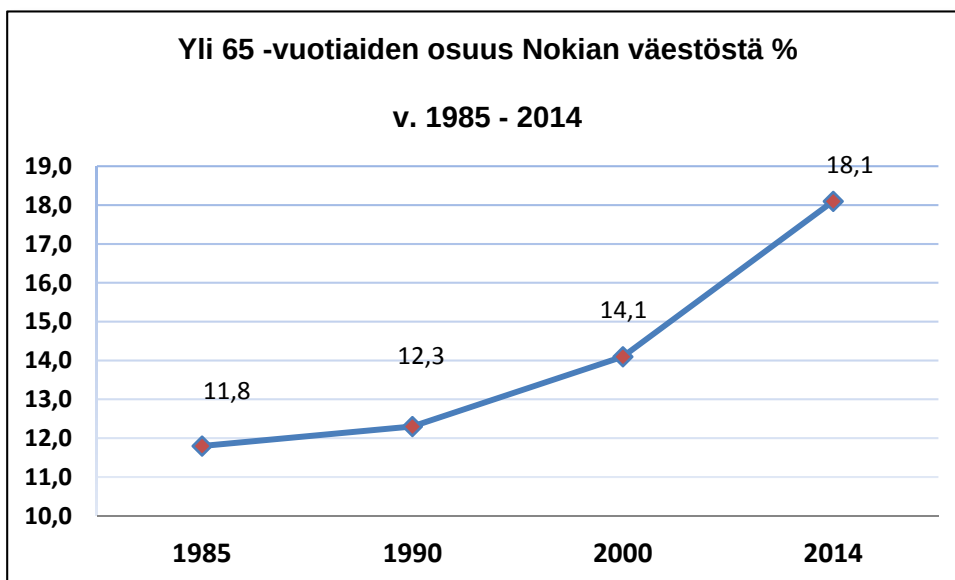
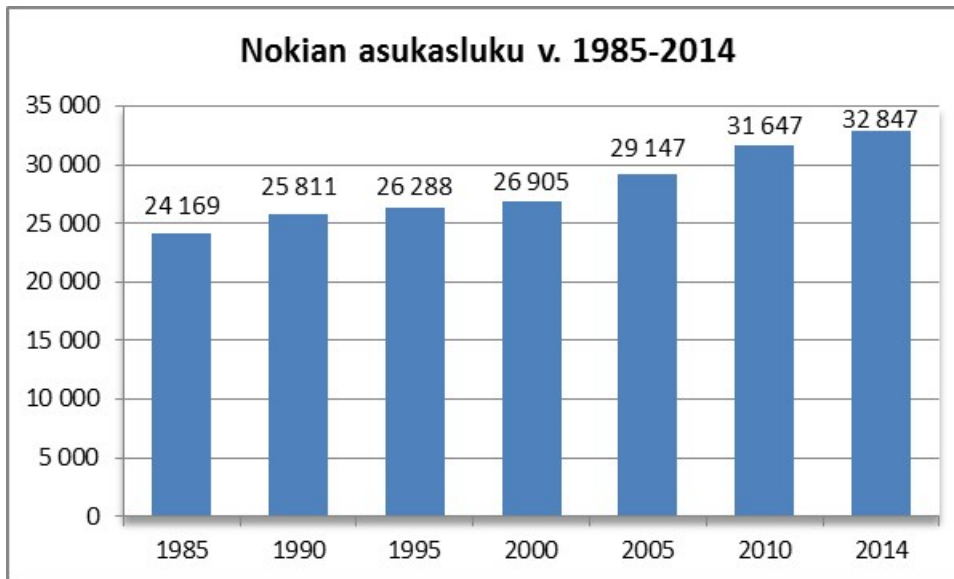
SDP	Pj	Laitinen Arja	sairaanhoitaja, palvelupäällikkö
KOK	1.vpj	Paalanen Piila	FM, opettaja
PS	2.vpj	Kallio Leena	diplomi-insinööri,eMBA
KESK		Siuvo Janne	agrologi, insinööri
KOK		Kork Jarmo	MOT/maajohtaja
SDP		Lehto Roope	yhteyspäällikkö
VAS		Lehtonen Anneli	lehtori
VAS		Laminsivu Kimmo	renkaantestiasentaja
VIHR		Lähde Leo	lehtori, eläk.

Henkilökohtaiset varajäsenet:

SDP		Nurminen Raija	terveydenhoitaja
KOK		Matikka Johanna	KTM, tuoteryhmävastaava, ostaja
PS		Laakso Mika	rakennusmies
KESK		Pulakka Esko	maanviljelijä/insinööri
KOK		Kilpikari Päivi	varatuomari, käräjätuomari
SDP		Alanne Esa	suunnittelija
VAS		Keränen Taina oikeus-	tradenomi
SKP		Hernesniemi Herkku	pääluottamusmies, eläk.
VIHR		Forssén Anitta	perushoitaja

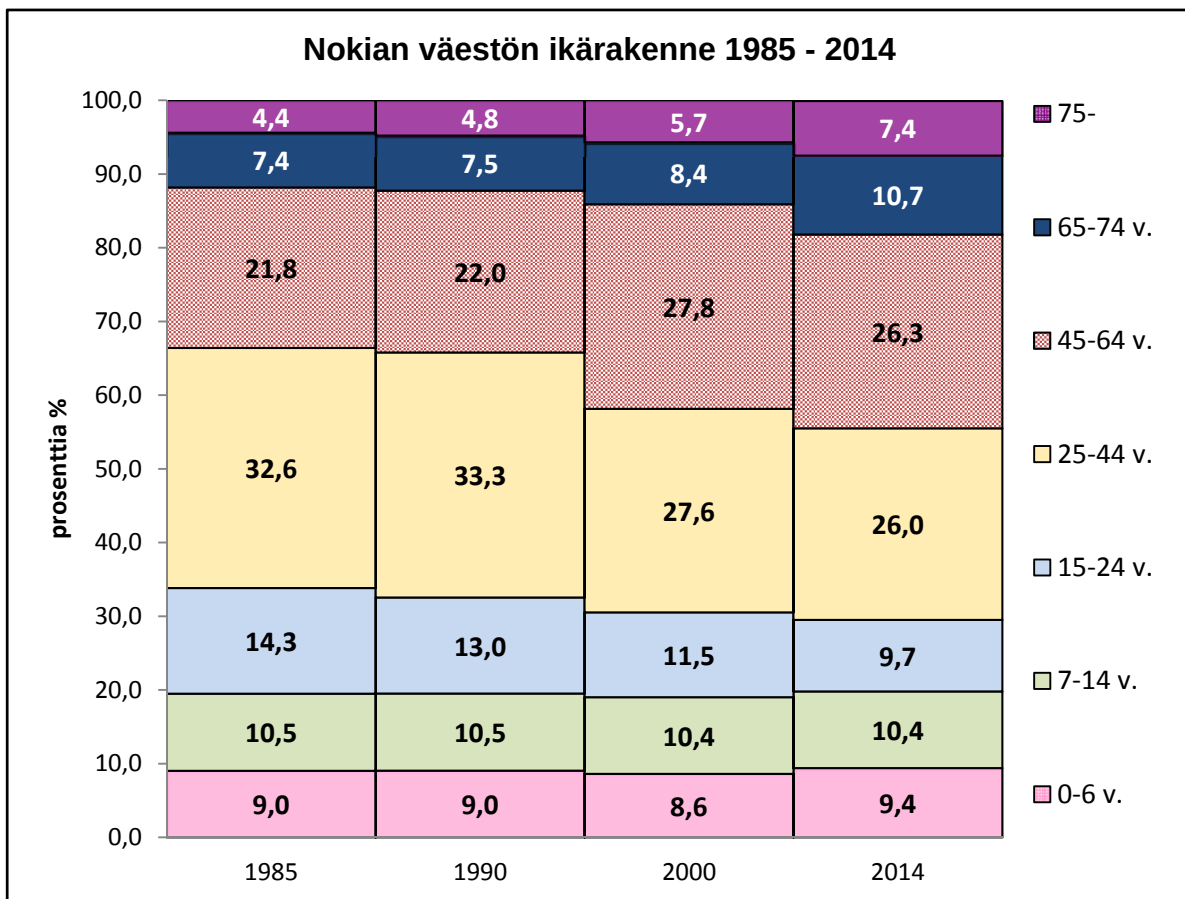
Nokian väestö osa-alueittain vuosina 1980 - 2014 (31.12.)

	1980	%	1990	%	2000	%	2010	%	2014	%
536 Nokia	23 646	100,0	26 063	100,0	26 905	100,0	31 647	100,0	32 847	100,0
5361 Keskustaajama	18 774	79,4	21 190	81,3	22 049	82,0	25 913	81,9	27 066	82,4
536101 Pohjoispuoli	12 743	53,9	14 240	54,6	14 560	54,1	16 607	52,5	17 528	53,4
536101001 Ydinkeskusta	3 225	13,6	2 788	10,7	3 298	12,3	3 519	11,1	3 644	11,1
536101002 Kankaantaka	2 384	10,1	2 310	8,9	2 084	7,7	2 154	6,8	2 160	6,6
536101003 Myllyhaka	2 206	9,3	2 905	11,1	2 686	10,0	2 917	9,2	3 012	9,2
536101004 Alhoniitty	991	4,2	1 030	4,0	1 332	5,0	2 281	7,2	2 897	8,8
536101005 Alinenjärvi			905	3,5	802	3,0	682	2,2		
536101006 Aaroninkorpi, Lähdeniitty	1 899	8,0	2 136	8,2	1 882	7,0	1 746	5,5	1 687	5,1
536101007 Haavisto, Harjuniitty	1 061	4,5	1 224	4,7	1 183	4,4	1 662	5,3	2 073	6,3
536101008 Vihnus	185	0,8	163	0,6	556	2,1	932	2,9	1 231	3,7
536101009 Maatiala	588	2,5	514	2,0	526	2,0	503	1,6	494	1,5
536101010 Viiki	204	0,9	265	1,0	206	0,8	211	0,7	330	1,0
536102 Eteläpuoli	6 031	25,5	6 950	26,7	7 489	27,8	9 306	29,4	9 538	29,0
536102011 Nokian Kartano	50	0,2	39	0,1	24	0,1	101	0,3	162	0,5
536102012 Koskenmäki	3 534	14,9	3 296	12,6	3 178	11,8	3 057	9,7	3 157	9,6
536102013 Vihola-Tyrkkölä	867	3,7	1 828	7,0	2 029	7,5	2 905	9,2	2 938	8,9
536102014 Kattilainen	1 212	5,1	1 052	4,0	1 952	7,3	2 165	6,8	2 108	6,4
536102015 Kohmala	117	0,5	89	0,3	92	0,3	72	0,2	64	0,2
536102016 Tervasu	251	1,1	196	0,8	214	0,8	1 006	3,2	1 109	3,4
5362 Muu Nokia	4 872	20,6	4 589	17,6	4 637	17,2	5 477	17,3	5 545	16,9
536203 Siuro; Kulju; Linnavuori	2 179	9,2	2 257	8,7	2 217	8,2	2 517	8,0	2 501	7,6
536203017 Linnavuori	920	3,9	878	3,4	719	2,7	808	2,6	838	2,6
536203018 Siuro	715	3,0	870	3,3	890	3,3	965	3,0	956	2,9
536203019 Kulju	544	2,3	509	2,0	608	2,3	744	2,4	707	2,2
536204 Haja-alue Pohjoispuoli	950	4,0	790	3,0	869	3,2	1 115	3,5	1 146	3,5
536204020 Kynnijärvi (2012 alk)									6	0,0
536204021 Jaakkola	276	1,2	161	0,6	205	0,8	264	0,8	258	0,8
536204022 Kuljunperä	196	0,8	167	0,6	140	0,5	148	0,5	158	0,5
536204023 Kauniainen	231	1,0	214	0,8	217	0,8	270	0,9	261	0,8
536204020 Pinsiö	243	1,0	248	1,0	307	1,1	433	1,4	463	1,4
536205 Haja-alue Eteläpuoli	1 743	7,4	1 542	5,9	1 551	5,8	1 845	5,8	1 898	5,8
536205025 Sarkola	360	1,5	335	1,3	323	1,2	408	1,3	440	1,3
536205026 Taivalkunta	289	1,2	264	1,0	296	1,1	366	1,2	357	1,1
536205027 Sorva	335	1,4	224	0,9	264	1,0	279	0,9	313	1,0
536205028 Tottijärvi	444	1,9	460	1,8	420	1,6	545	1,7	423	1,3
536205029 Metsäkulma	315	1,3	259	1,0	248	0,9	247	0,8	240	0,7
536205030 Tottijärvi, Pappila (2012 alk).									125	0,4
Tuntematon	289	1,2	284	1,1	219	0,8	257	0,8	236	0,7

Nokian väestön ikärakenne 1985 - 2014

Ikäryhmä	1985	%	1990	%	2000	%	2014	%
0-6 v.	2 196	9,0	2 356	9,0	2 318	8,6	3 098	9,4
7-14 v.	2 548	10,5	2 727	10,5	2 799	10,4	3 432	10,4
15 - 24 v.	3 483	14,3	3 397	13,0	3 093	11,5	3 174	9,7
25 - 44 v.	7 922	32,6	8 666	33,3	7 435	27,6	8 528	26,0
45 - 64 v.	5 300	21,8	5 726	22,0	7 467	27,8	8 650	26,3
65 - 74 v.	1 810	7,4	1 944	7,5	2 259	8,4	3 519	10,7
75-	1 066	4,4	1 247	4,8	1 534	5,7	2 446	7,4
85-	134	0,6	186	0,7	295	1,1	657	2,0
Yht.	24 325	100,0	26 063	100,0	26 905	100,0	32 847	100,0

TOIMINTAKERTOMUS

Yleinen taloudellinen kehitys

Euroopan komission talousennusteen mukaan näkymät paranevat koko EU:n tasolla, vaikka epävarmuus on lisääntynyt. Suomen talous on ennusteen mukaan kehittymässä selvästi heikommin kuin EU:ssa keskimäärin, vaikka Suomen tilanne pysyy eurooppalaisittain edelleen kohutuullisena. Talousnäkymiä ympäröivä epävarmuus on kaiken kaikkiaan lisääntynyt ja ennakoitua hitaamman kasvun riskit ovat voimistuneet.

Valtiovarainministeriön ennuste BKT:n kasvuksi vuonna 2014 on 0,1 % ja vuoden 2015 kasvuksi muodostuu 0,9 %. Kotitalouksien säästämisaste laskee hieman ja velkaantumisaste taittuu. Vientin kasvu jää edelleen maailmankaupan kasvua heikommaksi ja siten markkinaosuuksien menettäminen jatkuu. Tuonnin kasvua hidastaa kotimaisen kysynnän vaimeus.

Työllisyyskehitys on jatkunut heikkona ja ennuste vuoden 2014 työttömyysasteeksi on 8,6 %. Työmarkkinoiden tilanne pysyy heikkona vuonna 2015 ja työttömyysasteen ennustetaan nousevan 8,8 prosenttiin. Pitkäaikaistyöttömien osuus on nousussa ja siten rakenteellinen työttömyys edelleen kasvaa.

Vuoden 2014 keskimääräinen ansiotason nousu edelliseen vuoteen verrattuna oli ensimmäisten ennakkotietojen mukaan 1,4 % ja reaaliensiot nousivat 0,4 %. VM:n ennusteen mukaan nimellisansioiden arvioidaan kasvavan 1,2 % vuonna 2015. Maltillisen ansioiden nousun oletetaan jatkuvan vuonna 2016 ja ansioiden kasvavan 1,5 %.

Kaikkien palkansaajien yhteenlaskettu ostovoima on heikentynyt vuodesta 2013 alkaen ja sen on arvioitu supistuneen 0,6 % vuonna 2014. Ostovoiman supistumiseen ovat vaikuttaneet työllisyystilanteen heikkeneminen, ansiokehityksen hidastuminen sekä veronkorotukset. Vuonna 2015 ostovoiman odotetaan pysyvän edellisen vuoden tasolla, sillä veronkorotuksista huolimatta ostovoimaa tukee hidastuva inflaatio. Vuonna 2016 ostovoiman odotetaan jälleen supistuvan.

Suhteellisilla yksikkötyökustannuksilla mitaten Suomen tehdasteollisuuden kilpailukyky heikentyi vuonna 2013 kolmatta vuotta peräkkäin. Heikkeneminen johtui käytännössä kokonaan euron valuuttakurssin vahvistumisesta, sillä nimelliset yksikkötyökustannukset eivät enää kasvaneet kilpailijamaita nopeammin. Tulevina vuosina koko talouden yksikkötyökustannusten kasvuvauhti hidastuu kilpailijamaiden tasolle. Tämä ei kuitenkaan ennusteiden mukaan vielä riitä kääntämään Suomen kustannuskilpailukykyä paranevalle uralle suhteessa muuhun euroalueeseen.

Julkinen talous on pitkään jatkuneen heikon suhdannetilanteen vuoksi edelleen alijäämäinen. Matalasuhdanne heijastuu selvimminkin valtiontalouteen, joka pysyy selvästi alijäämäisenä, mutta myös kuntasektori on alijäämäinen vaimean verotulokehityksen ja väestön ikääntymisestä aiheutuvien menojen kasvun vuoksi. Julkisen velan suhteen kokonaistuotantoon arvioidaan vuonna 2015 ylittävän EU:n kasvu- ja vakaussopimuksessa asetetun 60 prosentin rajan. Julkisen talouden rakenteellinen rahoitusasema uhkaa myös poiketa tavoitteestaan.

Suomen taloutta vaivaavat samanaikaisesti rakenteelliset kasvun ja julkisen talouden kestävyysongelmat. Ikärakenteen muutos pienentää taloudessa tarjolla olevaa työn määrää ja kasvattaa ikäsidonnaisia julkisia eläke-, hoito- ja hoivamenoja. Ikäsidonnaisten menojen kasvu heikentää julkisen talouden rahoitusasemaa niin, että vallitsevalla veroasteella julkisen talouden tulot eivät riitä kattamaan julkisen talouden menoja normaalin kehityksen puitteissa. Ilman korjaavia toimenpiteitä julkinen velka uhkaa kasvaa hallitsemattomasti suhteessa kokonaistuotantoon. Tämä ns. kestävyysvaje on valtiovarainministeriön syyskuussa 2014 tehdyn arvion mukaan noin 4 % BKT:sta. Tämä tarkoittaa, että julkisen talouden rahoitusaseman tulisi kohentua perusennusteesseen verrattuna noin 9 mrd. euroa vuoteen 2018 mennessä, jotta julkinen valta kykenisi hoitamaan veloitteensa ilman, että julkisen talouden velkaantuminen karkaa kestäättömälle uralle. Myös edelleen heikko suhdannetilanne rasittaa julkista taloutta.

Kunnallistalouden kehitys

Heikko talouskehitys on hidastanut kuntien verotulojen kasvua sekä lisännyt kuntien menopaineita. Menoja ovat kasvattaneet myös kuntien tehtävien jatkuva lisääminen ja väestön ikärakenteen muutos sekä korkea työttömyys, erityisesti vaikeasti työllistyvien kasvava määrä. Maltillisesta työmarkkinaratkaisusta huolimatta työvaltaisen kuntasektorin menot ovat kasvaneet tuloja nopeammin, kun samaan aikaan kuntien valtionosuus on leikattu.

Hallituskaudella 2012 – 2015 kunnan peruspalvelujen valtionosuutta on leikattu 1,4 miljardilla eurolla. Yhdessä opetus- ja kulttuuritoimen hallinnonalan leikkausten kanssa kuntien valtionosuuksia on vähennetty yli 1,5 miljardilla eurolla vuoden 2015 tasossa. Ilman vuosille 2012 – 2017 ajoittuvia valtionosuusleikkauksia kuntatalous olisi nyt kokonaisuudessaan tasapainossa.

Tämänhetkisten arvioiden mukaan talouskasvun ennustetaan elpyvän hitaasti, minkä seurauksena kuntien verotulot kehittyvät jatkossakin hyvin vaatimattomasti. Sitä vastoin kuntien toimintamenot kasvavat edelleen tasaisesti ikärakenteen muutoksen lisätessä palvelutarvetta. Tästä johtuen kuntien tulorahoitus ei riitä kattamaan investointeja ja velkaantuminen jatkuu voimakkaana.

Kuntaliiton julkaisemien vuoden 2014 tilinpäätösten ennakotietojen mukaan kuntien yhteenlaskettu tulos oli noin 1,86 miljardia euroa positiivinen. Tulosta paransi edelliseen vuoteen verrattuna (tulos 2013: 300 miljoonaa euroa) kunnallisten liikelaitosten yhtiöittäminen. Ilman yhtiöittämisiä tulos pysy edellisen vuoden tasolla. Toimintakulujen kasvu oli erittäin maltillista 0,5 %. Verotulot kasvoivat 2,5 %, mutta kunnallisverotulot kasvoivat vain 1,3 % vaikka 156 kuntaa nosti kunnallisveroprosenttia vuodelle 2014. Kiinteistö- ja yhteisöverotulot kasvoivat yli 10 %.

Vuosikate oli negatiivinen viime vuonna yhteensä 14 kunnalla. Vuonna 2013 vastaava luku oli kaksinkertainen eli 28.

Viime vuoden tuloksen syntymiseen vaikuttanut, tulosta vahvistava seikka oli kuntien toimintojen tehostaminen, josta ainakin 400 miljoonaa euroa toteutui KT Kuntayönantajien selvityksen mukaan henkilöstömenosäästöinä.

Tulokseen heikentävästi vaikuttaneita tekijöitä olivat puolestaan valtionosuusleikkaukset, sekä kuntien tehtävien kasvu ja palveluiden kysynnän lisäys. Osaltaan kuntien positiivista tulosta selittää kuntien toimintojen yhtiöittäminen, mikä ei toimenpiteenä sellaisenaan tuo lisää rahaa kunnille.

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate oli 2,7 miljardia euroa, jossa oli kasvua noin 50 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Kuntien osalta tulorahoitus ei kuitenkaan ollut riittävä, sillä vuosikate kattoi juuri ja juuri poistot. Investoinneista rahoitettiin vuosikatteella kunnissa ja kuntayhtymissä vain 72 prosenttia. Yhteenlaskettu vuosikate riitti poistoihin yhdessätoista Manner-Suomen maakunnassa. Muissa seitsemässä maakunnassa vuosikate ei riittänyt kattamaan poistojä. Pohjois-Karjalassa oli korkein vuosikate suhteessa poistoihin, 140 prosenttia, pienin vuosikate suhteessa poistoihin oli Varsinais-Suomessa, 66 prosenttia.

Vuosikatteen riittävyys poistoihin nähden parani kaikissa muissa kuntakokoluokissa paitsi 20.000 – 100.000 asukkaan kunnissa. Kuntakoon mukaan tarkasteltuna vuosikate suhteessa poistoihin oli korkein 2.001 – 6.000 asukkaan kunnissa, 137 prosenttia, ja alhaisin 40.001 – 100.000 asukkaan kunnissa, 76 prosenttia.

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu lainakanta oli arviolta 11 miljardia euroa vuoden 2014 lopussa. Vähennystä edellisvuodesta oli noin 29,5 %. Manner-Suomen kunnissa keskimääräinen lainakanta oli 2.733 euroa/asukas. Eri kuntakokoluokissa lainakannat asukasta kohti olivat melko tasaisia. Alhaisin lainakanta oli 2.001 - 6.000 asukkaan kunnissa, 2.220 euroa asukasta kohti. Kahdessa suurimmassa kuntakokoluokassa lainakanta asukasta kohti oli yli 2.900 euroa.

Vuoden 2015 osalta on odotettavissa kuntien tulopohjan kasvuvauhdin kääntyvän laskuun, muun muassa valtionosuudet pienenevät suoritettujen leikkausten johdosta noin 1,2 prosenttia. Verotulojen kasvun arvioidaan hidastuvan viime vuoden 2,5 prosentista 2,1 prosenttiin tänä vuonna. Kuntaliitto arvioi, että vuonna 2015 kuntien toimintamenojen kasvu jää 0,2 prosenttiin kun taas toimintatulojen arvioidaan vähenevän 8,5 %.

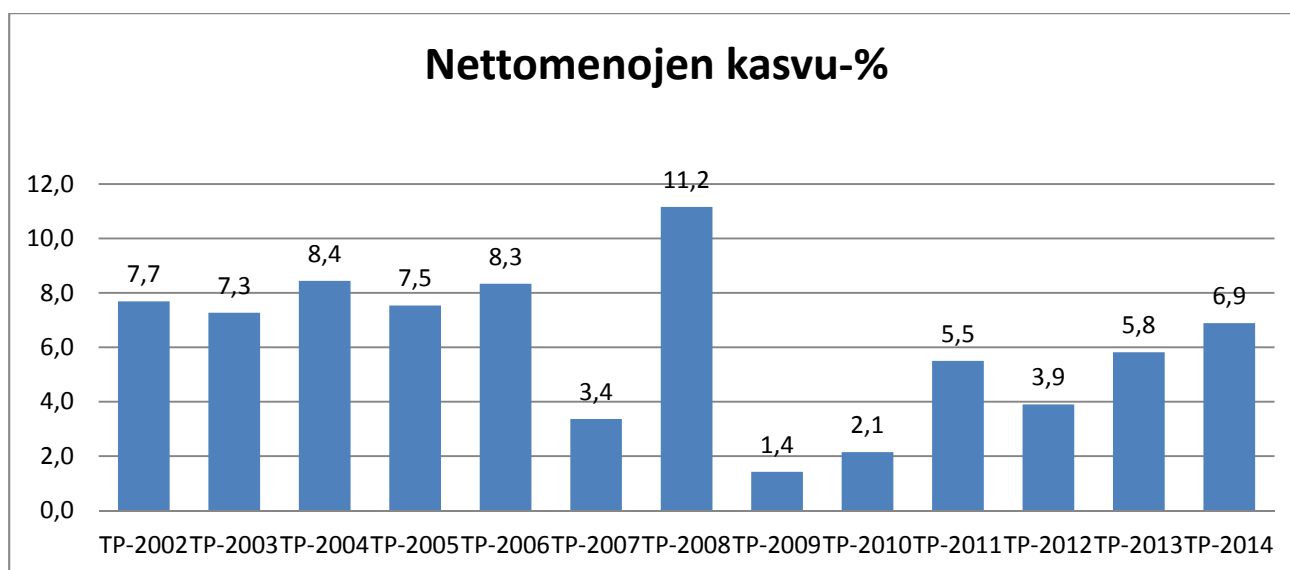
Nokian kaupungin talouden kehitys sekä arvio tulevasta kehityksestä

Käyttötalous

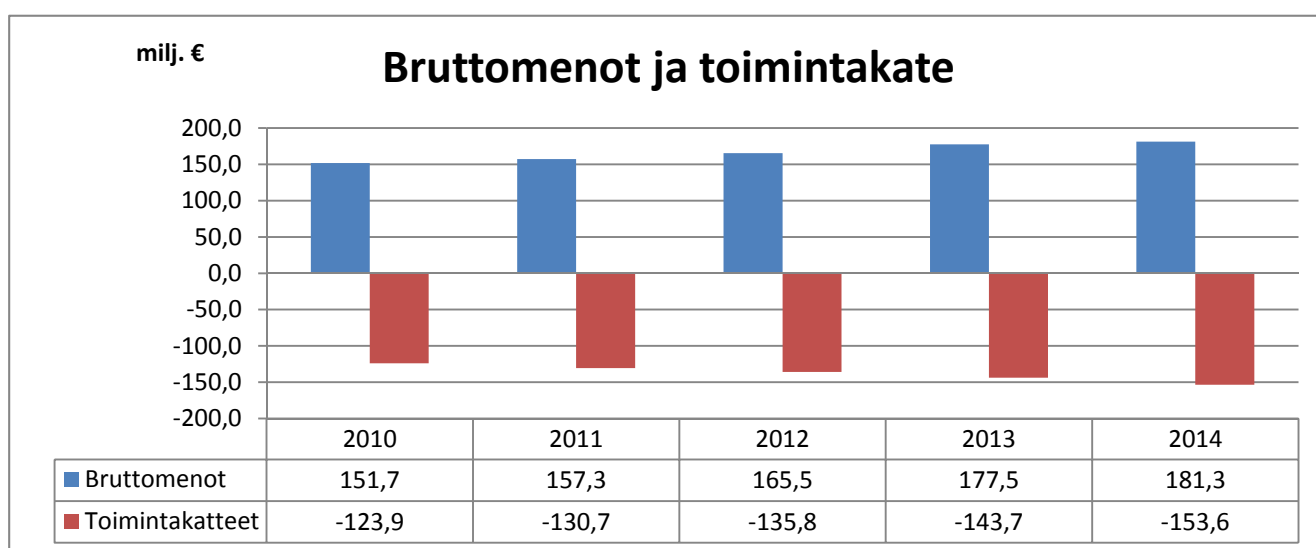
2000-luvun alkuvuosien aikana toimintamenojen kasvu oli keskimäärin 8 % vuodessa. Vuonna 2009 toteutettiin kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen mukainen talouden sopeuttamistyö. Tasapainotusohjelmassa oli kolme päälinjaa: käyttötalousmenojen kasvun tulee olla maltillinen, investoinnit saavat vuositasolla olla nettona noin 15

miljoonaa euroa ja näin erittäin voimakas velkaantuminen tulee saada pysähtymään.

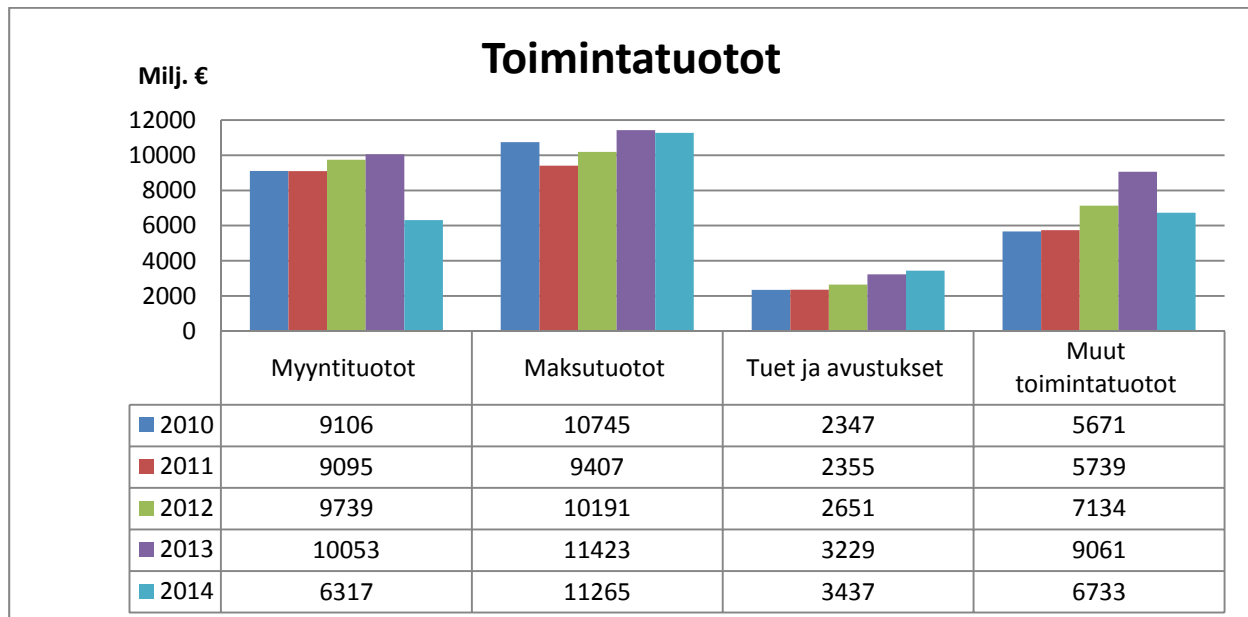
Ohjelman toteutuksen tulokset näkyvät hyvin seuraavassa pylväsdiagrammissa varsinkin vuosien 2009 - 2010 osalla. Vuosien 2011 -14 tilinpäätöksissä nettomenojen kasvu on yhä 2000-luvun alkuvuosia hitaampaa, mutta kehityssuunta on huolestuttavasti lähestymässä niiden vuosien kasvulukuja.

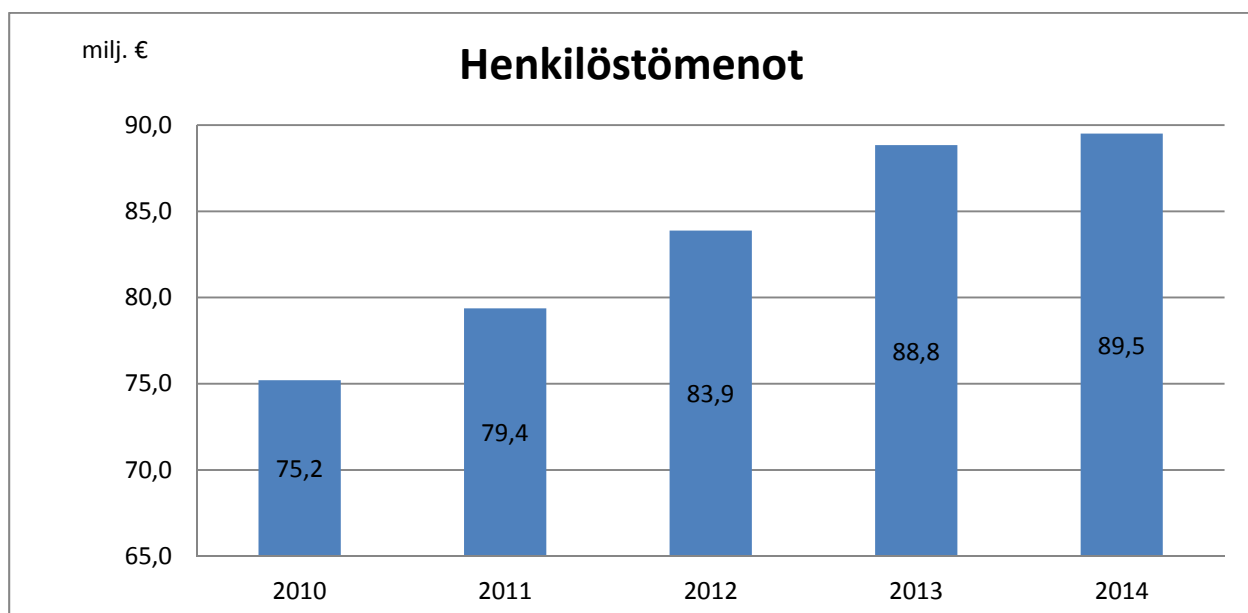
Ulkoisten käyttömenojen kasvu vuonna 2014 oli 2,2 % (vuonna 2013 7,3 %). Käyttömenojen maltillinen kasvu ei kuitenkaan realisoitunut nettomenojen kasvussa, joka oli 6,9 % (2013 5,8 %). Toukokuussa vesi-huollon siirtyminen Nokian Vesi Oy:lle heikensi kaupungin toimintakatetta noin kahdella miljoonalla eurola. Vuoden 2015 talousarviossa nettomenojen kasvu saatiin hillittyä 0,9 % tasolle (vuoden 2014 talousarvioon verrattuna kasvua 1,7 %)

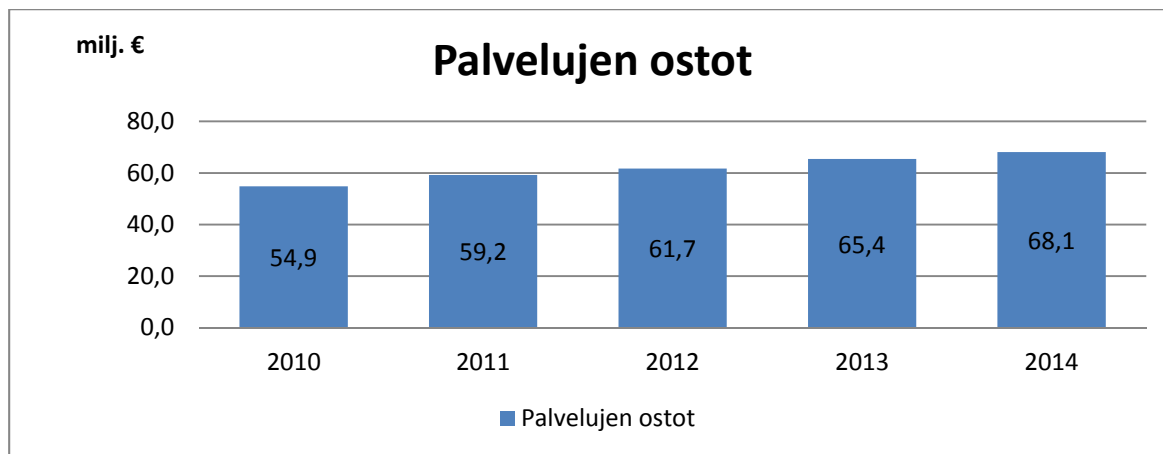
Toimintatuottojen positiivinen kehitys (+11,7 % / 2012; +13,6 % / 2013) taittui vuonna 2014 (-17,8 %). Toimintatuottojen vähentyminen johtui suurimmalta osalta vesihuoltolaitoksen yhtiöittämisestä. Asia näkyy selvimmin alla olevasta kaaviosta kohdasta Myyntituotot. Muiden toimintatuottojen heilahteluun vaikuttaa maanmyyntitulojen erilainen kertyminen eri vuosina.

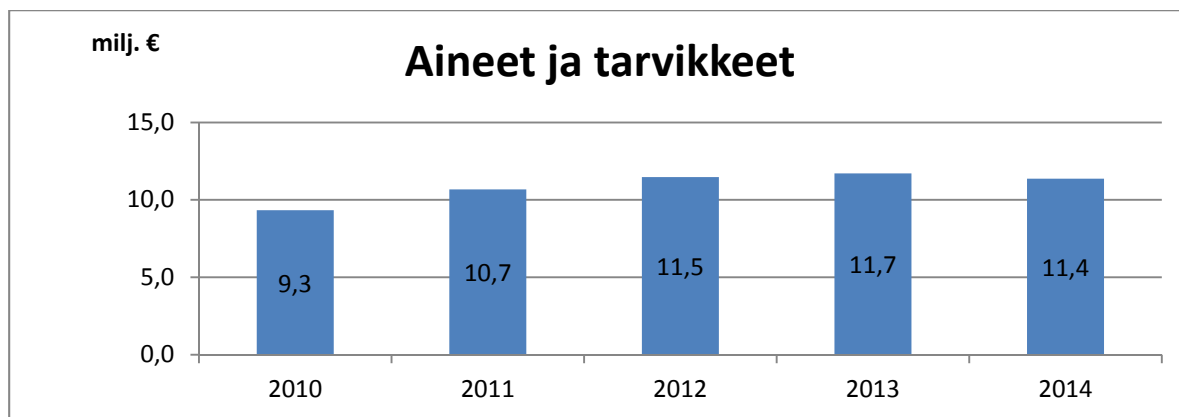
Henkilöstömenot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,8 % (vuonna 2013 5,8 %). Ilman vesihuoltolaitoksen tulosalueen vaikutusta kaupungin henkilöstömenot kasvoivat 1,9 % (vuonna 2013 6 %). Yleinen palkkataso ei juuri noussut, joten kasvu johtuu pääosin uusista vakansseista, joita oli 33 kappaletta.

Ulkoisten palvelujen ostot nousivat 4,1 % (vuonna 2013 6,0 %).

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ulkoisten ostojen kulut vähenivät 3,0 % (kasvua vuonna 2013 2,2 %).

Toimielimittäin tarkasteltuna kaupunginhallituksen alaisten tulosalueiden bruttomenot kasvoivat 291.000 € (3,1 %) ja nettomenot 1,6 % (vuonna 2013 0,8 %) edelliseen vuoteen verrattuna.

Perusturvalautakunnalla bruttomenot kasvoivat 3,6 miljoonaa euroa (4,0 %). Nettomenot kasvoivat 3,8 % (vuonna 2013 8,5 %, vuonna 2012 5,9 %; vuonna 2011 5,7 %).

Kasvatus- ja opetuslautakunnalla bruttomenot kasvoivat 0,5 miljoonaa euroa (1,1 %). Nettomenot kasvoivat 1,8 % (vuonna 2013 6,9 % [Pirkan Opiston aloitusvuosi], vuonna 2012 3,1 %, vuonna 2011 2 %).

Vapaa-aikakeskuksen alaisten tulosalueiden bruttomenot vähenivät 91.000 € (3,0 %). Nettomenot vähenivät 1,4 % (vuonna 2013 kasvua 7,6 %, vuonna 2012 kasvua 2,3 %; vuonna 2011 kasvua 9,7 %).

Teknisen keskuksen ulkoiset toimintamenot vähenivät 0,5 miljoonaa euroa eli 1,7 % kun ne vuonna 2013 kasvoivat 3,8 % (vuonna 2012 7,7 %). Vähennys johtui vesihuoltolaitoksen yhtiöittämisestä, jolloin ulkoisia menoja jäi pois n. 2,1 miljoonaa euroa. Näin ollen teknisen keskuksen muiden tulosalueiden ulkoiset toimintamenot kasvoivat 1,6 miljoonaa euroa eli 6,7 % (vuonna 2013 4,7 %).

Toiminnan rahoitus

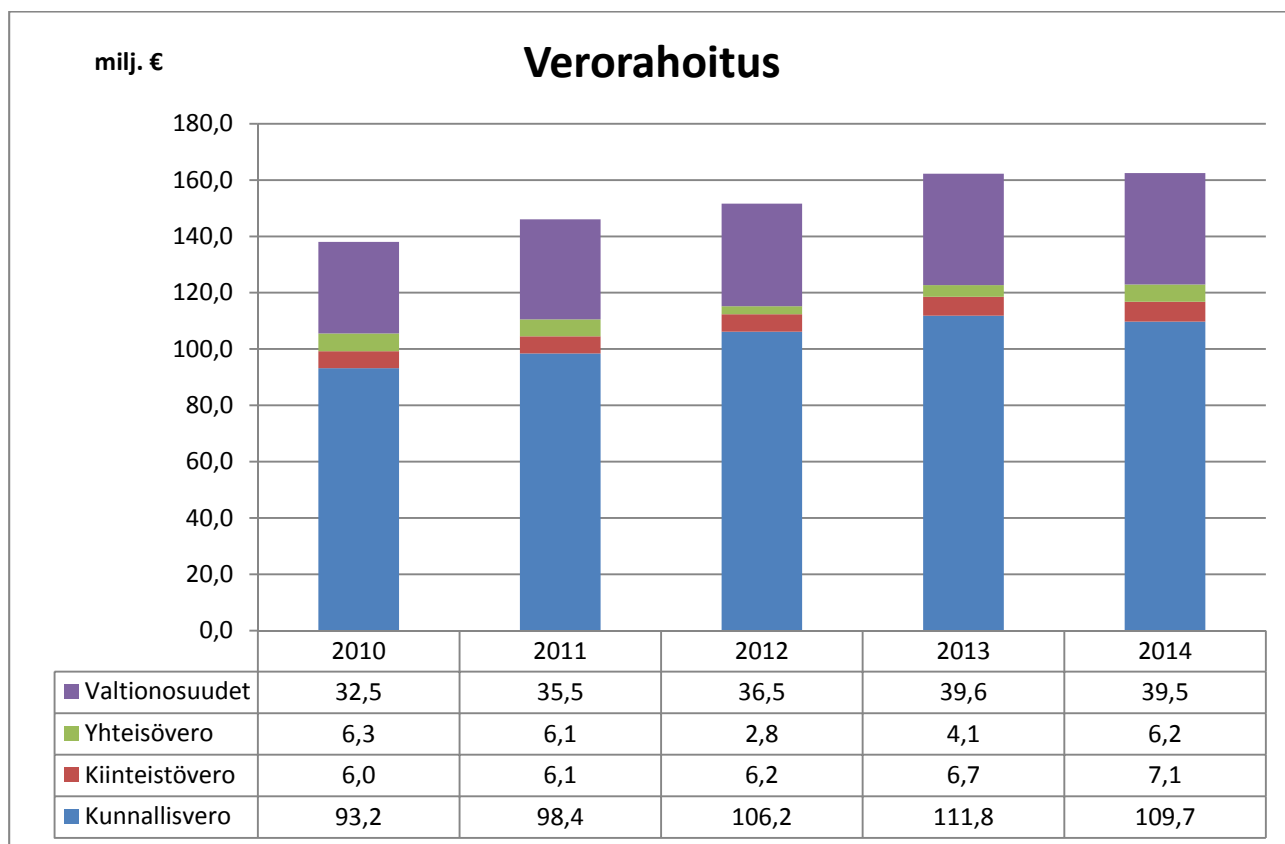
Vuonna 2013 kunnallisveroa tilitettiin 5,7 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2012, mikä tarkoittaa 5,4 %:n kasvuvauhtia. Kasvussa oli mukana ylimääräinen noin yhden miljoonan euron erä, joka johtuu tilitysnopeuden paranemisesta. Vuonna 2014 kunnallisveroa tilitettiin 2,1 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2013, mikä tarkoitti 1,9 % vähennystä. Käännös oli raju edellisistä suhteellisen hyvistä kasvuvuosista.

Yhteisöverojen tuotto palautui aikaisempien vuosien rajun vähennyksen jälkeen taas kasvuun vuonna 2013, jolloin veroja kertyi 1,3 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän (kasvu 46,5 %) ja kasvu jatkui vuonna 2014, jolloin veroja kertyi 2,1 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2013 (kasvu 51,2 %). Kiinteistöverojen vuosien 2011 ja 2012 hidaskasvu vilkastui vuonna 2013 (kasvu 8,3 %) ja 2014, jolloin verot kertyivät 0,4 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2013 (kasvu 5,6 %).

Kaiken kaikkiaan verotulot kasvoivat vain 0,3 miljoonaa euroa eli 0,3 % (vuonna 2013 6,5 %). Toteuma alitti talousarvion 0,3 miljoonalla eurola.

Valtionosuusleikkaukset alkoivat purra ja valtionosuudet vähenivät vuodesta 2013 0,2 % eli 0,08 miljoonaa euroa. Vuonna 2013 kasvua oli vielä 8,6 %, johtuen Pirkan Opiston aloituksesta. Vuonna 2015 valtionosuudet kasvavat vuoteen 2014 verrattuna 0,7 % johtuen ns. Kaiharin koulun siirtymisestä Pitkänien alueelle, mutta seuraavina vuosina valtionosuuksien arvioidaan vähenevän vuosittain n. 3 %. Verorahoituksen heikentymisen myötä käyttömenojen kasvuun ei tule olemaan varaa.

Rahoitustuotot kasvoivat 43,9 %, johtuen Nokian Vesi Oy:lle yhtiöittämisen myötä syntyneen lainan korkotuloista. Muut rahoitustuotot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 6 %. Korkokulut pienenevät 8 % (6,2 % vuonna 2013).

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Vuosikatteen kertyi 8.511.980 euroa. Vähennystä edelliseen vuoteen on noin 9,2 miljoonaa euroa. Tämä oli ensimmäinen vuosi kuuteen vuoteen, kun vuosikate ei kata poistoja.

Poistojen määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna 0,3 miljoonaa euroa, johtuen vesihuoltolaitoksen yhtiöittämisestä. Poistot olivat 10.722.379 euroa. Poistot sisältävät vanhan Pinsiöntien varikon rakennusten 0,5 miljoonan euron kertapoiston. Lisäksi tehtiin pitkäaikaisten sijoitusten arvonalentumiskirjaus 0,25 miljoonaa euroa.

Satunnaiseksi kuluksi on kirjattu Häpesuon entisen kaatopaikan puhdistusta varten tehty 4,2 miljoonan euron lisävaraus.

Näiden kirjausten jälkeen tilikauden tulokseksi muodostui -6.660.439,16 euroa. Ilman em. satunnaista kulua tulos olisi ollut noin -2,5 miljoonaa euroa.

Poistoeron (noin 68 tuhatta euroa) jälkeen alijäämää kertyy kaiken kaikkiaan 6.592.331,73 euroa.

Rahoituslaskelma

Tulorahoitus riitti nettoinvestointien rahoittamiseen, koska mukana oli vesihuoltolaitoksen yhtiöitys. Ilman yhtiöitystä tulorahoitus ei olisi siihen riittänyt, sillä nettoinvestoinnit olisivat olleet 16,3 miljoonaa euroa, jolloin toiminnan ja investointien rahavirta olisi jäänyt 8,2 miljoonaa euroa alle nettoinvestointien.

Nokian Vesi Oy:lle annettiin 15,8 miljoonan euron laina yhtiöityksen yhteydessä.

Pitkäaikaisia lainoja maksettiin pois 9,6 miljoonaa euroa ja uusia nostettiin 5,0 miljoonaa euroa. Velkamäärä vähentyi siis 4,6 miljoonalla eurolla. Korottomat saatavat ja velat kuitenkin kasvoivat 4,4 miljoonaa euroa. Rahavarat vähenivät vuoden aikana 9,2 miljoonaa euroa.

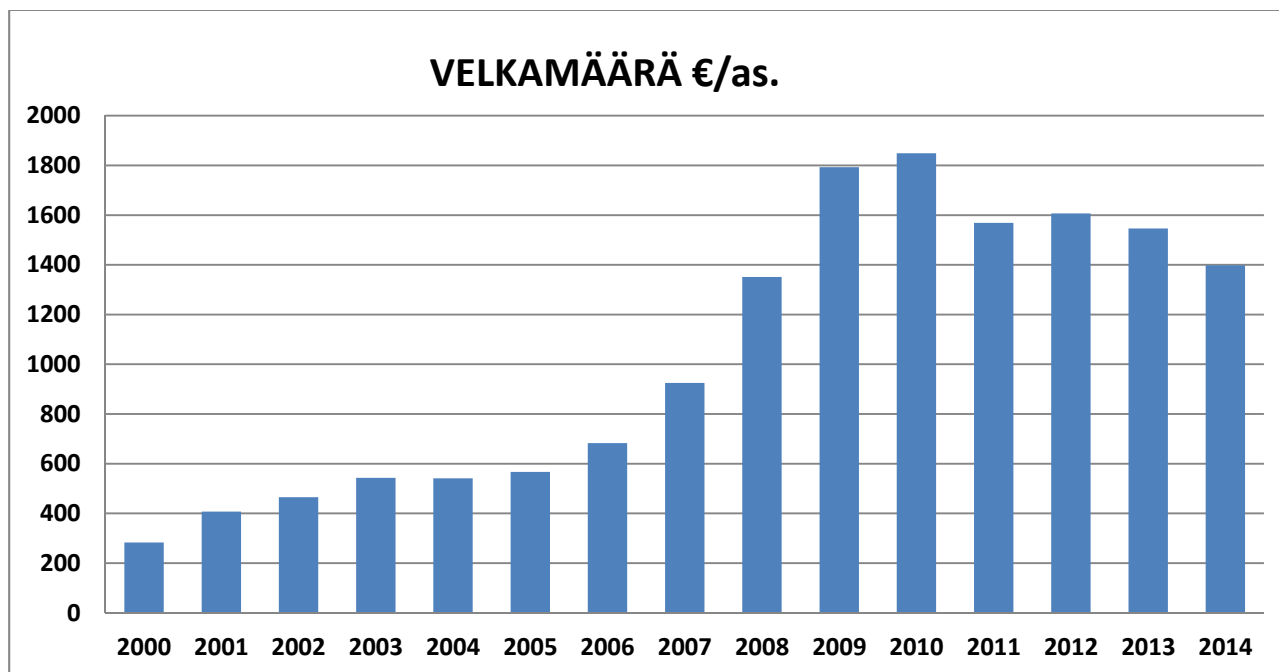
Kunnan rahoitusasema ja sen muutokset (tase)

Taseen loppusumma pieneni 5,1 miljoonaa euroa, kun se vuosi sitten kasvoi vielä 8,5 miljoonaa euroa. Syynä taseen pienenemiseen on vesihuoltolaitoksen yhtiöitys yhteensä 16,9 miljoonaa euroa. Todellisuudessa taseen kasvu oli siis 11,8 miljoonaa euroa. Taseen kasvuvauhti on palannut viime vuosikymmenen kasvuvauhtiin. Vuosina 2007 - 2010 taseen loppusumma kasvoi keskimäärin noin 10 miljoonaa euroa/vuosi.

Taseen loppusummaksi muodostui noin 195,6 miljoonaa euroa. Mm. pysyvät vastaavat kasvoivat 5,6 miljoonalla eurolla, vaikka sieltä siirrettiin nettona Nokian Vesi Oy:lle 14,9 miljoonan euron edestä käyttöomaisuutta.

Vastattavalla puolella taseen ylijäämä pieneni 19,9 miljoonaan euroon, kun tilikauden alijäämä lasketaan mukaan.

Lainakanta jatkoi edellisten vuosien tavoin vähenemistään ja oli vuoden lopussa 45,9 miljoonaa euroa eli 1.398 euroa/asukas. Taso alittaa selvästi sekä valtakunnallisen että seudullisen tason.

Talousarvion toteutuminen

Käyttötalouden osalta talousarvio kokonaisuutena on toteutunut melko hyvin. Tulosalueilla sitovuustasoksi päätettiin vuodelle 2014 toimintakate eli nettomenot kuten edellisenäkin vuonna. Tämä antoi palvelukeskuksille enemmän mahdollisuuksia hallita talouden kokonaisuutta. Pääsääntöisesti tulosalueille ei tullut ylityksiä. Merkittävien ylitysten sijaan erityispalvelujen tulosalueella 2,3 miljoonaa euroa.

Sitovien tavoitteiden toteutuminen on kuvattu tulosalueiden kohdalla. Koko kaupunkia koskevien johtamisen kohteiden toteutuminen on kuvattu omassa luvussaan.

Toimielimittäin talousarvion talousosa toteutui seuraavasti:

Kaupunginhallituksen alaisten tulosalueiden nettomenot toteutuivat 96,4 %:sti eli alittivat talousarvion noin 0,3 miljoonalla eurolla. Vuoden aikana tulosalueille myönnettiin 88.000 euron lisämääräraha, mutta toteuma alitti toimielintasolla myös alkuperäisen talousarvion.

Perusturvalautakunnan nettomenot ylittivät muutostalousarvion 2,5 % eli 2,1 miljoonaa euroa. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna nettomenot ylittyivät peräti 4,1 miljoonaa euroa eli

4,8 %. Menojen kasvu edelliseen vuoteen oli 3,8 % (vuonna 2013 kasvua oli 8,5 %).

Kasvatus- ja opetuslautakunnan talousarvio toteutui toimielintasolla 99,4 % eikä vuoden aikana myönnetty lisämäärärahoja. Noin 55,5 miljoonan euron talousarvio alittui 330.000 eurolla. Kasvatus- ja opetuskeskuksen tulosalueittaisissa toteutumisissa oli isompia eroja talousarvioon.

Vapaa-aikalautakunta alitti talousarvion noin 375.000 €; toteumaprosentti oli 92,8. Lautakunta ei tarvinnut vuoden aikana lisämäärärahoja.

Teknisen lautakunnan nettotulos oli 0,8 miljoonaa euroa huonompi kuin talousarvio. Tämä johtui kokonaan tuloarvion alittumisesta sillä menot toteutuivat kokonaisuutena 1,3 miljoonaa euroa alle talousarvion. Vuoden aikana myönnettiin 1.223.333 € lisämäärärahaa käyttömenoihin ja 2.263.333 € lisämäärärahaa tuloarvioihin eli nettona määrärahoja pienennettiin 1.040.000 € edestä. Tästä rahasta vesihuoltolaitoksen osuus 1,050 milj. €. Vesihuoltolaitoksen yhtiöitys siirtyi tammikuun alusta toukokuun alkuun ja sille myönnettiin määrärahat kevään toimintaan.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan toteuma oli nettomenojen osalta 131,8 %:a eli 38 tuhatta euroa yli talousarvion.

Tulosalueista toimintakate (nettomenot) ylittyivät luottamustoimissa 77.135 € (ylitys 1,9 %), lähi-

palveluissa 57.809 € (ylitys 0,4 %), erityispalveluissa 2.321.019 € (ylitys 5,2 %), perusopetuksessa 233.579 € (ylitys 0,9 %), Pirkan opistossa 158.893 € (7,5 %) ja rakennus- ja ympäristölautakunnassa 38.493 € (31,8 %). Talousarviossa ollut positiivinen toimintakate jäi toteutumatta tilapalvelussa 371.101 €, ruoka- ja siivouspalveluissa 24.567 €, aluetuotannossa 275.506 € ja vesihuollossa 196.580 € (18,7 %). Maankäytön tulosalueella menot alittuivat 152.087 € (12,2 %) ja tulot 664.381 € (12,6 %).

Perustelut talousarvion poikkeamista edellä mainituilta osin löytyvät tulosaluekohtaisista teksteistä.

Koko kaupungin toimintakate muodostui 1.928.719 euroa huonommaksi kuin talousarvio. Toteumaprosentti oli 101,3 %. Kun tarkastellaan toimintakatetta ilman vesihuoltolaitosta, niin se muodostui 1.471.499 euroa (toteumaprosentti oli 101 %) huonommaksi kuin talousarvio. Vuoden aikana myönnettiin muille tulosalueille nettona 2.037.000 euroa lisämäärärahoja, joten alkuperäinen talousarvio olisi ylittynyt niiden osalta 3.508.919 eurolla eli 2,3 %:lla.

Valtionosuuksia saatiin 39.519.748 euroa eli 2,2 % vähemmän kuin oli arvioitu. Verotuloja kertyi 122.939.783 euroa eli 0,25 % talousarviossa oletettua vähemmän.

Korkokuluja maksettiin 134.808 euroa ja muita rahoituskuluja 19.017 euroa alkuperäistä arviota vähemmän. Korkotuotot jäivät talousarviosta 563.914 euroa ja muut rahoitustuotot ylittyivät 143.546 euroa. Rahoitustuottoja ja -kuluja kertyi siis nettona 266.542 euroa vähemmän kuin talousarviossa oli arvioitu.

Vuosikate oli lopulta 3,6 miljoonaa euroa muutettua talousarviota huonompi ja 4,5 miljoonaa euroa huonompi kuin alkuperäinen talousarvio.

Poistot ylittivät talousarvion 1,1 miljoonaa euroa, josta 0,5 miljoonaa euroa oli vanhan Pinsiöntien varikon ylimääräinen kertapoisto. Muita käyttöomaisuuden arvonalentumisia kirjattiin 250.040 euron verran.

Rahoituslaskelmassa investointien määrä alittui 8 miljoonalla eurolla. Suurin toteutumaton investointi oli Kolmenkulman kunnallistekniikan rakentaminen 2,1 milj. € ja kaiken kaikkiaan kunnallistekniset investoinnit jäivät 4,1 miljoonaa euroa alle talousarvion. Talonrakennuksen investoinnit jäivät 0,7 miljoonaa euroa ja kalustohankinnat 0,2 miljoonaa euroa alle talousarvion. Vesihuoltolaitoksen yhtiöitys jäi 2,9 miljoonaa alle talousarvion. Lainanottovaltuudesta jäi käyttämättä 19,3 miljoonaa euroa.

Tilinpäätöksen vaikutus kuluvan vuoden talousarvioon

Verotulojen kehitys on ennakkotietojen mukaan erittäin huono vuonna 2015. Verotulojen ennustetaan kasvavan vuodesta 2014 vain 1,1 %. Tällä hetkellä näyttää siltä, että verotulokohta tulee alittumaan 1,5 miljoonalla eurolla.

Valtionosuuskohta näyttää toteutuvan yli talousarvion 0,7 miljoonalla eurolla. Kaiken kaikkiaan tulopuolen toteutuminen kokonaisuudessaankin näyttää huolestuttavalta. Menopuolella ei ole mahdollisuuksia ylityksiin, vaan tavoitteena tulee olla säästöjen löytäminen ja tiukka talouskuri.

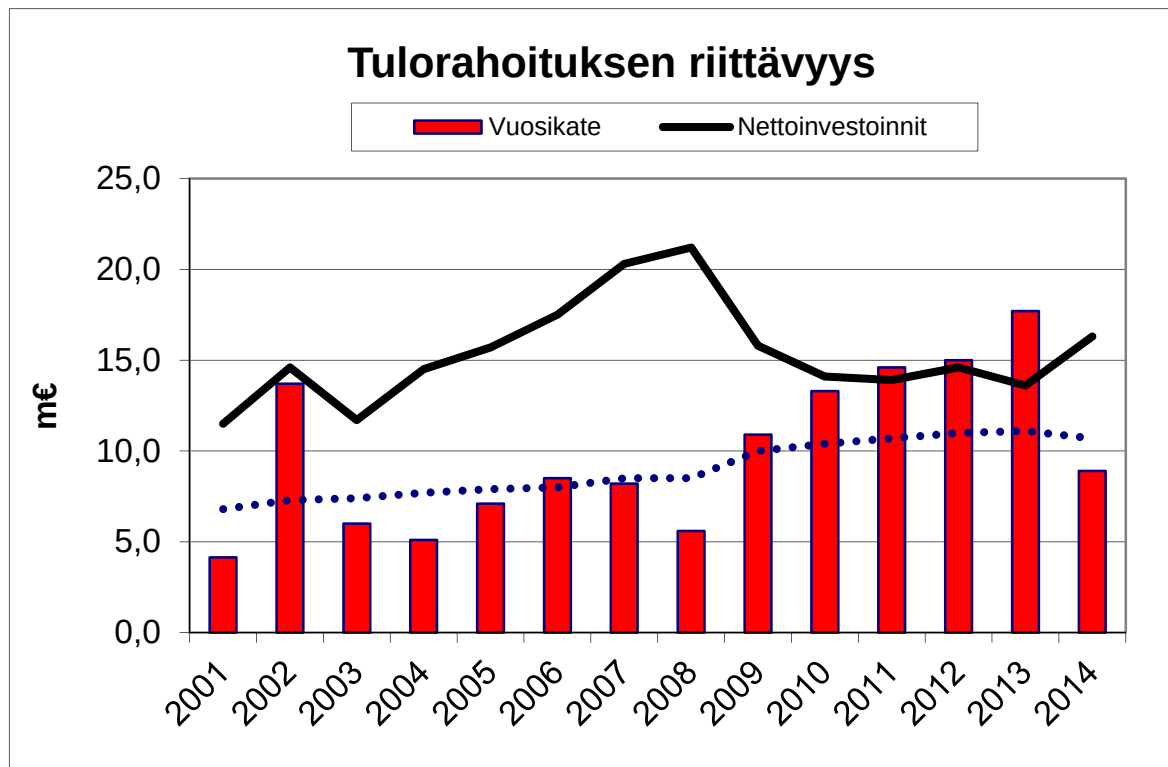
Käyttötalouden nettomenot ovat vuoden 2015 talousarviossa 0,9 % vuoden 2014 tilinpäätöstä korkeammat. Vaikka käyttömenojen kasvu vuoden 2015 talousarvioon saatiin lähes pysähtymään vuoden 2014 6,6 %:n tasosta, tulee menojen kasvun olla kuluvana vuonna vieläkin maltillisempaa.

Kokonaisuutena vuoden 2014 tilinpäätös ei edellytä muutoksia vuoden 2015 talousarvioon, mikäli huolehditaan käyttötalousmenojen tiukasta linjasta ja toteutetaan valtuuston asettamat talouden tasapainottamiseen tähtäävät toimenpiteet.

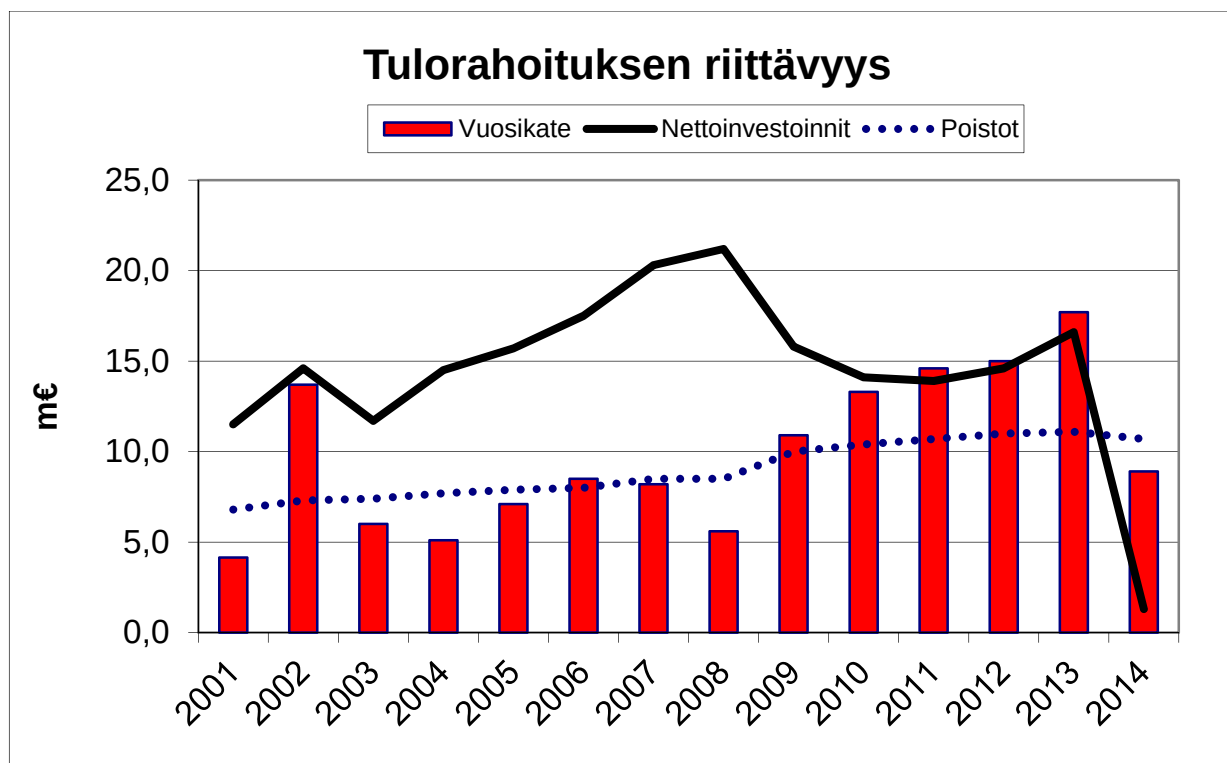
Kaupunginhallituksen esitys tuloksen käsittelystä

Kaupunginhallitus esittää, että tilikauden tulokseen (-6.660.439,16 €) kirjataan poistoeron muutosta 68.107,43 euroa. Tämän jälkeen kertynyt alijäämä 6.592.331,73 euroa siirretään taseen omaan pääomaan edellisten vuosien ylijäämien vähennykseksi.

Seuraavasta kuvasta on vähennetty vuoden 2013 investoinneista 3 miljoonaa euroa Pirko-koulutuskuntayhtymän purkamisesta ja Pirko -kiinteistöjen osakkeiden merkitsemisestä johtunut osa. Vuoden 2014 investoinneista on vähennetty 14,9 miljoonan euroa vesihuoltolaitoksen yhtiöityksestä johtunut osuus. Ne eivät vaikuta todellisuudessa kaupungin rahoitustilanteeseen.

Alla olevassa kuvassa vuoden 2013 ja 2014 investoinnit ovat kirjanpidon mukaisina.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2015 talousarvio laadittiin 0,7 miljoonaa euroa ylijäämäisenä. Ylijäämä on kuitenkin niin pieni, että se ei riitä kattamaan suunniteltuja investointeja, vaan kaupungin velkamäärä kääntyy kasvuun.

Vuonna 2015 lainamäärää kasvattaa huomattavasti Häpesuon puhdistamistyö, jonka kustannusarvio on n. 16,4 miljoonaa euroa. Myös isoja investointihankkeita on käynnissä mm. Harjuniityn koulun 1. ja 2. vaihe sekä Kolmenkulman ja Yrittäjäkadun kunnallistekniikan rakentaminen. Taloussuunnitelmassa on arvioitu vuosille 2015 - 2017 lisävelkaantumisen määräksi lähes 28,5 miljoonaa euroa, vaikka tuloslaskelma näyttää kaikille vuosille ylijäämää. Nykyinen investointitaso edellyttäisikin lähes kymmenen miljoonan vuosittaista ylijäämää, jotta velkaantuminen saataisiin estettyä. Tämä taas tarkoittaisi käyttötalousmenojen pienentämistä nykyisestä tasosta tai verojen korotusta, koska myös alhainen verotulokehitys aiheuttaa ongelmia tuloksen parantamiselle. Oman haasteensa tähän tuo korkea työttömyysaste (15,5 %).

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Nokian kaupungin lähivuosien merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät voidaan jakaa kahteen luokkaan.

Valtakunnallisten kuntia koskevien rakennemuutosten valmistelu on vielä osittain kesken. Näihin kuuluvat mm. sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämistä sekä toisen asteen koulutusta koskevat uudistukset. Näillä valtakunnallisilla toimilla merkittävä osa kunnan päätöksenteko-oikeudesta voi siirtyä muualle.

Toinen riskiluokka on lähivuosien suuret hankkeet ja niiden rahoitus. Harjuniityn liikuntahalli, Häpesuon puhdistaminen, kirjastoinvestointi, usean kaava-alueen kunnallistekniikan rakentaminen (mm. Harjuniitty, Kolmenkulma, Kyynijärvi ja Nokian Kartanon alue), Emäkosken sillan peruskorjaus, Tehdassaaren padon kunnostaminen ym. ovat poikkeuksellisen suuria hankkeita Nokian kaupungissa ja ne ajoittuvat varsin lyhyelle ajanjaksolle. Osaan hankkeista (Häpesuon puhdistaminen) on jo tehty ennakkovaraus ja kaupungin lainamäärää on alennettu viime vuosina, jotta lainamäärä ei kasva hankkeiden vuoksi liian suureksi. Kaupungin lainamäärä (1.398 euroa/as) on nyt selvästi valtakunnallisen tason (2.733 e/ as) alapuolella.

Yleinen taloudellinen tilanne on jo nyt heikentänyt verotulojen kehittymistä ja työllisyystilanne on erittäin huono. Mahdollinen taantuman jatkuminen ja sen vaikutukset työllisyyteen ja yritysten toimintaedellytyksiin saattaa vaikuttaa huomattavasti kaupungin taloudelliseen tilanteeseen.

Konsernin sisällä Nokian Vesi Oy:lle kuuluva jätevedenpuhdistamon uudistus on merkittävä investointi eikä sen toteuttamistavasta ole vielä tehty lopullista ratkaisua.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

1 000 €

	2014	2013
Toimintatuotot	27 752	33 767
Valmistus omaan käyttöön	1 782	2 758
Toimintakulut	-183 126	-180 253
Toimintakate	-153 592	-143 728
Verotulot	122 940	122 672
Valtionosuudet	39 520	39 602
Korkotuotot	416	106
Muut rahoitustuotot	736	694
Korkokulut	-1449	-1 575
Muut rahoituskulut	-57	-51
Vuosikate	8 512	17 721
Poistot ja arvonalentumiset	-10 972	-11 070
Satunnaiset erät	-4 200	2 885
Tilikauden tulos	-6 660	9 536
Poistoeron muutos	68	172
Tilikauden ylijäämä (alij.)	-6 592	9 708

Tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/toimintakulut,%	15,0	18,5
Vuosikate/Poisto%	77,6	160,1
Vuosikate, €/asukas	259	542
Asukasmäärä	32 847	32 690

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

1 000 €

	2014	2013
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 512	17 721
Satunnaiset erät	-4 200	2 885
Tulorahoituksen korjauserät	1 448	-7 768
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-31 065	-20 278
Rahoitusosuudet investointeihin	416	-2
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	31 578	11 486
Toiminnan ja investointien rahavirta	6 688	4 044
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-15 853	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	8 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 604	-9 453
Muut maksuvalmiuden muutokset	4 548	524
Rahoituksen rahavirta	-15 909	-929
Rahavarojen muutos	-9 220	3 114
Rahavarojen muutos	-9 220	3 114
Rahavarat 31.12	13 534	22 754
Rahavarat 1.1.	22 754	19 640

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	11 525	-96
Investointien tulorahoitus, %	27,77	87,38
Lainanhoitokate	0,90	1,75
Kassan riittävyys, pv	20,6	39,8
Asukasmäärä	32 847	32 690

Verotulo- ja valtionosuustuloarvioiden toteutuminen

	Alkup. talousarvio	Ta muu- tokset	Ta muu- tosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot					
1 000 €					
Kunnan tulovero	111 500	0	111 500	109 710	-1 790
Osuus yhteisöveron tuotosta	7 150	0	4 600	6 167	1 567
Kiinteistövero	4 600	0	7 150	7 063	-87
Yhteensä	123 250	0	123 250	122 940	-310

Valtionosuuksien erittely

1000€

Valtionosuudet

Kunnan ja peruspalv.valt.osuus	48 600	0	48 600	48 020	-580
Verotul perust valtionos.tasaus	-2 400	0	-2 400	-2 385	15
Järjestelmämuutoksen tasaus	0	0	0	-794	-794
Opet.-ja kult.toimen muut valtionosuudet	-5 800	0	-5 800	-5 321	479
Yhteensä	40 400	0	40 400	39 520	-880

Kokonaistulot ja -menot 2014

1 000 €

TULOT	2014		MENOT	2014	
Toiminta		%	Toiminta		%
Toimintatuotot	27 752	12,3	Toimintakulut	183 126	76,3
Verotulot	122 940	54,4	- Valmistus omaan käyttöön	-1 782	-0,7
Valtionosuudet	39 520	17,5	Korkokulut	1 449	0,6
Korkotuotot	416	0,2	Muut rahoituskulut	57	0,0
Muut rahoitustuotot	736	0,3	Satunnaiset kulut	4 200	1,9
Satunnaiset tuotot	0	0,0	Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät			-Pakollisten varausten muutos	-3 715	
-Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutusvoito	-2 268	-1,0	-Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustappio	0	0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	416	0,2	Investoinnit	31 065	13,0
Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustulot	31 578	14,0	-Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustappio	0	0,0
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0	0,0	Antolainasaamisten lisäykset	15 853	6,6
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	2,2	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	9 604	4,0
Kokonaistulot yhteensä	226 090	100,0	Kokonaismenot yhteensä	239 857	101,7

Tase ja sen tunnusluvut

1 000 €

	2014	2013		2014	2013
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	83 854	83 854
Aineettomat oikeudet	63	3	Edellisten tilikausien ylijäämä	26 490	16 782
Muut pitkävaikutteiset menot	74	150	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-6 592	9 708
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	138	153	Oma pääoma yhteensä	103 752	110 344
Aineelliset hyödykkeet			POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET		
Maa- ja vesialueet	21 377	20 676	Poistoero	1 206	1 307
Rakennukset	66 252	71 776	Vapaaehtoiset varaukset	0	545
Kiinteät rakenteet ja laitteet	24 063	52 624	Poistoero ja vapaaeht varaukset yht.	1 206	1 852
Koneet ja kalusto	2 090	2 640	PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut aineelliset hyödykkeet	38	38	Muut pakolliset varaukset	15 857	12 142
Keskenkäydyt hankinnat	11 859	3 879	Pakolliset varaukset yhteensä	15 857	12 142
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	125 679	151 632			
Sijoitukset			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Osakkeet ja osuudet	33 415	17 658	Valtion toimeksiannot	32	47
Muut lainasaamiset	15 804	10	Lahjoitusrahastojen pääomat	5	5
Muut saamiset	219	161	Muut toimeksiantojen pääomat	373	341
Sijoitukset yhteensä	49 438	17 829	Toimeksiantojen pääomat yhteensä	410	393
Pysyvät vastaavat yhteensä	175 255	169 615			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			VIERAS PÄÄOMA		
Valtion toimeksiannot	49	47	Pitkäaikainen		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	5	4	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	33 725	37 175
Muut toimeksiantojen varat	192	160	Lainat julkisyhteisöiltä	3 400	4 505
Toimeksiantojen varat yhteensä	247	212	Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	37 125	41 680
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lyhytaikainen		
Vaihto-omaisuus			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 700	7 750
Valmiit tuotteet	181	292	Lainat julkisyhteisöiltä	1 104	1 104
Vaihto-omaisuus yhteensä	181	292	Saadut ennakot	737	621
Saamiset			Ostovelat	5 008	4 628
Pitkäaikaiset saamiset			Muut velat	5 970	5 064
Lainasaamiset	459	498	Siirtovelat	16 767	15 126
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	459	498	Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	37 287	34 292
Lyhytaikaiset saamiset			Vieras pääoma yhteensä	74 412	75 972
Myyntisaamiset	2 593	4 124			
Lainasaamiset	0	1	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	195 637	200 703
Muut saamiset	1 841	1 663			
Siirtosaamiset	1 526	1 543			
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	5 961	7 332			
Saamiset yhteensä	6 420	7 830			
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet	29	29			
Sijoitukset rahamarkkinainstrum	0	0			
Muut arvopaperit	6 599	6 356			
Rahoitusarvopaperit yhteensä	6 629	6 386			
Rahat ja pankkisaamiset	6 906	16 369			
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	20 135	30 876			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	195 637	200 703			

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste,%	54	56
Suhteellinen velkaantuneisuus,%	39	38
Kertynyt yli/alijäämä, 1000€	19 898	26 490
Kertynyt yli/alijäämä ,€/asukas	606	810
Lainat, €/asukas	1 398	1 546
Lainakanta 31.12. 1000€	45 930	50 534
Lainasaamiset 31.12. 1000€	15 804	10
Asukasmäärä	32 847	32 694

Selonteko sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja tarkastuksen järjestämisestä vuonna 2014

Sisäinen valvonta

Kuntalakiin kesällä 2012 lisätyt säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta tulivat voimaan 1.1.2014. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistumaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on siten osa kunnan ja kuntakonsernin johtamista.

Kuntalain 13 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Lisäksi hallintosaatteen tulee ottaa tarpeelliset määräykset lähinnä asiaa koskevasta toimivallasta ja tehtävien jaosta. Asia oli esillä Nokian kaupunginvaltuustossa 16.6.2014.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavat muutokset Nokian kaupungin hallintosäännön 30 §:n 3 momenttiin:

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on johtamisen apuväline.

Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista kunnassa ja kuntakonsernissa.

Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat sekä valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeen pannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti. Hallitus antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Lautakunnat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta vastuullaan.

alueillaan. Lautakunnat raportoivat hallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Johtavat viranhaltijat (kaupunginjohtaja, palvelukeskusten johtajat, tulosalueiden johtajat ja muut esimiehet) vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta vastuullaan. Viranhaltijat raportoivat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta valvonnasta vastaavalle toimielimelle.

Konsernijohto (kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja) vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta (konsernivalvonta).

Muutokset tulivat voimaan 1.7.2014.

Valvontavastuun toteutuminen käydään läpi vuosittain valvontapäiväkirjojen avulla. Tätä käytäntöä on noudatettu jo vuodesta 2011 alkaen. Johtavat viranhaltijat ja tulosalue-esimiehet kirjaavat tulosalueellaan tekemänsä valvonta- ja tarkastustoimet ja palauttavat päiväkirjansa sisäiselle tarkastajalle vuoden 2015 alussa. Vuoden 2014 kaikki päiväkirjat oli palautettu tammikuun 19. päivään mennessä, mikä kertoo toiminnan systemaattisuudesta. Valvontapäiväkirjaan kirjataan havainnot siitä, onko seuraavilla osa-alueilla toimittu lainsäädännön ja ohjeistuksen mukaisesti: hankinnat, päätöksenteko ja asioiden valmistelu, henkilöstön työhönotto ja palkkaus, raha- ja maksuliikenne sekä kirjanpito, talousarvion ja käyttösuunnitelman noudattaminen, asiakirjojen hallinta ja arkistointi, virka – ja työtehtäviin liittyvä matkustaminen, sopimukset ja avustukset, omaisuuden ja varastojen hallinta, projektitoiminnan ohjeiden noudattaminen, muut valvontatoimet ja mahdollisesti yksittäisen työntekijän toimintaan kohdistettu valvonta.

Sisäisen valvonnan osalta Nokian kaupungin sisäisen valvonnan tason voidaan todeta vuoden 2014 aikana nousseen tasolta kolme (asteikko 1-5) tasolle neljä. Sisäinen valvonta on muodostunut

normaaliksi esimiestehtäväksi ja valvontapäiväkirjoista käy ilmi, että puutteita toiminnassa havaitaan ja ongelmakohtiin puututaan. Valvontapäiväkirjoista voi todeta, että kaikkia tulosalueita valvotaan. Vuoden aikana valvonnan avulla on korjattu puutteita mm. hankinta-asioissa, laskujen tiliöinnissä ja työyhteisöjen toimivuudessa (esimies- ja sijaistamiskysymykset). Vuoden 2015 aikana sisäinen valvontavastuu ulotetaan kuntalain vaatimusten mukaisesti myös lautakuntatasolle.

Riskienhallinta

Taustana Nokian kaupungissa vuonna 2014 käynnistetylle riskikartoitukselle oli kuntalain uudet vaatimukset. Kartoituksessa keskityttiin organisaation toimintaan olennaisesti liittyviin riskeihin. Ulkopuolisten toimijoiden aiheuttamat riskit on kartoitettu valmiussuunnitelman puolella.

Systemaattiseen riskienhallintaprosessiin kuuluu riskien tunnistaminen kartoituksin, riskien arvioiminen ja analysointi, suojatoimenpiteiden suunnittelu, riskienhallintasuunnitelman hyväksyminen ja toteutettujen riskienhallintaratkaisujen arviointi.

Yleiset riskien kontrollointivälineet ovat riskin välttäminen, riskin jakaminen, riskin siirtäminen (vastuista vapautuminen), vahingontorjunta ja seuraamuksiin varautuminen toiminnallisesti. Varautumalla riskien seuraamuksiin varmistetaan toiminnan jatkuvuus niissä tilanteissa, joissa riski mahdollisesti toteutuu.

Vuoden 2014 riskikartoitukseen nimettiin poikkihallinnollinen työryhmä, johon kuuluivat seuraavat henkilöt: Alakoski Tiina, Haataja Terttu, Heikkilä Reijo, Latva Tarja, Lehtonen Anette, Tanhua Erkki ja Vähätalo Lauri. Työryhmä kouluttautui tehtävään, järjesti palvelukeskuksittain keskustelu- ja arviointitilaisuudet sekä kirjoitti riskeistä erillisen raportin. Keskeisiä ja toiminnan kannalta merkittäviä riskejä tunnistettiin 105.

Tämän lisäksi tunnistettiin pienempiä, toimintaa haittaavia riskejä noin 200.

Kaikkia havaittuja riskejä käsitellään ja niitä pyritään poistamaan palvelukeskuksittain.

Riskikartoituksen kautta esille nousi laajoja kuntoon laitettavia teemoja kuten sisäilmaongelmat kaupungin eri kiinteistöissä, tietyt riskikiinteistöt, henkilöstön turvallisuus kotikäyneillä ja työssä, mikä tapahtuu asiakkaiden kotona, tietohallinnon kokonaisuuden organisointi ja johtaminen, toimintakatkokset ja muut tietotekniikkaan liittyvät ongelmat, asiointitilanteissa aggressiivisesti ja vaativasti käyttäytyvät asiakkaat tai asiakkaiden omaiset, suhdannevaihtelun vaikutus palveluihin kasvattaen tai vähentäen kysyntää, toimimattomat yhteistyöprosessit palvelukeskusten välillä, resurssien niukkuus osassa palvelutuotantoa ja yleinen talouden niukkuus, riippuvuus ulkopuolisista avustuksista, valtionosuuksista, verotuloista ja tontinmyynnistä. Esille tuli myös työssä jaksamisen ongelmia. Jatkossa tavoitteena on, että kaupungin riskienhallintaprosessi määritellään ja vastaavan kaltainen laaja riskikartoitus tehdään joka kolmas vuosi. Edellinen laaja riskikartoitus oli tehty vuonna 2004.

Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen toimikunta on vuonna 2014 kokoontunut kolme (3) kertaa. Toimikunnan puheenjohtajana toimii kaupunginjohtaja ja jäsenenä kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja sihteeri. Toimikunnan sihteeri on tarkastajana toimiva prosessi-asiiantuntijana Terttu Haataja.

6.6.2011 hyväksytyn Hyvän hallinnon ohjeen mukaisesti sisäinen tarkastus on aktiivista, systemaattista ja julkista toimintaa ja tapahtuu toimivan johdon alaisuudessa. Tarkastustoimikunnan tehtävänä on vuosittaisen tarkastussuunnitelman laatiminen ja tilinpäätöksen yhteydessä selonteon esittäminen kaupungin sisäisestä valvonnasta. Tarkastustoimikunnassa on esillä ollut 18 tarkastustapausta, joista on myös raportoitu neljännesvuosittain kaupunginhallituksen työalustalle. Vuoden 2014 tarkastukset ovat keskittyneet erityisesti niin kuntalaisten, yrittäjien, yhdistysten kuin työntekijöiden tasapuoliseen kohteluun organisaatiossa. Ulkopuolinen tarkastus jouduttiin tilaamaan tietotekniikan osa-alueelle.

Tietotekniikkatarkastuksessa arvioitiin henkilötietojen suojaamisen ohjaus- ja valvontamenettelyjen riittävyttä Nokian kaupungin henkilöstö- ja palkkahallinnon dokumenttien säilytykseen ja

tietojärjestelmien väliseen tiedonsiirtoon tarkoitettujen levy- ja dokumentinhallinnan järjestelmissä.

Kriteerinä oli henkilötietolain vaatimusten mukaisuuden toteutuminen tietojen suojaamisessa: Rekisterinpitäjän on toteutettava tarpeelliset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet henkilötietojen suojaamiseksi asiattomalta pääsylvä tietoihin ja vahingossa tai laittomasti tapahtuvalta tietojen hävittämislä, muuttamiselta, luovuttamiselta, siirtämiselta taikka muulta laittomalta käsittelyltä. Tietojen käyttö tulee olla rajattu pelkästään henkilötietoja työtehtävissään käsitteleville henkilöille.

Tarkastuksen johdosta (BDO) annettiin mm. seuraavat suositukset: Tietojen omistajan tulee määrittää ja dokumentoida tietojärjestelmissä käsiteltävien tietojen tietoturva-vaatimukset, muun mu-

assa tietojen luottamuksellisuusvaatimukset. Henkilötietoja sisältävän tietoaineiston elinkaaren aikainen käsittely tulee määrittää, muun muassa tarpeettoman aineiston poistomenettely tulee suunnitella ja ohjeistaa.

Toisena suosituksena oli, että toimialakohtaisten tietojen omistajan tulee määrittää asianmukaiset käyttöoikeudet. Hakemistoihin pääsy rajataan käyttöoikeuksin sellaisille järjestelmille ja henkilöille, jotka tarvitsevat tietoja työssään. Suoritetun tarkastuksen johdosta perustettiin poikkihallinnollinen tietoturvatyöryhmä.

Vuonna 2014 sisäinen tarkastaja käytti noin 1/3 osan työajastaan tarkastustehtäviin. Laajin ja vaativin tehtävä oli edellä mainittu riskienhallintaprosessin kehittäminen. Vuonna 2015 sisäinen tarkastaja jatkaa tarkastustehtäviä vastaavalla työpanoksella.

Konsernitarkastelu

Nokian kaupungin konsernirakenne on varsin yksinkertainen. Kaupungilla on neljä tytäryhteisöä, joista merkittävimmät 100 %:sti kaupungin omistuksessa olevat Nokian Vuokrakodit Oy ja vuonna 2013 vesihuoltolaitostointa hoitamaan perustettu Nokian Vesi Oy. Nokian Vesi Oy aloitti liiketoiminnan 1.5.2014. Muut tytäryhteisöt ovat Verte Oy ja Siuron Liiketaloy Oy.

Konsernia ohjataan ja valvotaan Hyvän hallinnon ohjeella, kaupunginhallituksen omistajaohjauksella sekä konserniohjeella.

Nokian Vuokrakodit Oy

Nokian Vuokrakodit Oy on ollut vuodesta 2007 kaupungin 100 %:sti omistama tytäryhtiö, jonka toimintaidea on rakennuttaa, ylläpitää ja vuokrata asuntoja Nokialla. Yhtiön perustamisesta tuli 18.1.2013 kuluneeksi 50 vuotta.

Yhtiön omistuksessa ja hoidossa oli tilivuoden päättyessä:

Vuokranmääritysyksikköjä:	26 kpl		
Tontteja:	7 kpl	omia	36 115,9 m ²
	23 kpl	vuokra	137 125,9 m ²
Rakentamattomat tontit:	1 kpl	oma	4 032,0 m ²
Rakennuksia:	80 kpl	asuinrak.	
	18 kpl	talousrak.	
Tilavuus:	273 112 m ³		
Asuntopinta-ala:	59 710 m ²		
Huoneistot:	1 061	asuntoa	
Liikehuoneistopinta-ala	1 083 m ²		

Käyttöaste v. 2014 oli 97,84 %. Ottaen myös huomioon huonohkon hakijatilanteen ja lisääntyneet kosteusvauriokorjaukset, käyttöaste on melko hyvä. Vuonna 2013 käyttöaste oli 97,44 %. Nokian kaupungin talousarviossa käyttöasteen tavoitteeksi mainittiin 97 %. Asuntoja irtisanottiin kertomusvuoden aikana 196 kpl, vaihtuvuus 18,47 % (2013: 209 kpl, 19,7 %), vaihtoja asunnosta toiseen oli 53 kpl (53 kpl v. 2013). Nokian kaupungin talousarviossa vaihtuvuuden tavoitteeksi mainittiin 24 %

Lisäksi yhtiö omistaa 3 h+k+s, 79 m² osakehuoneiston Asunto Oy Tasakuusi -nimisessä yhtiössä Nokialla.

Asukkaita 31.12.2014 oli 1 804 (v. 2013: 1 822 asukasta).

Asuinhuoneistojen vuokrat ovat olleet seuraavat:

	1.1. – 29.2.2014	1.3. – 31.12.2014
keskimäärin	9,71 €/m ² /kk	9,42 €/m ² /kk
vaihteluväli	7,91 - 11,15 €/m ² /kk	7,70 – 10,84 €/m ² /kk
hoitomenot	7,15 €/m ² /kk	6,35 €/m ² /kk
pääoma-menot	2,56 €/m ² /kk	3,07 €/m ² /kk

Enenevässä määrin asuntoihin joudutaan tekemään suurehkoja remontteja johtuen asukkaiden vaatimustason kasvamisesta, mutta valitettavasti myös siitä syystä, että eräissä vanhimmissa taloissa asuntojen märkätiloista löytyy pitkän kuivatusajan vaativia haitallisia kosteuspitoisuuksia.

Isojen asuntojen kuten 3-4 h+k kysyntä on ollut edelleen viimevuoden tapaan vähäistä.

Vuoden 2014 vuokria alennettiin 11 kustannuspaikassa yhteensä 118.400 €:lla siitä miksi se olisi budjetoitujen kulujen mukaisesti määräytynyt. Alennus tehtiin korotuksen ja uuden vuokran kohtuullistamiseksi ottaen huomioon talon yleinen kunto suhteessa muihin taloihin sekä markkinatilanne.

Yhtiöllä on pitkäaikaisia lainoja yhteensä 27.762.071,92 € (v. 2013: 27.816.849,75 €)

Yhtiön omistamien Poutuntien talojen 2, 4, 6 ja 8 talojen osalta allekirjoitettiin esisopimus, missä sovittiin tonttien vuokrasopimusten päättämisestä ja talojen kohtalosta liittyen keskustan asema-kaavan mahdolliseen muutokseen.

Nokian Vuokrakodit Oy:n voitto päättyneeltä tilikaudelta on 211.620,63 euroa.

Hallitus ehdottaa, että osinkoa jaetaan 10,76 euroa osakkeelle eli 208.905,40 euroa ja 2.715,23 euroa siirretään yhtiön vapaaseen omaan pääomaan.

Nokian Vesi Oy

Nokian kaupunginvaltuusto päätti 17.6.2013 § 77, että Nokian kaupungin vesihuoltolaitoksesta muodostetaan osakeyhtiö. Yhtiön ensimmäisessä yhtiökokouksessa 5.11.2013 hyväksyttiin yhtiön

perustamisasiakirjat ja päätettiin lähettää yhtiön perustaminen merkittäväksi kaupparekisteriin. Nokian Vesi Oy rekisteröitiin kaupparekisteriin 2.1.2014. Varsinainen vesihuollon liiketoiminta siirtyi kaupungilta Nokian Vesi Oy:lle 1.5.2014.

Yhtiön palveluksessa on tilikaudella ollut keskimäärin 30 henkilöä toimitusjohtajan lisäksi. Henkilöstö siirtyi Nokian kaupungilta yhtiölle vanhoina työntekijöinä 1.5.2014.

Kullaanvuoren ja Siuron jätevedenpuhdistamot ovat tulleet elinkaarensa loppupäähän. Kullaanvuoren laajentaminen typenpoiston vaatimukset täyttäväksi laitokseksi osoittautui käytännössä mahdottomaksi Pirkanmaan ELY-keskuksen hylättyä rakentamisen poikkeusluvan 23.12.2013. Vanhojen jätevedenpuhdistamoiden korvaamiseksi etsittiin uusia ratkaisuja koko vuoden 2014 ajan. Uudesta puhdistamosta tehdään päätös keväällä 2015 ja Nokian jätevesien puhdistus tulee saamaan aikaa kestävän ratkaisun.

Vuonna 2014 tärkeä osa vesihuollon toimintavarmuuden parantamista oli Sarpatintien runkovesijohdon saneeraus ja Välimaan runkovesijohdon käyttöönotto. Nämä yhteydet mahdollistavat Maatian vesilaitoksen pysäyttämisen huolto- tai häiriötilanteissa. Verkoston kunnon selvittäminen ja siitä huolehtiminen on nostettu keskeiseksi kehitysprojektiksi vuodelle 2015. Tämä tulee vaativaan taloudellisia panostuksia sekä henkilöresursseja. Erityisesti jätevesiverkoston vuotovesien pienentäminen on olennaista puhdistamoiden toiminnan turvaamiseksi sekä kustannusten hallitsemiseksi. Viemäriverkostoon kuulumattomat aineet muodostavat riskin biologis-kemiallisen aktiivilietepuhdistamon bakteeritoiminnalle. Nokian Vesi Oy tulee kiinnittämään huomiota muun muassa teollisuusjätevesien sekä viemäriin joutuvien rasvojen seurantaan vuoden 2015 aikana.

Yhtiön ensimmäinen tilikausi oli monilta osin haasteellinen, mutta uusien toimintatapojen ja järjestelmien käyttöönotto antavat kuitenkin pohjan tulevalle positiiviselle kehitykselle. Tilikauden liikevoitto/-tappio oli -407 936,50 euroa ja tilikauden tulos/-tappio oli -705 455,45 euroa. Erityisesti vesi- ja jätevesimaksujen korottamatta jättäminen näkyy tilikauden tuloksen muodostumisessa. Tappion suuruuteen vaikuttivat myös Kullaanvuoren saneerauksen suunnittelun alaskirjaaminen kuluneella tilikaudella, yrityk-

sen toiminnan käynnistämisen aiheuttamat kulut sekä myös muut kertaluonteiset kulut, esimerkiksi Linnavuoren vesitornin purkaminen.

Yhtiön rahoitustulos oli 1 210 102,12 euroa ja sitä vastaava rahoitustulos- % oli 24,1 %. Maksuvalmiuden tunnusluvusta erityisesti quick ratio (1,53) oli erinomaisella tasolla, joten yhtiön kasvatilanne oli tilinpäätöshetkellä hyvä. Nokian Vesi Oy investoi liiketoimintasiirron jälkeen 1 040 472,06 euroa vesi- ja viemäriverkoston uudis- ja saneerauskohteisiin. Vesihuollon muuttaminen osakeyhtiöksi tuo läpinäkyviksi kaikki kulut, joista yhtiön on huolehdittava itsenäisesti. Kunta ei joudu enää subventoimaan vesihuoltoa verovaroin.

Yhtiön hallitus ehdottaa, että tilikauden tappio - 705 455,45 euroa kirjataan taseen voitto/tappio - tilille ja, että osinkoa ei jaeta.

Toiminnan tunnuslukuja	2014
Veden käyttömaksu, €/m ³	1,44
Jäteveden käyttömaksu, €/m ³	1,66
Laskutettu vesi, 1000 m ³	1646
Laskutettu jätevesi, 1000 m ³	1846
Liittymissopimukset, kpl	6085
Laskutetun veden osuus verkostoon pumpatusta vedestä. %	85
Laskutetun jäteveden osuus käsitellystä. %	48
Vesijohtoverkosto, km	273
Jätevesiviemärit, km	230
Sadevesiviemärit, km	121
Jätevedenpumppaamot, kpl	61
Paineenkorotusasemat, kpl	6

Verte Oy

Päättynyt tilikausi oli Verte Oy:n kahdeksas varsinainen toiminnallinen kausi. Yrityksen toiminta keskittyi Pitkäniemen sairaalan uudistamisohjelman toteutukseen, Pshp:n kiinteistökehittämissuhteisiin, uusiutuvan energian seudulliseen kehitystyöhön, Kolmenkulman cleantech-elinkeino-työhyönteiden kehittämiseen sekä kuntouttavan työtoiminnan työnantajatehtävien järjestämiseen Nokian kaupungille.

Yhtiön liikevaihto 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella oli 387 764,00 € ja tilikauden tulos oli 15 540,44 €.

Verte Oy on vastannut tehdyn sopimuksen mukaisesti Nokian kaupungin kuntouttavan työtoiminnan työnantajatehtävistä. Sopimus päättyy 30.4.2015.

Verte Oy on sopinut Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kanssa:

1) määräaikaisen kumppanuussopimuksen Pitkäniemen sairaala-alueelta vapautuvien kiinteistöjen, Pitkäniemen sairaalan uudistamisohjelman sekä Ylisten ja Mäntän aluesairaalan alueen kiinteistökehityksestä. Sopimus päättyy optioineen 31.12.2018.

2) määräaikaisen kumppanuussopimuksen Pitkäniemen sairaala-alueen ympärivuotisesta hoidosta. Sopimus päättyy optioineen 31.12.2018.

Verte Oy:n aktiivinen hankekehitystyö uusiutuvan energian ja Kolmenkulman cleantech -elinkeinovyöhykkeen kehittämisen osalta jatkui Nokian kaupungin, Tredea Oy:n, Tampereen teknillisen yliopiston ja Pirkanmaan liiton kanssa. Yhtiö oli mukana Kolmenkulman energiahankkeen ohjausryhmässä, Skanskan, Tampereen kaupungin, Tampereen Kaukolämpö Oy:n ja VTT:n Härmälänranta Co-ZED tutkimushankkeen johtoryhmässä, Pirkanmaan liiton ilmasto- ja energiastrategian uusiutuvan energian teemaryhmän puheenjohtajana sekä osallistui Tampereen kaupunkiseudun ilmastostrategiatyöskentelyyn.

Yhtiön maksuvalmius säilyi hyvällä tasolla koko tilikauden ajan. Yhtiö on velaton ja taseeltaan vahva.

Verte Oy:n palveluksessa toimi tilikaudella 2014 yhteensä 10 henkilöä. Henkilöstömäärä 31.12.2014 on 6 päätoimista sekä yksi osa-aikainen työntekijä

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että Verte Oy tilinpäätöksen osoittama voitto 15 540,44 euroa tilikaudelta 1.1.2014 - 31.12.2014 kirjataan voito- ja tappioutilille, ja että osinkoa ei jaeta.

Muu konserni

Koska perusterveydenhuolto on hoidettu kaupungin omana toimintana, ei kaupungilla ole

merkittäviä osuuksia kuntayhtymissä. Suurin kuntayhtymäosuus on Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymässä (noin 8,8 %).

Kehyskuntien yhteisessä hankintayhtiö KuHa Oy:ssä on Nokian kaupungilla 22,1 % omistusosuus.

Nokian kaupungin konsernitaseen loppusumma on 590 miljoonaa euroa. Kuntavertailuissa usein käytetystä tunnusluvusta lainaa/asukas saa paremmin vertailtavan, kun siinä käytetään konsernitaseen lainamäärää. Nokialla tämä tunnusluku on 2.487 euroa/asukas, kun emokaupungin lainat ovat 1.398 euroa/asukas.

Kaupunginhallituksen selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniyhteisöjä ohjataan sekä erillispäätöksin että kaupunginhallituksen hyväksymien konserniohjeiden avulla. Kaupunginhallitus ja -valtuusto myös esittävät edustajansa valittaviksi konserniyhteisön toimielimiin. Toimivia, nokialaisia konserniyhteistyön muotoja on mm. maksuliikenteen ja rahoituksen hallinnointi yhteisellä konsernitilillä. Myös takaukset ovat olleet luonnollinen osa konserniyhteistyötä. Esimerkiksi kaupunki on taannut koko Nokian Vuokrakodit Oy:n ja Nokian Vesi Oy:n lainakannan. Kaupunki on myös myöntänyt Nokian Vesi Oy:lle pitkäaikaisen lainan vesi- huoltoliiketoiminnan yhtiöittämisen yhteydessä. Kaupunginhallitus on 6.6.2011 § 184 hyväksynyt hyvän hallinnon ohjeen. Se koskee myös kaupungin tytäryhtiöitä ja täten ohjaa konsernin toimintaa yhtenäisiin periaatteisiin. Ohjetta täydentää konserniohje.

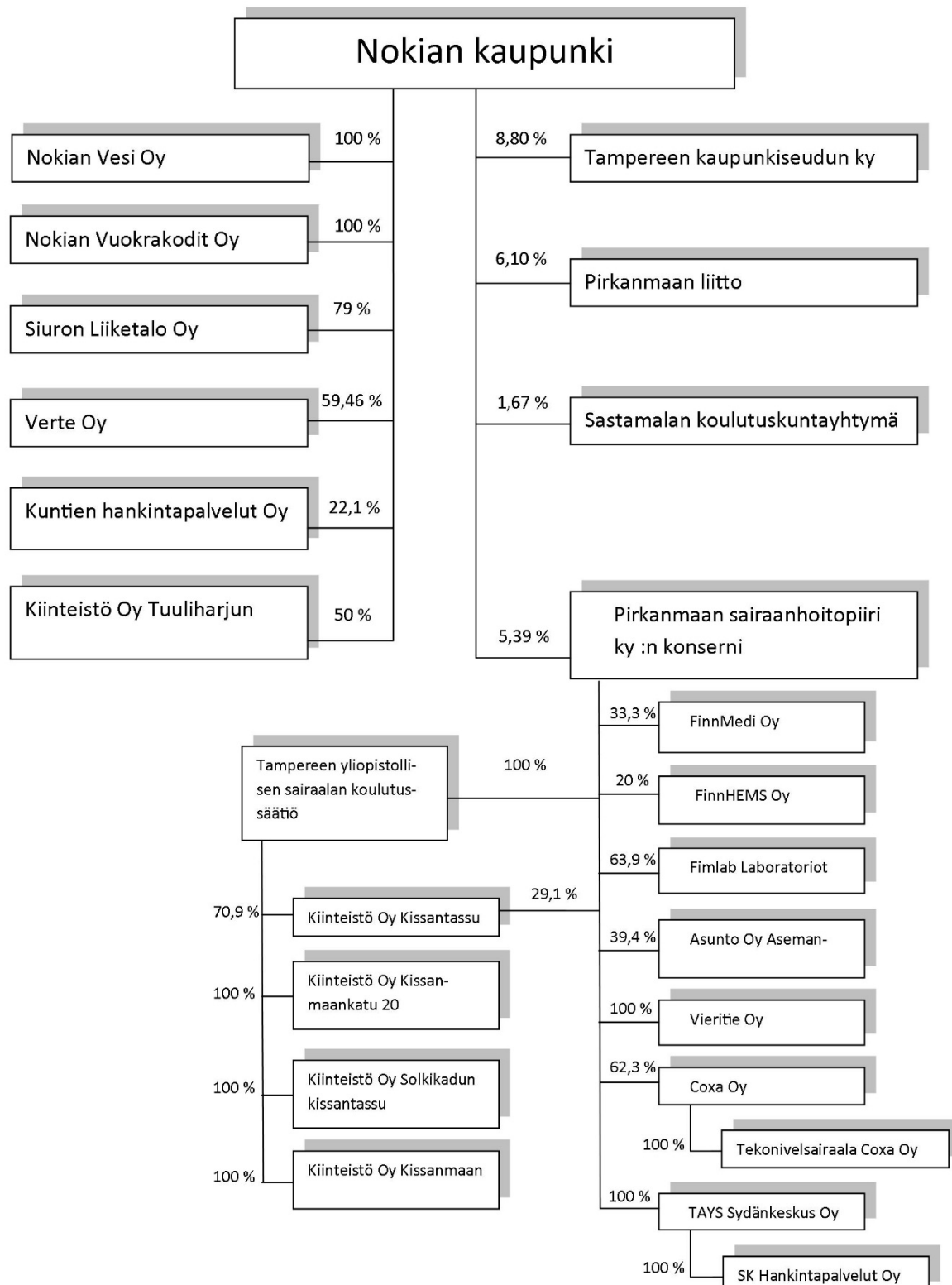
Vuonna 2013 laaditussa vuoden 2014 talousarviossa kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunkikonsernin omistajapoliittiset tavoitteet vuodelle 2014 Nokian Vesi Oy:lle, Nokian Vuokrakodit Oy:lle ja Verte Oy:lle. Tavoitteiden toteumaa on kuvattu edellisessä luvussa. Tilinpäätösten yhteydessä merkittävimmät konserniyhtiöt ovat antaneet selontekonsa toiminnastaan ja taloudestaan kaupunginvaltuustolle.

Päättyessään elinkeinotoiminnan koordinoinnista 24.10.2011 kaupunginhallitus määritteli erikseen Verte Oy:n vastuita ja roolia kaupungin kehittämistoiminnassa.

Keväällä 2014 kaupunki kilpailutti konsernitilin ja maksuliikenteen yhteistyökumppanin. Myös tytäryhtiöt on edellytetty liittyvän kilpailun voittaneen Tampereen Seudun Osuuspankin asiakkaaksi ja konsernitilin käyttäjäksi, ja näin on myös

tapahtunut. Käytännön ohjausta ja yhteistyötä on tehty useissa neuvotteluissa toimitusjohtajien sekä kaupungin johtavien viranhaltijoiden kesken.

Nokian kaupungin konsernikaavio

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	1.1. - 31.12.2014	1.1. - 31.12.2013
Toimintatuotot	78 060	71 584
Toimintakulut	-225 028	-211 470
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	34	20
Toimintakate	-146 934	-139 866
Verotulot	122 853	122 523
Valtionosuudet	40 094	40 205
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	521	189
Muut rahoitustuotot	576	519
Korkokulut	-2 077	-2 173
Muut rahoituskulut	-583	-221
Vuosikate	14 450	21 176
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-15 838	-14 274
Tilikauden yli- ja alipariarvot	8	-1
Arvonalentumiset	-510	
Satunnaiset erät	-4 200	-44
Tilikauden tulos	-6 090	6 857
Tilinpäätössiirrot	-789	-33
Vähemmistöosuudet	-76	-31
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-6 955	6 793

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	35	34
Vuosikate / Poistot, %	91	148
Vuosikate, euroa / as	440	655
Asukasmäärä	32 847	32 354

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

(1000 euroa)

	2014	2013
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	14 451	21 176
Satunnaiset erät	-4 200	-44
Tulorahoituksen korjauserä	1 891	-4 578
Toiminnan rahavirta yhteensä	12 142	16 554
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-21 865	-24 930
Rahoitusosuudet investointi menoihin	419	-1
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot	2 221	7 964
Investointien rahavirta yhteensä	-19 224	-16 967
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 082	-413
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-68	
Antolainojen vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 107	10 433
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 131	-10 910
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 084	-3
Oman pääoman muutokset (korjaukset)	74	-114
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	14	-16
Vaihtomaisuuden muutos	-279	125
Saamisten muutos	3 409	390
Korottomien velkojen muutos	5 833	609
Rahoituksen rahavirta yhteensä	7 043	514
RAHAVAROJEN MUUTOS	-39	101
Rahavarat 31.12	24 000	23 998
Rahavarat 1.1.	24 039	23 897
RAHAVAROJEN MUUTOS	-39	101

KONSERNIN RAHOITUSLASKEMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	-6 046	-2 595
Investointien tulorahoitus, %	67	85
Lainahoitokate	1	2
Kassan riittävyys (pv)	34	35

Konsernitase ja sen tunnusluvut

	31.12.2014	31.12.2013
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet:		
Aineettomat oikeudet	944	490
Muut pitkävaikutteiset menot	340	352
Ennakkomaksut	1	83
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 285	926
Aineelliset hyödykkeet:		
Maa- ja vesialueet	22 989	21 817
Rakennukset	103 957	106 821
Kiinteät rakenteet ja laitteet	50 650	52 792
Koneet ja kalusto	4 149	4 231
Muut aineelliset hyödykkeet	72	73
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	15 352	4 780
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	197 169	190 513
Sijoitukset:		
Osakkuusyhtiöosuudet	261	96
Muut osakkeet ja osuudet	7 436	7 678
Muut lainasaamiset	10	171
Muut saamiset	305	74
Sijoitukset yhteensä	8 012	8 018
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	272	366
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	6	4
Muut toimeksiantojen varat	192	160
Toimeksiantojen varat yhteensä	470	530
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus:		
Aineet ja tarvikkeet	947	661
Keskeneräiset tuotteet	14	13
Muu vaihto-omaisuus	2	1
Ennakomaksut		
Vaihto-omaisuus yhteensä	963	674
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset:		
Lainasaamiset	459	498
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset (ly)	6 142	6 593
Lainasaamiset (ly)	3	2 739
Muut saamiset (ly)	2 333	2 210
Siirtosaamiset (ly)	1 836	2 130
Saamiset yhteensä	10 773	14 170
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	29	29
Joukkovelkakirjalainasaamiset	175	169
Muut arvopaperit	6 599	6 356
Rahoitusarvopaperit yhteensä	6 803	6 555
Rahat ja pankkisaamiset	17 197	17 443
VASTAAVAA YHTEENSÄ	242 671	238 831

	31.12.2014	31.12.2013
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	83 854	83 854
Yhdistysten ja säätiöiden pääomat	9	7
Arvonkorotusrahasto	18	14
Muut omat rahastot	715	125
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	22 809	15 855
Tilikauden yli-/alijäämä	-6 955	6 793
Oma pääoma yhteensä	100 450	106 649
VÄHEMMISTÖOSUUDET	540	322
POISTOERO JA VAPPAEHT.VARAUK.		
Poistoero	1 636	1 652
Vapaaehtoiset varaukset	5 615	5 221
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	1	2
Muut pakolliset varaukset	17 748	13 222
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	32	47
Lahjoitusrahastojen pääomat	158	126
Muut toimeksiantojen pääomat	596	659
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	786	832
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	65 238	66 581
Lainat julkisyhteisöiltä	3 433	4 538
Lainat muilta luotonantajilta	2 540	1 177
Saadut ennakot		1
Liittymismaksut ja muut velat	2	3
Siirtovelat	411	438
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	71 624	72 738
Lyhytaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (ly)	9 342	9 175
Lainat julkisyhteisöiltä (ly)	1 112	1 111
Lainat muilta luotonantajilta (ly)	23	17
Saadut ennakot (ly)	869	729
Ostovelat (ly)	7 407	6 276
Liittymismaksut ja muut velat (ly)	3 109	1 710
Siirtovelat (ly)	22 409	19 173
Lyhyt aikainen vieras pääoma yhteensä	44 271	38 192
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	242 671	238 831

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	44,8	47,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	47,7	47,0
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	15 854	22 648
Kertynyt ylijäämä, € / asukas	483	693
Konsernilainat, € / asukas	2 487	2 527
Konsernilainakanta 31.12., 1000 €	81 688	82 599
Konsernilainasaamiset 31.12., 1000 €	10	171
Kunnan asukasmäärä	32 847	32 690

Strategiasta (onnistumissuunnitelmasta) johdetut menestystekijät ja johtamisen kohteet sekä tavoitetasot vuonna 2014

1. Asiakaslähtöinen ja palveleva Nokia

Johtamisen kohde	Vastuutaho	Tavoitetaso 2014	Toteutuma
Lasten ja nuorten palveluprosessien kehittäminen monialaisena yhteistyönä	Lasten ja nuorten palveluverkko-työryhmä	Prosessit on arvioitu ja kehittämistoimenpiteistä on päätetty	Lasten ja nuorten palveluverkkotyöryhmän tehtävät on yhdistetty hyvinvointiryhmän kokonaisuuksiin. Monialaisten työryhmien tehtävät on kartoitettu, työryhmiä tiivistetty ja tehty päätös kaupungissa jatkossa toimivista monialaisista työryhmistä.
Sote-järjestämislain velvoitteisiin varaudutaan	Perusturvan johtoryhmä	Perusterveydenhuollon ja erikoissairanhoidon työnjakoa on selkiytetty	Hoidon porrastuksesta ja palveluohjauksesta on sovittu yhteistyössä kehyskuntien, sairaanhoitopiirin sekä yksityisten palvelun tuottajien kanssa. On osallistuttu sote-järjestämislain osalta kuntien yhteisiin neuvotteluihin ja seutuhallinnon sote-työryhmään. Lausunto sote-järjestämislain luonnoksesta on annettu määräpäivään mennessä.

2. Yrittävä, osaava ja onnistuva Nokia

Johtamisen kohde	Vastuuhenkilö	Tavoitetaso 2014	Toteutuma
Nuorten työllisyystakuun toteuttaminen	Kj:n johtoryhmä	Nuorten työttömyys on vähentynyt. Jokaiseen palvelukeskukseen palkataan nuorisotakuun piirissä oleva nuori.	Nuorten työttömyys on kasvanut vuodesta 2013 vuoteen 2014. Keskiarvomuutos vuodesta 2013 vuoteen 2014 + 2,7 %-yks. ja %-virta yli 3 kk:n työttömyyteen on + 6,0 %-yks. Alle 25-vuotiaiden aktivointiasteen keskiarvomuutos v.2013 vuoteen 2014 on +2,1 %yksikköä. Perusturvakeskukseen on palkattu nuorisotakuun piirissä oleva ohjaaja. Kasvatus- ja opetuskeskukseen on palkattu nuorisotakuun piirissä oleva toimistosihiteeri. Vapaa-aikakeskuksessa on kesätyöntekijöiden lisäksi rekrytoitu yksi nuorisotakuun piirissä oleva määräaikaiseen työsuhteeseen. Teknisessä keskuksessa on palkattu kolme nuorisotakuun piirissä olevaa nuorta Hallintokeskuksen Kesäduuni – kampanja 2014 kohdentui nuorisotakuun piirissä oleviin nuoriin. Kampanjaan osoitetuilla, käyttämättä jääneillä määrärahoilla palkattiin tulottomia nuoria lyhytaikaisiin kesätyösuhteisiin Tehdassaari – projektiin. Lisäksi etsittiin loppuvuodeksi nuorisotakuun piirissä olevaa ICT-taitoista nuorta. Määräaikaiseen palvelusuhteeseen palkattiin nuorisotakuun piiriin tulossa ollut nuori.
Kaupunki vastaa osaltaan työllisyyden parantamisesta	Kj:n johtoryhmä	Kaupungin työllisyshoito on organisoitu uudelleen vastaamaan nykyistä tilannetta	Työllisyshoitoon palkattiin määräaikaisesti työllisyyskoordinaattori ja 9 yksilö-/työhönvalmentajaa, mikä mahdollisti monipuolisempaa palvelutarjontaa erityisesti pitkäaikaistyöttömille. Uutena toimintamuotona käynnistettiin kuntouttavan työtoiminnan ryhmätoiminta.

Yrittäjäkadun alueen kehittäminen	Yhdyskunta- tekniikan päällikkö	Häpesuon kaatopaikka on puhdistettu ja kunnallistekniikan rakentaminen aloitettu	Häpesuon kaatopaikan puhdistuksen ympäristölupa on saanut lain voiman 14.11.2014. Puhdistettavan maan aineksen vastaanottoaika on kilpailutettu. Puhdistusurakoitsijan kilpailutus on menossa. Kunnallistekniikkaa on rakennettu johtosiirtojen osalta sekä Nokian valtatie ja Yrittäjäkadun liittymä on rakennettu sekä Välimäenkadun risteys työt on aloitettu.
Kaupungin keskustan tiivistäminen	Kaupungin- arkkitehti Elinkein- päällikkö	Poutuntien kaavoitus on käynnistynyt Keskustan kehittämissuunnitelmatyö on aloitettu Keskustan kehittämissuunnitelmatyö on aloitettu	Poutuntien vuokrataloista ja niiden tonteista on tehty esisopimus Nokian Vuokrakodit Oy:n kanssa. Kaavamuutos käynnistetään vasta keskustan suunnittelukilpailun tulosten pohjalta. Keskustan kehittämisen suunnittelukilpailua valmisteltiin niin, että oli valmius käynnistää kilpailu heti vuoden 2015 alussa.
Matkailun kehittäminen	Kaupungin- sinööri Elinkein- päällikkö	Selvitetään leirintä- alustoiminnan jatkamisen edellytykset	Kv päätti 16.10.2014, että Viinikannien leirintäalue kaavoitetaan asuin- käyttöön. Samoin kv päätti myös, että uudesta leirintäalueesta voidaan laatia ja saattaa hyväksyttäväksi esisopimus Knuutilan tai Riihilahden kaavoittamisesta ja vuokraamisesta edellyttäen, että uusi leirintäalue toteutuu yritys- hankkeena

3. Turvallinen ja viihtyisä Nokia

Johtamisen kohde	Vastuuhenkilö	Tavoitetaso 2014	Toteutuma
Joukkoliikenteen palvelutaso	Kaupungininsinööri	Aseman pysäköintialue ja uudet linja-autopysäkit on rakennettu	Aseman pysäköintialue ja uudet linja-autopysäkit ovat valmiit.
Ulkoliikuntaliikunta- paikkojen taso	Kaupunginpuutarhuri, Liikunta-koordinaattori	Säilytetään nykyinen ulkoliikuntapaikkojen laatutaso	Ulkoliikuntapaikkojen laatutasoa pystyttiin nostamaan mm. peruskorjaamalla tennis- ja katukoripallokentät, asentamalla uusia pukeutumissuojia uimarannoille ja parantamalla Pohjois-Nokian ulkoilureittejä. Frisbeegolf -rata rakennettiin 12-väyläiseksi. Säätiloista johtuen luistinjäät ja hiihtoladut olivat ajoittain aikaisempaa heikommassa kunnossa. Menkalan kentän pukusuojan saneeraus valmistui. Harjuniityn uuden hiekkakentän pohjatytöet tehtiin.
Liikenneturvallisuuden kehittäminen	Yhdyskuntatekniikan päällikkö	Päivitetään liikenneturvallisuussuunnitelma yhdessä asukkaiden ja muiden yhteistyötahojen kanssa.	Päivitetty tehtävien toimenpiteiden osalta. Päivitys on jatkuva prosessi. Päivitystä on tehty yhdessä koulu- ja opettajakasvatuksen henkilökunnan kanssa.

4. Tasapainoinen ja toimiva Nokia

Johtamisen kohde	Vastuuhenkilö	Tavoitetaso 2014	Toteutuma
Hankkeista tiedottaminen	Kaupungininsinööri, Tiedottaja	Suurimmista hankkeista tiedotetaan erikseen hyväksyttyjen tiedotussuunnitelmien mukaisesti	Häpesuon puhdistamisesta on tehty tiedotussuunnitelma.
Vaikutusten arviointi	Kj:n johtoryhmä	EVA -menettelyllä (vaikutusten ennalta-arviointi) on arvioitu vähintään yksi valmistelussa jokaisessa palvelukeskuksessa	Hallintokeskuksen osalta kuntarakenneratkaisusta on tehty EVA -arviointi ennen päätöksentekoa. Kasvatus- ja opetuskeskuksessa on toteutettu kaksi EVA -arviointia yhdessä lautakunnan kanssa. Kaikissa kaavaprosesseissa jokainen kaavasunnitelma sisältää arvioinnin. Lisäksi Häpesuon puhdistushankkeessa on arvioitu vaihtoehtoja ja vaikutuksia. Perusturvakeskuksessa on tehty EVA -arviointi leikkaustoiminnan osalta. Vapaa-aikakeskuksessa EVA -arviointeja on toteutettu järjestöjen ja lautakunnan kanssa mm. uuden kirjastotalon valmistelussa.
Kaupunki on sitoutunut maankäytössä seudullisiin tavoitteisiin	Kaupunginjohtaja, Kaupunginarkkitehti	Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt uuden maan- ja alueidenkäytön sekä liikenteen aiesopimuksen	Uusi sopimus tehdään vasta vuonna 2015, koska nykyinen sopimus on voimassa vuoden 2015 loppuun saakka.
Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen asukkaita aktivoimalla	Hyvinvointityöryhmä	Järjestetään hyvinvointipäivä.	Hyvinvointipäivää vietettiin uimahallilla la 29.11.2014. Päivän aikana oli mahdollisuus päästä maksutta uimaan ja kuntosaliopastutukseen sekä terveysliikunta-neuvontaan. Vertaisohjaajille pidettiin täydennyskoulutus. Uimahallin aulaan oli esittelyssä sydänystävällinen ruokanäyttely. Osallistujia oli noin 300.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN TULOSALUEITTAIN

Kaupunginhallitus

Luottamustoimi

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Seutuselvitys valmistui

Tampereen kaupunkiseudun kahdeksan kuntaa käynnistivät vuoden 2013 alussa Elinvoimainen Tampereen kaupunkiseutu – tulevaisuuden vaihtoehdot vaikutuksineen -selvityksen. Selvityksen tavoitteeksi asetettiin kaupunkiseudun kilpailukyyn ja elinvoimaisuuden vahvistaminen, asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen sekä hyvän elinympäristön ja kestävä kehityksen turvaaminen. Selvitysmieheksi kutsuttiin emeritus maaherra Rauno Saari.

Selvitys valmistui, ja sitä koskeva luovutustilaisuus oli 28.1.2014. Nokian kaupunginvaltuustolle järjestettiin seutuselvityksestä ja selvitysmiehen esityksestä työseminaari (24.3.2014), jossa vaihtoehtojen vaikutuksia arvioitiin ennakkoon EVA -menettelyä käyttäen. Ennen tätä Nokian kaupunki, yhdessä Nokian Uutisten kanssa, järjesti yleisötilaisuuden aiheesta (19.3.2014).

Kaupunginvaltuusto päätti 14.4.2014 § 47 merkitä selvityksen tiedokseen. Kaupunginvaltuusto totesi, että Nokian kaupungin kannalta selvitysmiehen esityksistä yhden kunnan vaihtoehto ei ole toteuttamiskelpoinen. Lisäksi kaupunginvaltuusto totesi, että Nokian kaupunki näkee parhaana vaihtoehtona edelleen seutuselvityksessä esitetyn tiivistyvän kaupunkiseudun yhteistyön mallin. Kaupunginvaltuusto päätti, että jatkotyön tarpeeseen tämän selvityksen pohjalta palataan, kun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki on hyväksytty ja sen vaikutukset ovat selvillä. Lisäksi kaupunginvaltuusto totesi, että kaupunkiseudun yhteistyössä korostui vuoden 2014 aikana yhteinen arviointi ja vaikuttaminen esitettyyn sote-malliin.

Vanhusneuvosto aloitti toimintansa

Vanhusneuvostot tulivat vanhuspalvelulain 11 §:n myötä lakisääteisiksi 1.1.2014 alkaen. Kaupunginhallitus hyväksyi vanhusneuvoston toimintasäännön, asetti vanhusneuvoston ja valitsi siihen jäsenet ja varajäsenet toimikaudekseen. Nokian kaupungin vanhusneuvosto koontui ensimmäisen kerran 11.2.2014.

Arviointiseminaari pidettiin 22.4.2014

Kaupunginvaltuutetut, kaupunginjohtajan johtoryhmä, tulosalueiden vastuuhenkilöt ja hyvinvointiryhmä kokoontuivat vuotta 2013 koskevaan arviointiseminaariin 22.4.2014. Seminaarin tavoitteena oli vuoden 2013 toimintaa arvioimalla löytää keskeiset strategiset tavoitteet vuoden 2015 talousarvion laadinnalle.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa kehitettiin

Kuntalain muutosten myötä kaupunginvaltuusto (16.6.2014) muutti Nokian kaupungin hallintosääntöä sisäistä valvontaa koskevilla säännöksillä. Muutokset tulivat voimaan 1.7.2014.

Vuonna 2014 käynnistettiin poikkihallinnollisena yhteistyönä laaja riskikartoitus. Se valmistui vuoden 2015 alussa.

*Strategian toteutuminen***Onnistumissuunnitelmaa viestittiin ja arvioitiin**

Kaupunginvaltuuston hyväksymälle strategialle eli onnistumissuunnitelmalle laadittiin oma viestintäsuunnitelma. Viestinnän tueksi laadittiin myös laaja aineisto esitteitä, julisteita ja huoneentauluja sekä työsuunnitelma-pohja ja tarinataulu yksiköiden käyttöön.

Onnistumissuunnitelman toteutumista arvioitiin tilinpäätösten yhteydessä ja 22.4.2014 järjestetyssä arviointiseminaarissa.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Luottamustoimen tulosalueella toimintakate eli nettomenot ylittyivät 77 000 euroa. Kokouspalkkioihin ja atk-palveluihin kului arvioitua enemmän määrärahaa. Kaupunginhallituksen alaisten tulosalueiden nettomenot yhteensä alittivat kuitenkin talousarvion noin 0,3 miljoonalla eurolla.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Kuntarakennepäätösprosessi	Kuntarakenneratkaisusta on tehty EVA -arviointi ennen päätöksen-tekkoa	EVA-arviointi on tehty (kaupunginvaltuuston työseminaarissa 24.3.2014) ennen seutuselvityksen loppuraportin käsittelyä (KV 14.4.2014 § 47).
Palvelukeskusten välisen yhteistyön kehittäminen hyvinvoinnin edistämiseksi	On laadittu hyvinvoinnin edistämisen vuosikello ja sen toteuttamista seurataan	Hyvinvoinnin edistämisen vuosikello on laadittu. Poikkihallinnollinen hyvinvointiryhmä seuraa sen toteuttamista, ja päivittää sitä tarpeen mukaan.

1000 Luottamustoimet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	764	0	764	54 087	-53 323	7079,4
Kulut	-3 970 878	0	-3 970 878	-4 101 336	130 458	103,3
Toimintakate	-3 970 114	0	-3 970 114	-4 047 250	77 136	101,9
Poistot ja arvonalentumiset	-1 062	0	-1 062	-251 102	250 404	
Netto	-3 971 176	0	-3 971 176	-4 298 352	327 176	108,2

HALLINTOKESKUS

Hallintopalvelut

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Vuonna 2014 oli tavoitteena siirtää erillinen intranet Sataman (Sharepointin) alustalle. Seudullisen yhteistyön laajentumisen (eli Tampereen kaupungin mukaantulon) myötä muutostyöt siirtyivät syksyyn 2015.

Joka kotiin jaettu Hyvä asukas -tiedotelehti ilmestyi neljä (4) kertaa vuodessa. Kuntalaisille järjestettiin myös sekä yleisiä että erilaisiin kehittämishankkeisiin liittyviä kuntalaistilaisuuksia.

Nokian Vesi Oy aloitti toimintansa 1.5.2014. Hallintokeskus tuki sekä taloushallinnon että henkilöstöhallinnon osalta toimintojen siirtymistä Nokian Vesi Oy:lle. Yhtiön taloushallinto- ja palkka-asioita hoitaa ulkopuolinen toimija.

Hallintokeskuksen henkilöstöhallinnossa tehtiin vuodelle 2014 henkilöstö- ja koulutussuunnitelma. Vuoden 2014 loppupuolella valmistelut vuoden 2015 henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaksi oli pääosin tehty. Henkilöstökoulutuksessa otettiin huomioon vuoden 2014 alusta voimaan tulleet koulutus- ja työhyvinvointiuudistuksen vaateet. Henkilöstökoulutustietojen keräämisen osalta kehitettiin raportointia vuodelta 2014 tehtävää koulutuskorvaushakemusta varten.

Europarlamenttivaalit järjestettiin toukokuussa 2014.

Strategian toteutuminen

Palveluprosessien kehittämistä yhä enemmän sähköiseen muotoon jatkettiin. Palkkapuolen prosessit toimivat muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta kokonaisuudessaan sähköisesti. Taloushallinnon osalta on jo laajasti siirrytty sähköisten palveluiden käyttöön.

Henkilöstöä koulutettiin vuoden 2014 aikana koulutussuunnitelman mukaan suunnitelmallisesti. Suunnitelmia varten kerättiin koulutustarpeet tulosalueittain pääosin jo vuoden 2013 puolella. Tarpeita vastaavasti koulutussuunnitelmaa täydennettiin vuonna 2014.

Onnistumissuunnitelman viestintäsuunnitelma laadittiin. Kehitystyötä erillisen intranetin siirtämiseksi Sataman (Sharepointin) alustalle jatkettiin.

Johdon aamukahvit tulosalue-esimiehille (ja muille palvelukeskusten johtoryhmiin kuuluville) aloitettiin huhtikuussa 2014. Tilaisuus järjestetään kerran kuukaudessa.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Tulosalueen vastuuhenkilö, talousjohtaja Pasi Virtanen siirtyi uusiin tehtäviin kesällä 2014. Kevästä 2014 alkaen talousjohtajan tehtävät hoidettiin hallintokeskuksen sisäisin sijaisjärjestelyin. Uuden talousjohtajan valinta siirtyi vuoden 2015 puolelle.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Toiminnan laajuustiedot					
Kesätyöntekijät	116	110	104	120	115
Opintorahan saajat	15	16	17	20	25
Voimavarat					
Vakinaiset	27	27	26	26	26

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Sisäisen viestinnän kehittäminen	Satama ja intranet on yhdistetty	Sataman ja intranetin yhdistäminen on viivästynyt seudullisen yhteistyön laajennuttua. Toteutus on siirretty syksyyn 2015.
Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Työhyvinvointisuunnitelman päivitys	Työhyvinvointisuunnitelma vuosille 2015-16 on hyväksytty	Työhyvinvointisuunnitelma vuosille 2015 - 2016 tehtiin ja hyväksyttiin.
Sisäinen koulutus ja osaamisen kehittäminen	Hallintokeskuksen koulutussuunnitelma on laadittu ja sen toteutumista seurataan	Hallintokeskuksen sekä koko kaupungin henkilöstö- ja koulutussuunnitelma vuodelle 2014 tehtiin ja sitä seurattiin vuoden 2014 aikana. Myös vuoden 2015 henkilöstö- ja koulutussuunnitelma valmistui vuoden 2014 puolella.
Osallistutaan nuorisotakuun toteuttamiseen	Hallintokeskus ottaa harjoittelijatyövoimaa.	Hallintokeskus palkkasi kaksi harjoittelijaa keskukseseen vuoden 2014 aikana ja tuki nuorten työllistymistä suunnatusti.

1400 Hallintopalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	1 637 024	0	1 637 024	1 883 669	-246 645	115,1
Kulut	-5 122 352	-88 000	-5 210 352	-5 316 559	106 207	102
Toimintakate	-3 485 328	-88 000	-3 573 328	-3 432 890	-140 438	96,1
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Netto	-3 485 328	-88 000	-3 573 328	-3 432 890	140 438	96,0

Kehittämisen- ja elinkeinopalvelut

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Taantuva talouden kehitys jatkui myös vielä vuoden 2014 aikana. Koko maan talouden kehitys oli miinusmerkkistä.

Työttömyys lisääntyi edelleen koko vuoden ajan koko maassa, etenkin Tampereen seutu kärsi vaikeasta työttömyydestä. Nokialla keksimääräinen työttömyysaste oli 14,2 % ja kasvoi 1,1 %-yksikköä edellisvuoden tasosta.

Myös Nokian suuret yritykset joutuivat lomauttamaan ja irtisanomaan työntekijöitä. Lopettaneiden yritysten määrä on kuitenkin pysynyt vähäisenä.

Yritystilojen rakentaminen oli hiljaista koko maassa ja tonttien kysyntä melko vähäistä.

Yritystontteja ja vapaita toimitiloja markkinoitiin monin eri tavoin. Seudullista ja kansainvälistä markkinointia tehtiin Tredea Oy:n toimesta. Kolmenkulman ja Pitkäniemen aluetta markkinoitiin yrityksille yhteistoiminnassa Verte Oy:n kanssa.

Uusi yritystontteja ei saatu kunnallistekniikan piiriin vuoden aikana. Vapaita tarjolla olevia yritystontteja on Kynijärven alueella ja kaksi isoa tonttia Lehtimäen alueella. Vaihtoehtoisista tonteista on jatkuvasti pulaa.

Strategian toteutuminen

Yrittävä osaava ja onnistuva Nokia.

Keskustan kehittämisessä jatkettiin Yrittäjäkadun alueen kauppakeskusalueen suunnittelua. Häpesuon vanhan kaatopaikan ympäristölupa saatiin lokakuussa Aluehallintovirastossa. Rakentajan/kaivajan kilpailutus käynnistettiin välittömästi luvan tultua lainvoimaiseksi. Kaivamisen arvioitu aika on yli 1,5 vuotta. Alueen kunnallistekniikan rakentaminen jatkui risteysalueiden rakentamisella.

Keskustan alueella päätettiin järjestää arkkitehtikilpailu, joka toteutetaan vuoden 2015 aikana.

Yritystontteja markkinoitiin etenkin Kolmenkulman alueelta. Vaihtoehtoisten tonttien tarjonta Nokialla on kuitenkin liian vähäistä.

Kolmenkulman cleantech vyöhykkeen selvityshanke saatiin päätökseen kesäkuussa ja vuoden lopussa käynnistettiin uusi hankehakemus Tredean toimesta Nokian, Tampereen ja Ylöjärven yhteisenä hankkeena.

Verte Oy:n kanssa tehtiin hankeyhteistyötä Kolmenkulman ja Pitkäniemen alueiden kehittämisessä.

Kolmenkulman Juhansuon ja Lehtimäen alueelle käynnistettiin kaavamuutos. Lohja Ruduksen louhinta-alueen kaavoitus yritysalueeksi käynnistettiin.

Yhteistyö ammattiopisto Tredun kanssa tiivistyi vuoden aikana. Liikkeelle lähti monta koulutuksen ja yritysyrityksen kehittämishanketta.

Linnavuorella Acgo Powerin tonttialueella katkaistiin Linnavuorentie. Tällä toimenpiteellä saatiin yhtiön vanha ja uusi tehdasalue yhtenäiseen käyttöön.

Uusien yritysten perustaminen jatkui vilkkaana. Vuoden aikana perustettiin Nokialle 126 uutta yritystä.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Suoritetavoitteet					
Yritysten lukumäärä (toimipaikat)	1 692	1 720	1 630*	1 780	1780
Työpaikkojen lukumäärä (arvio)	11 000	11 000	11 200*	11 000	11 000
Työttömyysasteen kehitys (%)	9,8	10,6	13,1	12,5	14,2
Maatilojen lukumäärä	132	125	125	125	122
Leader –hankkeet	2	4	2	2	2
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Yritystilojen rakentaminen					
- myönnetyt rakennusluvut (m ²)	9 583	10 918	14 409	15 000	9518
- rakennetut yritystilat (m ²)	15 255	4 387	14 598	15 000	18 407
Luovutetut yritystontit (kpl)	2	4	11	15	5
Luovutetut yritystontit (m ²)	5 298	269 032	214 155	20 000	41 922
Aloittaneet yritykset	162	160	157	150	116
Toiminnan laajuustiedot					
Voimavarat					
Vakinaiset	2	2	1	1	1
Määräaikaiset	0	0	0	0	1
Tilat, (m²)	35	35	35	35	35

*Arvio, tilastokeskuksen luvut julkaistaan vasta seuraavan kalenterivuoden lopulla.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Kolmenkulman alueen jatkora-kenttäminen Yritystonttien markkinointi Keskustan kehittäminen Nuorisotakuun toteuttaminen	Kolmenkulman Kyynijärven alueen tonteista on luovutettu 10 kpl. Kolmenkulman Juhansuon alueelle yksi iso toimija Yrittäjäkadun alueen kauppakeskusalueen rakennustyöt on käynnistetty. Yhteistyö ammatillisen koulutuksen kanssa käyntiin nokialaisella toimintamallilla.	Kyynijärven alueelta on luovutettu kaksi yritystonttia. Kolmenkulman Juhansuon alueelle ei ole kunnallistekniikkaa rakennettu. Alueella ei ole myytävissä tontteja. Kolmenkulman Lehtimäen alueelle on kaksi isoa yritystonttia ja vuoden aikana käynnistettiin kaavamuuksien alueen pilkkomiseksi pienemmiksi tonteiksi. Neuvotte-luja Kolmenkulman yritystonteista on koko ajan vireillä. Kunnallistekniikan osalta rakentaminen käynnistyi Vihnuskadun risteysalueen rakentamisella. Yhteistyö ammattiopisto Tredun Nokian toimipisteiden kanssa käynnistyi monella eri hankkeella. Suurimpana vuonna 2015 toteutettavina Nokian Messujen suunnittelu Tredun opiskelijatyönä. Yhteistyötä on ollut toteuttamassa kaupungin ja Tredun yhteinen koordinaattori.
Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Yrittäjäkadun alueen rakentamisen edistäminen.	Häpesuon kaatopaikan puhdistuksen käynnistyminen kevään aikana ja valtion rahoituksen hakeminen tähän hankkeeseen.	Ympäristöluvan käsittelystä johtuen Häpesuon rakennustöihin ei päästy vuoden 2014 aikana. Kuitenkin loppuvuodesta ympäristöluvan tultua, varmistui kaivuu urakan kilpailuttamisen aikataulu. Valtion rahoitusta Häpesuon kaivuu hankkeeseen ei saatu. Rahoitusta haettiin Ympäristöministeriön kautta Valtioneuvostolta.

1500 Elinkeino ja kehittäminen	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	0	0	0	170 722	-170 722	
Kulut	-613 252	0	-613 252	-554 041	-59 211	90,3
Toimintakate	-613 252	0	-613 252	-383 319	-229 933	62,5
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Netto	-613 252	0	-613 252	-383 319	-229 933	62,5

Hallintokeskus yhteensä	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	1 637 024	0	1 637 024	2 054 391	-417 367	125,5
Kulut	-5 735 604	-88 000	-5 823 604	-5 870 600	46 996	100,8
Netto	-4 098 580	-88 000	-4 186 580	-3 816 209	-370 371	91,2
Poistot	0	0	0	0	0	0
Netto	-4 098 580	-88 000	-4 186 580	-3 816 209	-370 371	91,1

10 Kaupunginhallitus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	1 637 788	0	1 637 788	2 108 478	-470 690	128,7
Kulut	-9 706 482	-88 000	-9 794 482	-9 971 936	177 454	101,8
Toimintakate	-8 068 694	-88 000	-8 156 694	-7 863 458	-293 236	96,4
Poistot ja arvonalentumiset	-1 062	0	-1 062	-251 102	250 040	
Netto	-8 069 756	-88 000	-8 157 756	-8 114 560	-43 196	99,5

PERUSTURVAKESKUS

Lähipalvelut

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Aluevastaanotoilla siirryttiin syyskuussa 2014 osittaiseen työparimalliin (2 lääkäriä / 1 hoitaja), kun sekä Etelä- että Keski- Nokialla aloittivat uudet sairaanhoitajat. Samassa yhteydessä otettiin käyttöön kaikilla aluevastaanotoilla puheluiden takaisinsoittojärjestelmä, jonka avulla parannetaan puheluiden läpipääsyä. Päihdesairaanhoitajan työ keskitettiin yhdelle sairaanhoitajalle ja yksi sairaanhoitaja toimii akuuttivastaanottoa pitävänä. Vastaanottotoiminnassa lääkärikäyntien määrissä oli laskua pidemmän kesäsulun ja runsaiden arkipyhien vuoksi, lisäksi aikaisemmin osa neuvolakäynneistä on tilastoitu virheellisesti vastaanottokäynneiksi, joten aikaisempien vuosien luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia. Helposti hoidettavat asiat hoidetaan nykyisin myös puhelimen välityksellä ja työnjaon seurauksena sairaanhoitajan vastaanotoilla. Puhelukontaktit lisääntyivät sekä lääkäreiden että sairaanhoitajien osalta. Potku 2 – kehittämishanke jatkui syksyyn saakka, jolloin potilaslähtöisten hoitosuunnitelmien tekemistä ja valmisteltuja vastaanottoja pääsivät harjoittelemaan useimmat työparit. Perusterveydenhuollon vapaa valinta näkyi siten, että vuoden aikana Nokian valitsi 62 henkilöä ja muun hoitopaikan 53 henkilöä.

Ensiavun toiminnassa näkyi koko vuoden ajan tarkkailun ruuhkautuminen, johon vaikutti keskeisesti vuodeosastoille jatkohoitoon pääsyn vaikeus, joka puolestaan johtui siitä, että pitkäaikaishoidettavat eivät päässeet osastolta ajoissa muihin hoitopaikkoihin. Valmisteltiin uuden päivystysasetuksen mukaista yöpäivystyksen siirtoa Acutaan, joka sairaanhoitopiiristä johtuen siirtyi tammikuulle 2015. Tässä yhteydessä käytiin läpi potilaiden hoitoketjua kotihoito- ensiapu- osastot- kotihoito ja prosessin sujuvuutta parannettiin. Loppuvuodesta ensiavussa otettiin käyttöön langattoman kirjaamisen apuvälineitä.

Hammashuollossa aloitti uusi hammaslääkäri ja hammashoitaja työpari, jonka lisäksi ylipitkiä jonoja purettiin osan vuotta ostopalvelun turvin. Toimenpiteiden avulla loppuvuodesta päästiin tilanteeseen, jossa Aluehallintovirasto päätti Nokian osalta jonojen tehostetun seurannan. Hoitojono kuitenkin kasvaa uudestaan, koska kaikkia hammaslääkärin virkoja ei ole saatua täysimääräisesti täytettyä ja useampi nokialainen on siirtynyt käyttämään terveyskeskuksen hammashuoltoa.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa hoitoarvioon pääsyä on nopeutettu toiminnallisilla muutoksilla. Kotiin annettavia palveluita on myös hieman lisätty, siitä huolimatta paine asumis- palveluiden ostoon ei ole helpottanut ja määräraha ylittyi varatusta.

Fysioterapiassa aloitti uusi fysioterapeutti ja hänelle siirrettiin osa aikaisemmin ostopalveluna hankituista lääkinnällisistä kuntoutuksista.

Koko terveyskeskuksen toiminnassa näkyi potilastietojen liittyminen Kanta- arkistoon, jonka vuoksi potilastietojärjestelmään tehtiin paljon päivityksiä ja muutoksia. Tästä aiheutui ennakkoimattomia ongelmia toiminnan sujumisessa. Ongelmia esiintyi yhteyksissä ja omassa potilastietojärjestelmässä oli toistuvasti katkoksia sekä merkittävää hitautta, joka hidasti ja vaikeutti merkittävästi vastaanottotoimintaa ja näkyi osittain suoriteluvuissa. Muutokset vaativat myös tavallista enemmän koulutusta ja sekin vaikutti suoritelukuihin.

Strategian toteutuminen

Strategian mukaisesti perusterveydenhuoltoa vahvistettiin osittaisen työparimallin laajentamisella. Potilaslähtöisten hoitosuunnitelmien tekeminen pitkäaikaissairaille ja paljon palveluita käyttäville eteni ja suunnitelmia tehtiin 103 kappaletta. Asiakaslähtöisyyden lisäämiseksi

puhelinpalvelua parannettiin ja sähköisten palveluiden käyttöönottoa vietiin eteenpäin. Mielenterveyspalveluissa nopeutettiin hoitoon pääsyä.

Hoidon vaikuttavuuden seurannassa on vielä kehitettävää, ne hoitotulokset, joita nyt pystytään seuraamaan, ovat hyvällä tasolla. Potilasturvallisuuden edistämiseksi työntekijöiltä edellytettiin potilasturvallisuusosion suorittamista hyväksytysti ja tähän sai käyttää 3 tuntia työaika.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Tilinpäätöksen toteumat olivat seuraavat:

- Toimintatuotot 126,5 %
- Toimintakulut 102,8 %
- Toimintakate 100,2 %

Toimintatuotot ylittyivät 380 000 €, selityksinä lääkärikoulutuksen evo- korvausten tiliöinti oikeille kustannuspaikoille ja sijaisina oli enemmän lääkäreitä, joista korvausta saatiin. Potkuhankkeesta saatiin korvauksia, oppisopimuskorvauksia kertyi sekä Kela korvaukset kasvoivat. Lisäksi kotikuntakorvauksissa ja asiakasmaksuissa oli kasvua.

Toimintakulujen ylitys (405 000 €) johtui palvelujen ostojen ylittymisestä. Suurin selittävä syy oli, että yöpäivystys ei siirtynyt Acutaan alkuperäisen suunnitelman mukaisesti vuonna 2014, josta seurasi ostopalveluiden ylitys 370 000 €. Lisätalousarviossa tähän esitettiin määräraha-korotusta, mutta sitä ei huomioitu. Psykiatrian asumispalveluiden ostot ylittivät varatun määrärahan, käyttö säilyi edellisen vuoden tasolla. Päihdehuollon palveluiden käytössä oli kasvua.

Henkilöstökulut alittuivat 360 000 €, vaikka eläkemaksuja oli alibudjetoitu. Vakanssien täytössä oli vajausta erityisesti hammashuollossa sekä psykiatriassa ja ensiavussa.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Suoritetavoitteet					
- lääkärikäynnit aluevastaanotolla ¹	40 700	39 331	38 525	41 200	38 061
- lääkärikäynnit ensiavussa ²	17 182	16 102	14 499	16 000	16 014
- sairaanhoitajakäynnit vastaanotolla	21 961	21 047	23 014	26 000	26 059
- psykiatrian avohoitokäynnit	8 624	10 303	10 358	10 300	10 238
- hammashuollon käynnit ³	27 331	27 157	30 091	31 000	32 167
- röntgentutkimukset	12 403	11 769	11 896	12 400	11 798
- fysioterapian yksilökäynnit	8 292	7 851	9 005	8 700	9 026
- ryhmäkontaktit	2 589	1 928	2 262	2 500	2 536
-päihdeyksikön käynnit	1 704	2 321	2 095	1 800	1 980
-päihdeyksikön päiväkeskus käynnit	6 165	5 364	4 981	5 800	5 774
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
- €/vastaanottokäynti	60,70	64,50	69,54	63,80	70,26
- €/ensiapukäynti	75,70	87,90	115,76	115,90	84,26
- €/psykiatrinen avohoitokäynti	91,10	86,80	89,17	93,70	79,78
- €/hammashuollon käynti	61,63	57,90	62,10	64,80	60,64
- €/röntgentutkimus	33,77	27,90	25,02	27,90	22,36
Toiminnan laajuustiedot					
-vastaanotto toiminnan peittävyys %	65,0	63,1	62,7	65,0	62,2
-hammashuollon peittävyys %	36,0	35,0	34,9	36,0	37,4
Vaikuttavuus					
-tyypin 2 diabetespotilaiden GHbA1c-keskiarvot % ⁴	6,9	6,8	6,8	6,8	6,7
-suun terveyden DMF-indeksi 12-v. ⁵	1,3	0,8	1,0	1,0	0,8
Voimavarat					
- vakanssit	113,5	119,1	123,1	128,1	128,1
- vakinaiset varahenkilöt	8	8	8	8	8

¹ Ta 2014 arvio liian suuri, aikaisempien vuosien luvut eivät täysin vertailukelpoisia tilastoinnin muutosten vuoksi.

² 2013 luku ei vertailukelpoinen tilastointimuutoksista johtuen.

³ 2013 ja 2014 luvuissa mukana myös ostopalvelu.

⁴ tyypin 2 diabetespotilaiden pitkäaikaissokeritasapainon keskiarvo.

⁵ kariesen vaurioittamien hampaiden lukumäärä 12 -vuotiailla.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Perusterveydenhuoltoa on vahvistettu.	Osittainen työparimalli on käytössä kaikilla aluevastaanotoilla syksystä 2014 alkaen.	Toteutui. Osittainen työparimalli laajeni kaikille aluevastaanotoille 9/2014.
Palveluohjaus ja palveluprosessit tukevat terveyttä ja hyvinvointia.	Hammashuollon jonot ovat lain edellyttämällä tasolla ja lyhyemmät kuin edellisenä vuotena.	Toteutui. Jono purettiin lain edellyttämälle tasolle syksyllä.
	Laaditaan uuden lainsäädännön mukainen kokonaisvaltainen päivystystoiminnan selvitys.	Toteutui. Terveyskeskus on osallistunut päivystystoiminnan selvitykseen, raportti valmis alkuvuodesta 2015.
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Palveluohjaus ja palveluprosessit tukevat terveyttä ja hyvinvointia.	Potilaslähtöisten hoitosuunnitelmien tekeminen on vakiintunut toimintatapa vuoden 2014 loppuun mennessä.	Toteutui. Suunnitelmia tehtiin 103 kappaletta.
Monialainen yhteistyö toimii yli palvelukeskusrajojen.	Liikkumislähete otetaan käyttöön terveydenhuollon ja liikuntatoimen välillä.	Toteutui. Käyttöönotto oli loppuvuodesta.

3000 Lähipalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	1 443 594	0	1 443 594	1 791 447	-347 853	124,1
Kulut	-14 472 555	-50 000	-14 522 555	-14 928 217	405 662	102,8
Toimintakate	-13 028 961	-50 000	-13 078 961	-13 136 770	57 809	100,4
Poistot ja arvonalentumiset	-72 828	0	-72 828	-66 776	6 052	91,7
Netto	-13 101 789	-50 000	-13 151 789	-13 203 546	51 757	100,4

Perhepalvelut

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Neuvolapalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuolto

On panostettu suunnitelmalliseen, lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä tarpeet huomioivaan toimintaan. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) toteutti ensimmäistä kertaa keskiuuria kuntia koskevan sähköisen asiakaspalautekyselyn, joka toteutettiin marraskuussa 2013 ja tulokset julkistettiin keväällä 2014. Tulosten mukaan nokialaiset asiakkaat ovat tyytyväisiä saamaansa neuvolahoitoon, sillä tulosten keskiarvo oli terveydenhoitajan vastaanotolla 4,6 asteikolla 1-5. Heikoimmat arvosanat annettiin tilojen toimivuudesta sekä opasteiden ja ohjeiden selkeydestä. Parannettavaa oli myös yhteyden saamisessa neuvolaan. Kyselyn jälkeen terveyskeskuksen neuvolatilat on remontoitu ja ne on keskitetty samaan paikkaan siten. Uudet tilat otettiin käyttöön heinäkuussa 2014.

Perheiden kokonaisvaltaiseen huomiointiin ja matalan kynnyksen palveluiden vahvistamiseen on panostettu muun muassa määräaikaisen neuvolan perhetyöntekijän palkkaamisella.

Lastensuojelu

Nokia on osallistunut aktiivisesti Väli-Suomen LasSe -lastensuojelutarpeen selvityksen kehittämishankkeeseen (KASTE). Hankkeen puitteissa on kehitetty lastensuojelun prosesseja ja järjestetty monipuolista koulutusta myös yhteistyötahoille esimerkkinä lakikoulutus. Tavoitteena on mallintaa riittävä ja laadukas lastensuojelutarpeen selvitysprosessi.

Aikuissosiaalityö ja työllisyydenhoito

Aikuissosiaalityötä on kehitetty Kanta-Hämeen ja Pirkanmaan Sosiaalisesti osalliseksi sosiaalityöllä -hankkeen (KASTE) tuella. Aikuissosiaalityössä käynnistettiin Asiakasraati-toiminta, joka kokoontui syksyn aikana kaksi kertaa.

Nuorten yhteiskuntatakuun toteuttamiseen ja työllisyydenhoitoon on panostettu projektiluontoisesti ajatellen myös vuoden 2015 alusta tulleita haasteita. Työllisyydenhoidon tehostetuilla toimenpiteillä on saatu tasattua työttömyydestä aiheutuvia kunnan maksamia työmarkkinatuen kustannuksia.

Strategian toteutuminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon keskeinen lainsäädäntö ja kaupungin strategiset linjaukset ovat ohjanneet työskentelyä. Ennaltaehkäisevää, monialaista yhteistyötä ja varhaista tukea on kehitetty ja vahvistettu muun muassa kahdella määräaikaisella perhetyöntekijällä.

Työllisyydenhoitoa on kehitetty monipuolistamalla palvelutoimintaa muun muassa kuntouttavan työtoiminnan ryhmätoiminnalla. Toimintaan palkattiin määräaikainen työllisyyskoordinaattori ja yhdeksän työhön-/yksilövalmentajaa, mikä on mahdollistanut palvelun kehittämisen vastaamaan paremmin työttömien kuntalaisten tarpeisiin ajatellen myös vuoden 2015 kunnille tulleita lisähaasteita.

Asiakkaiden kokemuksia ja näkemyksiä palvelujen käyttämisestä ja kehittämisestä on selvitetty asiakaspalautekyselyin neuvolatyössä, aikuissosiaalityössä ja työllisyydenhoidossa

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Kokonaisuutena perhepalvelut on toiminut talousarvion puitteissa.

Toimintatuotot:	112,8 %
Toimintakulut:	99,9 %
Toimintakate:	96,8 %

Asiakasmaksutuottoja on tullut arvioitua enemmän lastenkodin sijaishuoltopaikkojen myynnistä, lastensuojelun asiakasmaksuista, pakolaisten toimeentulokorvauksista ja valtion korvauksista työllisyydenhoidosta aiheutuviin menoihin. Toimintakuluja on syntynyt arvioitua vähemmän lastensuojelun sijaishuollon ostopalveluista ja perustoimeentulotukimenoista. Toimeentulotukimenoja ovat laskeneet muutokset työttömyysturvassa. Työmarkkinatuen kuntaosuusmaksu ylittyi noin 470 000 € arvioidusta. Työttömyyden kasvusta huolimatta las-
ku oli vuoden 2013 tasolla.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Suoritetavoitteet					
-äitiysnla- perhesuunnittelukäynnit th	4 966	4 662	5 201	4 700	5 601
-lastenneuvolakäynnit terv.hoitajalla	6 587	6 620	7 533	7 000	7 325
-koulu-/opiskelijaterv.huoltokäynnit th	9 148	8 878	9 109	9 200	9 966
-lastensuoj. hoitopv:t/oma lastenkoti	4 160	3 693*	3 166*	3 800	3042*
-lastensuojelun hoitopv:t/ostopalvelu	3 309	5 348	5 464	4 800	4 660
-lastensuojelun hoitopv:t/perhehoito	13 463	15 535	15 585	16 000	14 586
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
-€/ terveysneuvontakäynti	51,52	56,20	58,58	64,60	60,80
-€/ lastensuojelun laitoshoitopäivä	223,56	243,60	303,45	255,70	321,00
-€/ perhehoidon hoitopäivä	70,69	81,60	85,56	75,20	89,80
-€/ perustoimeentulotuki/ asukas	74,70	79,60	79,76	88,10	76,90
-€/ perustoimeentulotuki/ kotitalous	2 165,08	2 305,66	2 068,59	2 111	2007,76
Toiminnan laajuustiedot					
-äitiysneuvolan asiakkaat	1 366	1 326	1 580	1 400	1 464
-lastenneuvolan asiakkaat	2 781	2 963	3 190	3 000	3 020
-koulu- ja opiskelijaterv.h.asiakkaat	3 958	3 974	4 261	4 000	4 253
-lastensuojelun avohuollon asiakkaat	376	290	395	400	495
-kodin ulkop. sijoit. lapset ja nuoret	116	121	123	120	88
-huostassa olevat lapset ja nuoret	47	48	48	48	47
-perhekeskuksen asiakkaat	697	884	906	950	917
-toimeentulotuen kotital. määrä	1 196	1 185	1 260	1 350	1258
-asiakkaita kuntoutt. työtoiminnassa	145	203	242	230	405
Voimavarat					
- vakinaiset	76	79	82	83	83

*sisältää ulos myydyt hoitopäivät

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Vertaistuen lisääminen ja resurs-sien oikea kohdentaminen	Ryhmäneuvolatoiminnan aloit-taminen	Yksi terveydenhoitaja on tehnyt ylemmän Amk-tutkinnon lopputyö-nä suunnitelman/ mallinnuksen ryhmäneuvolatoiminnan aloitta-miseksi Nokialla, jonka pohjalta toimintaa on käynnistetty.
Perheiden palveluiden monipuo-listaminen	Perhekuntoutuksen mallinta-minen osana lastenkodin toi-mintaa	Tämä oli perusturvalautakunnan tavoite liittyen 2:n työntekijän lisä-resurssointiin lastenkodilla. Talous-johtaja poisti esityksessään kh:lle kyseiset resurssit eivätkä ne toteu-tuneet valtuuston talousarviopää-töksessä. Olemissa olevilla resurs-seilla kyseistä palvelua ei ole voitu toteuttaa.
Nuorisotakuun toteuttaminen	Sanssi -kortilla työllistäminen /työharjoittelupaikan järjestä-minen	Eripituisissa palkkatuetuissa työsuh-teessa on ollut seitsemän (7) alle 29 -vuotiasta nuorta (Sanssi -kortti, opso, palkkatukikokeilu, Toppis-koulutus). Työkokeilussa kaupungin eri palvelukeskuksissa on vuonna 2014 ollut 18 nuorta.
Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Varhaisen tuen vahvistaminen	Neuvolan terveydenhoitajan ja perhetyöntekijän kotikäynnit tarvittaessa jo äitiysneuvolan asiakkaille.	Määräaikaisen neuvolan perhetyön-tekijän palkkaaminen on mahdollis-tanut varhaisen tuen lisäämistä ja tarvittaessa kotikäyntejä jo äidin raskausvaiheessa ja synnytyksen jälkeen.
Nuorten matalan kynnyksen pal-velujen vakiinnuttaminen	Koulutuksen ja työelämän ul-kopuolelle jäävien nuorten tilanteen selvittäminen ja oh-jaaminen	Tukea tarvitsevien nuorten ohjaus-toimintaan vakinaistettiin 1 ohjaaja. Kaikille ilman yhteishaussa jatko-opiskelupaikkaa jääneille järjestyi muu opiskelupaikka. Yhteishaun tulosten pohjalta jälkiohjaukseen osallistui 50 nuorta.

3100 Perhepalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	2 545 328	0	2 545 328	2 596 184	-50 856	102
Kulut	-13 208 692	0	-13 208 692	-13 195 540	13 152	99,9
Toimintakate	-10 663 364	0	-10 663 364	-10 599 355	-64 009	99,4
Poistot ja arvonalentumiset	-11 349	0	-11 349	-13 428	2 079	118,3
Netto	-10 674 713	0	-10 674 713	-10 612 783	-61 930	99,4

Vanhuspalvelut

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Vuonna 2013 tuli voimaan laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista. Lain velvoitteiden mukaisesti on vuonna 2014 tehty seuraavia toimenpiteitä:

- Kotoisa ehto-vanhuspalveluohjelman päivitystä on tehty kaupunginjohtajan nimeämässä työryhmässä. Lisäksi suunnitelman luonnoksia on käsitelty vanhusneuvostossa. Päivitystyö on lopullisesti valmis vuoden 2015 keväällä.
- Odotusajat vanhustenhuollon keskeisiin palveluihin on julkaistu internetissä ja Hyvä asukas-lehdessä kolme kertaa vuodessa.
- Nokian kaupungin vanhusneuvosto on aloittanut toimintansa ja kokouksia on pidetty vuoden 2014 aikana kuusi.
- Omaishoidon palvelusuunnitelmat on laadittu kaikkiin vanhustenhuollon yksiköihin.

Valtuuston vahvistama kotihoidon kehittämishanke päättyi 2013 lopussa. Mobiilin käyttöönoton osalta kehittämistyötä on jatkettu edelleen vuonna 2014. Työvuorosunnitteluun tarkoitettu optimointiohjelma on saatu käyttöön koko kotihoidossa 2014 lopulla. Kotihoidon mobiilin käyttöönotto tapahtuu vuoden 2015 alkupuolella.

Kotihoidon asiakaskäyntien lisääntyminen on aiheuttanut tarpeen lisätä vuoden 2014 aikana resursointia kotihoitoon. Elokuun alusta kotihoitoon palkattiin kolme määräaikaista sijaista, jotta tarvittavat asiakaskäynnit on saatu toteutettua.

Vuonna 2014 on otettu käyttöön kotihoidon tulospalkkaus kotihoidossa. Tulospalkkauksella pyritään lisäämään kotihoidon toiminnan läpinäkyvyyttä sekä kannustamaan henkilöstöä. Tulospalkkauksen taloudellinen tavoite johdetaan suoriteperusteisen budjetoinnin kautta. Tehostetun palveluasumisen ostopalveluihin lisättiin vuodelle 2014 kahdeksan paikkaa. Ongelmia on ollut saada uusia paikkoja Nokian kaupungin käyttöön, koska kaikki Nokialla toimivat yksiköt ovat olleet täynnä. Aasukaiden sijoituksia onkin tehty myös Ikaalisiin ja Pirkkalaan. Vuoden 2014 lopulla on käynnistetty kehittämistyö kaupungin omana toimintana tuotettavia tehostetun palveluasumisen paikkojen lisäämiseksi.

Omaishoitoa on lisätty ja vuonna 2014 on ollut mahdollisuus myöntää 10 tukea enemmän kuin edellisenä vuotena. Lisäyksestä huolimatta kaikille kriteerit täyttävillä hakijoilla ei ole voitu välittömästi myöntää tukea. Odotusaika tuen piiriin on ollut 1-4 kuukautta.

Tavoitteena on lisätä lyhytaikaishoidon käytössä olevien paikkoja osasto B:llä noin 2-3 paikkaa/vuosi, jotta esimerkiksi omaishoidettavien vapaiden järjestäminen yli 65-vuotiaille olisi joustavampaa. Lyhytaikaishoitopaikkoja on ollut vuoden lopussa 23. Näistä yksi paikka on varattu akuutteihin sijoituksiin esimerkiksi ensiavusta.

Arviointiosaston paikkamääräksi on vuodelle 2014 vahvistettu 36 potilaspaikkaa. Koska paikkamäärä on laskettu pysyvästi, on kotihoitoon siirretty osastolta 1,5 hoitajan vakanssia. Arviointiosaston hoitojaksot ovat lisääntyneet 34 %.

Strategian toteutuminen

Vanhuspalveluja on toteutettu ja kehitetty voimassa olevan Kotoisa ehto -vanhuspalveluohjelman mukaisesti. Toteutuksessa on kuitenkin jouduttu huomioon Nokian kaupungin yleiset taloudelliset linjaukset. Painopisteenä vanhuspalveluiden järjestämisessä on kotihoidon ensisijaisuus sekä hoidon tarkoituksenmukaisuus ja oikea-aikaisuus.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Kokonaisuutena vanhuspalveluissa toimittiin talousarvion puitteissa. Kaupunginhallituksen päätöksellä 30.6.2014 § 230 siirrettiin erityispalveluiden tulosalueelta 54 000 € vanhuspalveluiden tulosalueelle kotihoidon resurssien lisäämiseksi.

Vanhuspalvelut:

toimintatuotot	113,2 %
toimintakulut	101,2 %
toimintakate	98,5 %

Asiakasmaksutuottoja on tullut merkittävästi arvioitua enemmän. Myös Kelan osuudet työterveyshuollosta ovat kirjautuneet tulosalueelle. Näitä ei ole voitu budjetointivaiheessa huomioida täysimääräisesti talousarvioon tuloina. Myöskään kotikuntalain perusteella Nokialla asuvien kotikuntakorvauksia ei ole mahdollista budjetointivaiheessa arvioida tarkasti. Näitä korvauksia onkin maksettu arvioitua enemmän.

Toimintakuluja on syntynyt arvioitua enemmän henkilöstömenoissa. Summasta n. 1/3 selittyy budjetoinnilla eläkemenoilla, jotka kirjautuvat palkkahallinnon kautta suoraan, eikä niihin ole toiminnallisesti mahdollisuutta vaikuttaa. Lisäksi vanhuspalveluissa on jouduttu käyttämään sijaisia arvioitua enemmän.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Suoritettavotteet					
-kotihoidon käynnit	5) 148 924	5) 151 905	5)160 128	5)155 600	5) 165 618
-päiväkeskuksen hoitopäivät/	1 655	1 715	1 964	1 800	2054
-päiväkeskuksen hoitopäivät/ostopalvelut	4 120	4 084	4 264	4 100	4254
-vanhainkodin hoitopäivät	43 621	¹⁾ 21 107	21 183	21 100	20 764
-joista lyhytaikaishoidossa	5 321	4 981	²⁾ 6 202	²⁾ 6 935	7040
-tehostetun palveluasumisen hoitopäivät (oma toiminta)	5 774	¹⁾ 27 936	28 900	28 600	28 992
-arviointi- ja kuntoutusosaston hoitotaksot	689	662	479	680	643
-arviointi- ja kuntoutusosaston hoitopäivät	13 518	13 661	13 434	³⁾ 13 100	13 517
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
-€/ kotihoidon käynti	32,73	33,00	30,04	35,30	31,60
-€/ hoitopäivä vanhainkodilla	118,60	141,53	151,12	157,49	147,59
-€/ hoitopäivä tehostetussa palveluasumisessa (oma toiminta)	114,58	115,03	⁴⁾ 118,87	117,25	112,35
-€/ hoitopäivä arviointi- ja kunt.osastolla	161,04	176,54	185,33	182,10	175,41
Toiminnan laajuustiedot					
-säännöllisen kotihoidon asiakkaat (HILMO)	334	343	370	375	358
-omaishoidon tuki asiakkaat(yli 65-v) 31.12.	73	84	83	93	93
-hoitopaikat tehostetussa palv.asumisessa					
-oma toiminta	16	80	80	80	80
-ostopalvelut	93	98	103	111	111
-hoitopaikkoja Vihnuskodilla	121	58	58	58	58
-joista lyhytaikaishoitoa	13	14	⁴⁾ 19	18	23
-hoitopaikkoja arviointi- ja kunt.osastolla	36	36	36	36	36
-säännöllisen kotihoidon piirissä	13	11,7	12,3	13	11,8
-omaishoidontuen piirissä	3	3,3	3	3,4	3,1
-tehostetussa palveluasumisessa	4,5	6,8	6,9	6,7	6,9
-pitkäaikaisessa laitoshoidossa	4,3	1,6	1,5	1,5	1,3

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Vaikuttavuus					
-vuoteeseen hoidettavat asukkaat ympärivuorok. hoivassa %/ oma toiminta	30	21	32,8	25	40,6
Voimavarat					
-vakanssit	233,5	234,5	237,5	237,5	237,5
-vakinaiset varahenkilöt yhteensä	32	32	32	32	32

- 1) Vihnuskodin osastojen 1 ja 2 paikat (64) muutettu tehostetuksi palveluasumiseksi.
- 2) Vihnuskodin os.B:n paikkojen muuttaminen asteittain lyhytaikaishoidon paikoiksi.
- 3) Arviointiosaston paikkamäärä 36
- 4) Uuden Hoivakodin tilavuokrissa ollut virheellisyttä vuonna 2012
- 5) TA 2014 lukuihin on lisätty kotisairaanhoidon käynnit, jotka ilmoitettu aiemmin erikseen.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Palveluiden järjestämisessä huomioidaan laissa ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista säädettyt velvoitteet. Asiakastyöhön kohdistuvaa työaikaa lisätään kotihoidossa. Kotihoidon tuloksellisuutta parannetaan kannustamalla henkilöstä Nyky aikaistetaan asiakastietojen käsittelyä ja parannetaan asiakas-kirjaturvallisuutta.	Oma- ja valvontasuunnitelmat on laadittu. Kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmä ja mobiili ovat käytössä. Tulospalkkaus on otettu käyttöön kotihoidossa. Ympärivuorokautisessa hoivassa on siirrytty sähköiseen kirjaamiseen.	Toteutunut . Kaikkiin vanhustenhuollon yksiköihin on laadittu oma- ja valvontasuunnitelmat Toteutunut osittain. Toiminnanohjausjärjestelmä on otettu käyttöön vuoden 2014 lopulla. Mobiilin käyttöönotto on siirtynyt seuraavan vuoden alkupuolelle. Toteutunut. Tulospalkkaussopimus tehty kotihoitoon vuodelle 2014. Toteutunut. Kaikki yksiköt kirjaavat asiakastiedot sähköisesti Efficaan.
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Terveyttä ja hyvinvointia edistävät palvelut tuotetaan asiakaslähteisesti Asiakkaiden osallisuutta parannetaan Kotihoidon asiakkaiden toimintakyvyn ylläpitoa parannetaan	Kotihoidon toimintaprosessit on tarkastettu. Säännölliset asiakaspalautteet sekä asiakkaiden ja omaisten keskustelutilaisuudet otettu käyttöön kotihoidossa ja ympärivuorokautisessa hoivassa. Fysioterapeutin työpanosta on kohdennettu kotihoidon säännöllisten asiakkaiden hoitoon.	Toteutunut osittain. Prosessikuvausten työstäminen aloitettu. Kehittäminen jatkuu vielä vuonna 2015. Toteutunut osittain. Asiakaspalauttejärjestelmät on käytössä. Ympärivuorokautisessa hoivassa on säännölliset omaisten illat. Keskustelutilaisuuksien järjestäminen kotihoidossa ei ole toteutunut. Toteutunut. Fysioterapeutin työpanoksesta 0,4 käytössä kotihoidossa

3200 Vanhuspalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	4 289 260	0	4 289 260	4 768 603	-479 343	111,2
Kulut	-23 029 433	-54 000	-23 083 433	-23 377 385	293 952	101,3
Toimintakate	-18 740 173	-54 000	-18 794 173	-18 608 782	-185 391	99
Poistot ja arvonalentumiset	-30 666	0	-30 666	-10 000	20 666	32,6
Netto	-18 770 839	-54 000	-18 824 839	-18 618 782	-206 057	98,9

Erityispalvelut

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Maununkadun kehitysvammaisten asumisyksiköiden toiminta on vakiintunut vuoden 2014 aikana. Asumisyksiköiden lyhytaikaispaikkojen käyttöastetta on tehostettu ohjaamalla aikuisia kehitysvammaisia tilapäishoidon käyttäjiä Maununkadun lyhytaikaispaikoille. Kehitysvammaisten työ- ja päivätoimintaa on kehitetty edelleen avotyön suuntaan ja avotyöpaikkojen määrää on saatu lisättyä vuoden 2014 aikana.

Omaishoidontuen määräraha oli vuonna 2013 samansuuruinen kuin vuonna 2013. Vuonna 2014 omaishoidon tuki jouduttiin hylkäämään määrärahan riittämättömyyden vuoksi kahdeksalta hakijalta. Omaishoidon tuen sijaishoidon tuen asiakasmäärä kasvoi tasaisesti vuoden 2014 aikana.

Erikoissairaanhoidossa omaa leikkaustoimintaa toteutettiin yhteistyössä Hatanpään ja yksityisen ostopalveluresurssin kanssa. Päivystysasetuksen muutoksesta johtuen valmistauduttiin leikkaustoiminnan lakkauttamiseen vuoden lopussa ja henkilöstön uudelleen sijoittamiseen muuhun palvelutuotantoon. Palveluiden tuottamisessa huomioitiin seudullinen hoidon porrastus. Kotiuttamisprosessia kehitettiin, jotta voitiin riittävän nopeasti vastaanottaa potilaan vaativasta erikoissairaanhoidosta. Vuodeosaston käyttöaste 106, 5 %.

Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin (PSHP) kanssa laadittiin syksyllä tasapainotussuunnitelma potilasohjauksen parantamiseksi sekä kustannusten kasvun hillitsemiseksi.

Strategian toteutuminen

Kehitysvammahuollon avopalveluita kehitettiin edelleen asiakkaiden tarpeita vastaavaksi yhteistyössä muiden palvelukeskusten ja yritysten kanssa.

Vammaispalveluiden seutukunnallista yhteistyötä jatkettiin laatimalla yhtenäiset kriteerit ja osallistuttiin vammaispalveluiden palveluasumisen kilpailuttamiseen.

Erikoissairaanhoidossa arvioitiin oman toiminnan kustannustehokkuus ja sen perusteella lähdettiin uudistamaan omaa erikoislääkäripoliklinikka toimintaa ja laajennettiin yksityisiltä ostettavan palvelun valikoimaa yhteistyössä kehyskuntien kanssa.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Kokonaisuudessaan talousarvio ylittyi kaupunginvaltuuston myöntämästä 1 889 000 € (§ 105 6.10.2014) lisämäärärahasta huolimatta 2 317 692 €. Tulokseen vaikutti myös kaupunginhalituksen päätöksellä 30.6.2014 § 230 erityispalveluiden tulosalueelta vanhuspalveluihin siirretty 54 000 € kotihoidon resurssien lisäämiseksi.

Toimintatuotot	82,0 %
Toimintakulut	104,0 %
Toimintakate	105,2 %

Alhaiset tulot johtuivat koulutuskorvausten uudesta kirjaustavasta suoraan kustannuspaikoille, kotikuntakorvausten muutoksesta sekä virheellisestä vuokratulojen arvioinnista uuden Maununkadun yksikön osalta. Vuokratulot tulevat tekniselle toimelle.

PSHP:n tilaus ylittyi alkuperäisestä 8 % ja lisätalousarvion jälkeenkin vielä 1 160 701€ toteutetuista tasapainotustoimista huolimatta. Lisäylitys johtuu pääosin erityisvelvoitemaksun 78 975 € ja kalliin hoidon tasauksen 757 467 € lisälaskuista, joita ei vielä lisämäärärahaesityksessä voitu huomioida.

Subjektiiiset vammaispalvelut ylittyivät 642 676 €, johtuen ensisijaisesti henkilökohtaisen avun, palveluasumisen asiakasmäärän ja palvelutarpeen kasvusta.

Perusturvan hallinnon osalta ylitys 146 717 € (sisäinen kustannus 45 728 €) aiheutui pääosin eKanta-arkistoon liittyvistä ATK-menoista. Arkiston kokonaiskustannukset varmistuivat loppuvuonna, kuten syyskuussa ennakoitiin.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Suoritetavoitteet					
- poliklinikkakäynnit / oma toiminta	3 484	3 328	3 482	3 160	2 662
- poliklinikkakäynnit / PSHP	31 954	32 836	32 218	³⁾ 25 226	34 692
- hoitajaksot / oma esh osasto 1	1 783	1 697	¹⁾ 1 634	2 730	1 559
- hoitajaksot / PSHP	3 982	3 754	3 793		3 997
- hoitopäivät / oma esh osasto 1	12 712	13 314	²⁾ 13 941	13 960	13 996
- hoitopäivät / PSHP	16 896	19 553	19 566	³⁾ 6 529	19 776
- leikkaukset / oma toiminta	557	532	594	410	532
-kehva asumispalvelupäivät/omat yksik*	10 336	9 761	9 898	19 800	17 448
-kehva asumispalvelupäivät/ostopalvelu	2879	3 721	3 979	1 825	2 947
-kehva asumispalvelupäivät/perhehoito	1408	993	1 021	400	708
-kehva työ- päivätoimintapäivät/omat yks	13 714	13 627	14 532	16 000	16 070
-kehva työ- päivätoimintapäivät /ostopalv	1236	1 385	1 292	300	935
-kehva laitoshoidon käyttöpäivät / PSHP	5007	4 884	4 477	2 100	1 877
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
- €/hoitopäivä oma esh osasto 1	206,55	208,93	203,54	206,34	203,99
- €/hoitajakso oma esh osasto 1	1 472,64	1 639,20	1 736,61	1 055,15	1 831,29
- €/leikkaus oma toiminta	1 183,82	1 324,00	1 059,68	1 648,80	1 092,36
- €/erikoissairaanhoidon menot/asukas	905	1 005,80	1 083,93	1 038,56	1 116,93
- €/vammaispalvelu menot/asukas	168	184,60	204,72	205,30	205,31
Toiminnan laajuustiedot					
- sairaansijat oma esh osasto 1	32	36	36	36	36
- päiväkirurgisen osaston paikat	4	4	4	4	4
- omat kehva asumispalvelupaikat	29	29	49	52	52
- omat kehva työ- ja päivätoimintapaikat	71	70	81	85	84
- subjektiivinen vammaispalvelu asiakk./ v	742	746	691	760	713
- omaishoidon tuki, asiakkaat alle 65-v.	53	58	67	62	58

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Voimavarat					
- vakanssit	92	93	105	112	112
- vakinaiset varahenkilöt	6	6	6	6	6

1) Sisältää myös ensiavusta osastolle yöksi siirrettävien tarkkailupotilaiden hoitojaksot 730.

2) Sisältää myös ensiavusta osastolle yöksi siirrettävien potilaiden hoitopäivät 1460.

3) Pshp siirtyy episodi- ja NordDRG- tuotteistukseen, luvut eivät ole vertailukelpoisia menneeseen tai puuttuvat

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Vammaisten ja vaikeavammaisten palveluiden kohdentaminen ja kehittäminen tarvetta vastaavaksi	Omaishoidontuen lomitusjärjestelmän kehittäminen lisäämällä vaihtoehtoisia muotoja mm. omais-hoidon tuen sijaishoidon avulla. Vaikeavammaisten palveluasumisen seutukunnallinen kilpailuttaminen.	Toteutui. Omaishoidontuen lomituksen sijaishoidon toimeksianto-sopimusten määrä on kasvanut tasaisesti koko vuoden Vuoden 2014 käynnistettiin seutukunnallinen palveluasumisen kilpailutus ja uusi puitesopimus astui voimaan vuoden 2015 alusta.
Kehitysvammaisten palveluiden kehittäminen vastaamaan palvelurakennemuutoksen tarpeita	Kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminnan kehittäminen avotyön suuntaan avotyöpaikkoja ja henkilöstöresursseja oikein kohdentamalla. Kehitysvammaisten asumispalveluiden kehittäminen tuetun asumisen osalta.	Avotyöpaikkojen määrä tasaisesti lisääntynyt, suurin työllistäjä on Varikko ja yksityiset yritykset. Avotyössä oli 24 asiakasta. Asumispalveluiden kehittäminen toteutui ja palvelumuoto, jota tulee jatkossa laajentaa.
Erikoissairaanhoidon oikea porrastus	Järjestämissuunnitelman linjausten mukaisten hoitoketjujen toteuttaminen. Erikoissairaanhoidon palveluiden kilpailutus yhteistyössä kehyskuntien kanssa.	Osallistuttu hoitoketjujen kehittämistyöhön ja syksyllä valmistettu tasapainotussuunnitelma yhteistyössä muiden kehyskuntien ja sairaanhoitopiirin kanssa. Erikoissairaanhoidon osalta on valmisteltu palvelusetelin käytön laajentamista vuoden 2015 alusta.
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Hyvinvointisuunnitelma ja kertomus	Osallistutaan hyvinvointisuunnitelman toteuttamiseen ja kertomuksen laadintaa.	Toteutunut ja oltu mukana hyvinvointiryhmässä.
Turvallisuus	Turvallisuussuunnitelman jalkauttaminen poikkihallinnollisena yhteistyönä.	Toteutunut yhteistyössä teknisen toimen kanssa mm. paloturvallisuuskoulutukset.

3300 Erityispalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	1 633 338	0	1 633 338	1 316 241	317 097	80,6
Kulut	-44 050 563	-1 835 000	-45 885 563	-47 889 485	2 003 922	104,4
Toimintakate	-42 417 225	-1 835 000	-44 252 225	-46 573 244	2 321 019	105,2
Poistot ja arvonalentumiset	-3 560	0	-3 560	-24 122	20 562	677,6
Netto	-42 420 785	-1 835 000	-44 255 785	-46 597 366	2 341 581	105,3

30 Perusturvakeskus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	9 911 520	0	9 911 520	10 472 475	-560 955	105,7
Kulut	-94 761 243	-1 939 000	-96 700 243	-99 390 748	2 690 505	102,8
Toimintakate	-84 849 723	-1 939 000	-86 788 723	-88 918 152	2 129 429	102,5
Poistot ja arvonalentumiset	-118 403	0	-118 403	-114 325	-4 078	96,6
Netto	-84 968 126	-1 939 000	-86 907 126	-89 032 477	2 125 351	102,5

KASVATUS- JA OPETUSKESKUS

Hallinto- ja tukipalvelut

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Palvelusuunnitelman mukaisesti hallinto- ja tukipalvelut on koordinoitunut ja tuottanut talous- ja hallintopalveluita kasvatus – ja opetuskeskuksen muille tulosalueille. Johtoryhmätyöskentelyä uudistettiin ottamalla vain tulosaluejohtajat ja määrääikainen perusopetuksen suunnittelija johtoryhmän jäseniksi. Asialistaa kehitettiin tiedonkulun parantamiseksi siten, että käsiteltiin myös kaupunginjohtajan johtoryhmässä olleita asioita ja raportoitiin tulosalueiden ajankohtaiset kulumiset. Langattomien verkkoyhteyksien laajentaminen esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen tarpeisiin jäi vielä tekemättä resurssien puuttuessa, mutta KouluAD -verkon kehittäminen seututyönä on valmis eli koko seutu liittyi samaan verkkoon. E- materiaalin käyttöönotto lisääntyi. Tämä on näkynyt paineena lisätä sekä opettajien että oppilaiden työasemia. Seudullinen laatutyö päättyi 31.12.2014, mutta Nokian oma laatutyö, nivelvaiheiden arviointi ja kehittäminen, jatkui.

Strategian toteutuminen

Harjuniityn koululle haettiin valtionavustusta. Uusi oppilas- ja opiskelijahuoltolaki tuli voimaan 1.8.2014 alkaen. Laissa säädetään mm. määrääjat psykologin, kuraattorin ja terveydenhoitajan palvelujen saamiselle sekä varmistetaan toisen asteen koulutuksen psykologi- ja kuraattoripalvelujen saatavuus säätämällä oppilaitoksen sijaintikunnalle vastuu niiden järjestämisestä. Talousarvioesitykseen vuodelle 2014 tehtiin esitys kolmannesta koulupsykologista ja valtionavustuksella palkattiin neljäs kuraattori. Opetusryhmien koon pienentämiseen saatiin edelleen valtionavustusta.

Henkilöstön hyvinvointia on parannettu päivittämällä tehtäväkuvia kehityskeskustelujen yhteydessä. TVT-ryhmän toimintaa on kehitetty ottamalla koulujen TVT -vastaavat enemmän mukaan toimintaan. Osallistuttu on myös Tampereen seutukunnan yhteisten kehittämisryhmien toimintaan.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Ei merkittäviä poikkeamia.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Toiminnan laajuustiedot					
<i>Koulut</i>					
1-6 luokkien kouluja (hallinnolliset)	12	10	10	10	9,5
7-9 luokkien kouluja (hallinnolliset)	2	2	2	2	2
Yhtenäiskouluja					
Erityiskouluja	0,5	-			
Lukio	1	1	1	1	1
Työväenopisto / Pirkan opisto	1	1	1	1	1
Voimavarat					
<i>Henkilökunta</i>					
- kasvatus- ja opetuskeskus	11	10	10	9	8,5
- varhaiskasvatuksen hallinto				3	3
- koulupsykologit	2	2	2	2	2
- koulukuraattorit	2,5	3	3	3	3
- kerhotoiminnan ohjaaja	0,5	0,5	1	1	1
- ohjaajat, yleisopetus ja yleisopetuksen pienluokat					
* vakinaiset	49	56	59	63	63
* määräaikaiset	3	14	15,5	21	18
* oppisopimus		1,5		-	
* tukityö	2	-	0,5	-	0,5
* uusi erityisopetus					
- AD-verkon ylläpito ja mediapalvelut	4	2	2	2	2

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Laatutyön jatkaminen ja arviointi	Oppilaiden oppimisen tueksi tarvittavien tietojen siirtoprosessien (esiopetuksesta alkuopetukseen, 6. Luokalta 7 luokalle, 9. luokalta toiselle asteelle) kriittiset kohdat on arvioitu ja laadun (prosessin) kehittäminen on toteutettu syyslukukauden 2014 alkaessa.	Ohjausryhmässä todettiin, että WILMA:n avulla tehtävä asiakaspalautekysely tehdään kevään 2015 aikana, jolloin on kokemusta koko lukuvuoden ajalta miten tiedonsiirto on toiminut.
Hankkeiden koordinointi	Tuntiresurssi ja valtionavustus opetusryhmien pienentämiseen on jaettu huhtikuussa 2014. Hankkeiden selvitykset ja tilitykset on tehty Opetus- ja kulttuuriministeriön antamien aikataulujen mukaisesti.	Tuntiresurssi on jaettu Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätöksellä 9.4.2014 § 40. Ryhmäkokoavustus: Selvitys (2012) 28.1.2014, lisämääräraha-avustus valtiolta vuodelle 2014 4.11.2014. Lasten ja nuorten liikunnan kehittäminen (AVI): Hakemus (2015) 26.9.2014, selvitys 17.10.2014.
Tieto- ja viestintätekniikan käytön kehittäminen ja opettajien osaamisen lisääminen	Seurataan osaamista ja käyttöä seudullisen OPEKA työkalun avulla kaksi kertaa vuodessa.	Kouluilla on tehty kartoitus millainen laitteisto, miten käytetään, opettajien osaaminen. ICT-hankkeen (valtio) avulla on voitu tarjota tukea viidelle opettajalle, jotka ohjasivat perusopetuksen muita opettajia käyttämään ICT:tä.
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Ammatillisuuden lisääminen sekä positiivisen että negatiivisen palautteen antamiseen	Asian käsitteleminen kehityskeskustelujen yhteydessä ja tarvittaessa koulutuksen järjestäminen. Kehityskeskustelut on käyty 31.12.2014 mennessä.	Asiaa on käsitelty syksyn kehityskeskusteluissa.

4000 Kasv. ja opetuskesk. hallinto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	27 826	0	27 826	33 309	-5 483	120
Kulut	-1 051 893	0	-1 051 893	-1 028 757	-23 136	97,8
Toimintakate	-1 024 067	0	-1 024 067	-995 448	-28 619	97,2
Poistot ja arvonalentumiset	-8 320	0	-8 320	-8 320	0	100
Netto	-1 032 387	0	-1 032 387	-1 003 768	-28 619	97,2

Perusopetus

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Hallintorakenne- ja palveluverkkoselvitys tuotti täsmennetyn käsityksen jatkoselvitykseen vietävistä asioista. Asiat liittyvät yhteiseen toimintakulttuuriin, palveluverkostoon sekä hallinnon kehittämiseen. Näitä työstetään osittain kasvatus- ja opetuskeskuksen kehittämiss-hankkeen puitteissa vuonna 2015.

Määräaikaisella hallinto-organisaatiolla saatiin kohtuullisen hyvin käynnistettyä ja edistettyä loppuvuonna 2014 kriittisimmät prosessit. Näitä olivat Harjuniityn kouluun liittyvät tehtävät, Rajasalmen koulun aloittaminen Pitkäniemessä 1.1.2015, uuden opetussuunnitelman valmisteluun liittyvät tehtävät sekä uuden oppilashuollon lainsäädännön mukanaan tuomat erityisvaatimukset. Perusopetuksen johtotiimin perustaminen ja säännöllinen työskentely on edistänyt toimialan systemaattista kehittämistä.

Strategian toteutuminen

Työhyvinvointia ja ammatillisuutta on pyritty edistämään käytettävissä ollein keinoin. Muutosten aktiivinen tiedottaminen on ollut muutosten laajuuden ja äkillisyydenkin johdosta haastavaa. Työhyvinvointia on kuitenkin pystytty edistämään. Esimerkiksi Kunta10 – raporttien perusteella kouluilla työskentelee pääsääntöisesti työhönsä sitoutunutta, osaavaa ja innostunutta henkilöstöä. Tiettyjen osa-alueiden kehitystä pyritään edistämään mm. Työ kuntoon Nokia –hankkeen puitteissa. Ammatillisuuden korostaminen johtamistyössä on edistynyt esimerkiksi koulujen hallinnollisten yhdistämisten ansiosta.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Perusopetuksen talousarvio ylittyi tulosalueen kokoon nähden lievästi, mutta syksyn aikana näyttäytynyt merkittävä ylitysuha oikeni loppuvuodesta huomattavasti. Syynä tähän oli kauttaaltaan tiukka taloudenpito sekä koulukuljetusten uudelleen kilpailutusten myötä alennunut hintataso. Myös valtion erillisrahoitusta hankkeisiin saatiin vuonna 2014 budjetoitua enemmän. Erillisrahoitukseen liittyy kuitenkin aina kaksi vakavasti huomioitavaa seikkaa: Ne ovat kestoaltaan määräaikaisia ja tähtäävät vakiintumiseen sekä tuottavat merkittävän lisätyön hallinnon henkilöstölle hakemismenettely, seurannan ja raportoinnin myötä.

Suoritteet ja mittarit

1. – 6. lk

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Luokat, yleisopetus	105,5	106,5	110	113,5	115,5
Luokat, pienluokat	11	18	19	21	21,5
Ryhmäkoot, yleisopetus	20,8	21	21,4	21,2	20,6
Ryhmäkoot, pienluokat	8,5	7,8	8,4	7,1	7,1
Kerhot	30,5	40	32	32	36,5
Iltapäiväkerhot	11,5	12	13	15	11
Iltapäiväkerhot, ostopalvelu	3,5	2	1	1	1
Toimintakate €/oppilas	6 019	6 310	6 486	6 273	6 314
Toimintakate €/oppilas, iltapäiväkerho	1 910	2 447	2 397	1 139	2 318
Toiminnan laajuustiedot					
Tuntikehys	3 590	3 880	4 078	4 187	3 910
Oppilaat	2 2855	2 381	2 454,5	2 552	2 533
- yleisopetus	2 192	2 239	2 312	2 402	2 380,5
- pienluokat	93,5	142	142,5	150	152,5
- vaikeahoitoisten erityisopetus					
- yleisopetukseen integroidut	13	7,5	12,5	12	12
- ortodoksioppilaat	9,5	15,5	12,5	18	19
- ET-oppilaat	49,5	65,5	69,5	97	101
- maahanmuuttajaoppilaat	34,5	34,5	46	57	51,5
- S2-kieltä lukevat oppilaat	27,5	39,5	46	57	51,5
- kuljetusoppilaat	220,5	252	262,5	271	247
- iltapäiväkerhojen oppilaat	163	225,5	241,5	270	211
- iltapäiväkerhojen oppilaat, avustettu	67	37,5	17	20	17
Voimavarat					
Henkilökunta					
- rehtorit	4,5	5	5	6	5
- koulunjohtajat	7,7	6	5	5	4,5
- opettajat					
* yleisopetus	123	115,5	123,5	126,5	131
* pienluokat	11	14,5	14,5	16	16,5
* EHA1	2	3,5	3	3	3
* TAO	1	1	1,5	2	2
* luokaton erityisopetus	6	6	6	6	6
- toimistohenkilökunta	4	4	4	4,5	4

x) 1.8.2011 alkaen lukuihin lisätty Lähdekorven koulu

Suoritteet ja mittarit

7. – 10. lk

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Suoritetavoitteet					
Perusopetuksen päättäneet	336	400	339	366	359
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Luokat, yleisopetus	56	57,5	58	59,5	59,5
Luokat, pienluokat	4,5	6,5	10	9	9
Ryhmäkoot, yleisopetus	18,9	18,6	18,7	18,4	18,6
Ryhmäkoot, pienluokat	8,8	9,2	5,9	8,0	6,7
Kerhot	7	5,5	9	12	6,5
Toimintakate € / oppilas	7 889	8 044	8 379	8 378	8 480
Toiminnan laajuustiedot					
Tuntikehys	2 223	2 302	2 383	2 423	2 418
Oppilaat, joista	1 100	1 127	1 146,5	1 187	1 168
- yleisopetus	1 042,5	1 049	1 087	1 095	1 093,5
- 10- luokka	18	18	16	20	14,5
- pienluokat	39,5	60	59,5	72	60
- vaikeahoitoisten erityisopetus					
- yleisopetukseen integroidut	25,5	26,5	21	24	21,5
- ortodoksioppilaat	4	5,5	8	9	9
- ET-oppilaat	20,5	30,5	30	28	32
- maahanmuuttajaoppilaat	17,5	18	18	28	23,5
- S2-kieltä lukevat oppilaat	15,5	19,5	22	27	23,5
- kuljetusoppilaat	209	207,5	221	233	219
Voimavarat					
Henkilökunta					
- rehtorit	2	2	2	3	2
- opettajat					
* yleisopetus	85	82,5	79,5	85	88
* pienluokat	4,5	6,5	9,5	9	9
* EHA1	1	1	1	1	1
* luokaton erityisopetus	3	3	4	4	4
* sairaalaopetus	3	3	3	3	3
- toimistohenkilökunta	3	3	3	3	2,5

x) 1.8.2011 alkaen lukuihin lisätty Lähdekorven koulu

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Nokian kaupungin perusopetuksen kieliohjelma uudistetaan.	Kieliohjelma on uudistettu.	Työryhmä laati ehdotuksensa keväällä 2014. Päätökset mahdollisista muutoksista tehdään kuntakohtaisen opetussuunnitelman käsittelyn yhteydessä vuonna 2015.
Harjuniityn koulun käyttöönottoon varaudutaan	Asiaa valmisteleva työryhmä on perustettu ja työ aloitettu keväällä 2014	Työssä päästiin aktiivisesti käyntiin elokuussa 2014. Harjuniityn koulun valmistelu etenee aikataulussa.
Koulukuljetusten kustannustason nousu selvitetään ja laaditaan ehdotus kustannusten hillitsemiseksi.	Ehdotus on laadittu ja päätökset tehty vuoden 2014 loppuun mennessä.	Selvitystyön perusteella päädyttiin uuteen kilpailutukseen option hyödyntämisen sijaan. Kilpailutuksella kustannustasoa saatiin laskettua merkittävästi.
Terveysten ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Kehityskeskustelut käydään vakituisten henkilöstön ja yli 6 kk työskentelevien määräaikaisten kanssa. Erityisesti kiinnitetään huomiota positiivisen palautteen merkitykseen työssä viihtymisen ja työssä kehittymisen tekijänä.	Kehityskeskustelut on käyty 31.12.2014 mennessä.	Kehityskeskustelut on käyty. Osa keskusteluista käydään perusopetuksen tulosalueella ryhmämuotoisesti.
Kaiharin koulun siirtyminen Ylöjärveltä Pitkäniemeen Nokian kaupungin hallinnoitavaksi valmistellaan ja toteutetaan.	Valmistelutyötä tehdään koko vuoden ja henkilöstö siirtyy Nokian kaupungin palvelukseen 1.1.2015 lukien.	Valmisteluprosessi onnistui hyvin ja vakituinen henkilöstö siirtyi Nokian kaupungin palvelukseen vuodenvaihteessa.

4100 Perusopetus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	1 871 444	0	1 871 444	1 832 633	38 811	97,9
Kulut	-28 678 164	0	-28 678 164	-28 872 932	194 768	100,7
Toimintakate	-26 806 720	0	-26 806 720	-27 040 299	233 579	100,9
Poistot ja arvonalentumiset	-246 413	0	-246 413	-236 936	9 477	96,2
Netto	-27 053 133	0	-27 053 133	-27 277 235	224 102	100,8

Lukiokoulutus

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Lukio on toiminut vuonna 2014 taloudellisesti ja ennakoiden tulevaa. Opiskelijoita on kuultu aiempaa enemmän opiskelujärjestelyitä ja viihtyvyyttä koskeissa asioissa. 1.8.2014 rekrytoitiin pätevä erityisopettaja. Sisäisessä opettajien koulutuksessa vuoden 2014 teemat ovat olleet TVT, opiskelijahuolto ja työhyvinvointi.

Kieliohjelma

Koulutoimenjohtaja perusti lukuvuoden 2013 - 2014 alussa työryhmän valmistelevaan esitystä uudesta kieliohjelmasta. Ryhmässä oli kaksi edustajaa alakoulusta, yläkoulusta ja lukios-
ta. Ryhmän puheenjohtajana toimi lukion rehtori. Esitys uudeksi kieliohjelmaksi valmistui ke-
väällä 2014 ja oli kouluilla lausuntokierroksella syyskuussa 2014. Kieliohjelmatyöryhmän pu-
heenjohtaja jätti esityksen ja lausunnot koulutoimenjohtajalle 19.9.2014.

eLukio Nokia hankkeen toimintakausi on virallisesti päättynyt, mutta hankkeen tavoitteiden mukaista toimintaa on jatkettu.

Useimmat opettajat ja opiskelijat ovat ottaneet TVT:n osaksi jokapäiväistä työntekoaan, niin oppitunneilla kuin niiden ulkopuolella. Opettajat ovat aktiivisesti kouluttautuneet TVT:n käyttöön. Opetusmateriaalit jaetaan ja opiskelijat palauttavat tehtävät ja tutkielmat pää-
sääntöisesti sähköisessä muodossa.

Käyttökelpoiseksi sovellukseksi on osoittautunut Showbie, jossa opettaja voi korjata kirjoitel-
telmia ja tehtäviä halutessaan kirjaintasolla asti. Uusia mahdollisuuksia on tuonut Office365,
jonka käyttöön järjestettiin koulutus koko opettajakunnalle.

Arviointi on monipuolistunut ja iPad on tarjonnut mahdollisuuden uudenlaiseen projekti- ja
ryhmätyöskentelyyn. Opettaja voi helposti tuottaa ja jakaa omaa oppimateriaalia. Koska laite
on jokaisen opiskelijan henkilökohtaisessa käytössä, toimii se myös kaikkien aineiden vihko-
na, johon tehdään muistiinpanot.

Suuri osa valmiista oppimateriaalista on nykyisin sähköisessä muodossa ja osa oppikirjoista
on sähköisiä versioita. Joissakin oppiaineissa on otettu käyttöön e-Opin oppikirjat, joista ei
edes ole saatavilla paperista versiota. Useimmilla oppikirjasarjoilla on Internetissä opettajan
materiaalien lisäksi opiskelijoille suunnattuja vuorovaikutteisia tehtäviä.

Valmistautuminen vuonna 2016 alkavan ylioppilastutkinnon sähköiseen toteuttamiseen

Monissa oppiaineissa on kokeiltu kurssikokeen pitämistä sähköisesti. Kielten opettajat pitä-
vät sanakokeita ja muiden aineiden opettajat pistokokeita esimerkiksi Socrative-
sovelluksella. Myös isompia kirjoitelmia ja esseitä on kirjoitettu tabletilla joko niin, että in-
ternetin ja muiden sovellusten käyttö on estetty tai niin, että tehtävät ovat olleet soveltavia.
Kurssikokeita on iPadien lisäksi pidetty ATK-luokassa ja kielistudiossa PC-laitteilla.

Opettajat ja TVT-ryhmä ovat tutustuneet erilaisiin oppimisympäristöihin ja niiden käyttökel-
poisuuteen koejärjestelyissä. Osa opettajista on osallistunut ainejärjestöjen järjestämiin kou-
lutuksiin sähköisiin kokeisiin liittyen. Vastuupettajat ovat saaneet tietoa ylioppilastutkinnon
sähköisestä toteuttamisesta Digabilta ja jakaneet tietoa muille opettajille. YTL:n sallimiin oh-
jelmiin on alettu tutustua ja muiden koulujen kokemuksia on kyselty ja niistä opittu.

*Strategian toteutuminen**1. Asiakslähtöinen ja palveleva Nokia*

Säilytetään lukion kuraattoripalvelut vähintään nykyisellä tasolla ja kehitetään lukion erityisopetusta. Lukion aloittavien määrä on 115-120. Kehitetään lukion kansainvälistä toimintaa ja urheilupainotusta.

Lukion kuraattoripalvelut järjestettiin yhteistyössä Ylöjärven kaupungin kanssa. Kuraattoripalveluja oli tarjolla lukiolaisille 1½ pv / vko. Rekrytoitiin lukioon pätevä erityisopettaja 1.8.2014 alkaen (resurssi 1 pv / vko). Lukion aloitti 125 opiskelijaa, joista kuusi oli lukiokymppiläisiä. Kaikki lukiokymppiläiset siirrettiin kahden jakson jälkeen lukion varsinaisiksi opiskelijoiksi. Kansainvälinen toiminta on kehittynyt: yksilö- ja ryhmävaihtoja tehtiin enemmän kuin vuonna 2013. Kansainvälien toiminta on lisääntynyt: ESN-vaihtoja tehtiin aiempaa enemmän. Urheilupainotusta kehitettiin lisäämällä jalkapallo lukion ohjattuihin aamuharjoituksiin.

2. Yrittävä, osaava ja onnistuva Nokia

Saavutetaan ylioppilaskirjoituksissa yhtä hyvät tulokset kuin vuonna 2013. Yritysvierailujen määrä säilyy vähintään ennallaan ja OPE-TET toiminta lisääntyy. Opiskelijoiden ja opettajien TVT:n käyttö opiskelussa lisääntyy. Kaikilla opiskelijoilla on vuoden 2014 loppuun mennessä iPad opiskelukäytössä. Järjestetään seudullisessa yhteistyössä TVT-koulutusta opettajille. Kartoitetaan lukion ja Tredun yhteistyömahdollisuudet.

Ylioppilaskirjoituksissa ei saavutettu yhtä hyviä tuloksia kuin vuonna 2013. Pakollisten aineiden puoltoänten keskiarvo oli 15,89 (valtakunnallinen keskiarvo 16,5; vuoden 2013 tulos 17,76). Toteutettiin kaksi puolen päivän mittaista yritysvierailua teknologia-teollisuuteen: Alstom Finland ja Sandvik. Lisäksi viestintäkurssin opiskelijat vierailivat YLE:llä. Yksi opettaja suoritti OPE-TET viikon ja vs. rehtori osallistui seuturehtoreille järjestettyyn rehtori-TET:iin.

Vuoden 2014 lopussa iPadit olivat opiskelukäytössä 327 opiskelijalla (opiskelijamäärä 344). Seutulukioiden yhteinen TVT-VESO järjestettiin lukuvuonna 2013-2014 syyslukukaudella (9.11.) Nokialla.

Kaksoistutkintoyhteistyötä ja muita toisen asteen yhteistyömuotoja on kartoitettu Tredun ja lukion työryhmällä vuonna 2014. Kaksoistutkinto tulee Tredun tarjontaan 1.8.2016 alkaen. Muita yhteistyömuotoja on kuvattu Nokian toimintaympäristö - raportissa (Sami Hasila).

3. Turvallinen ja viihtyisä Nokia

Panostetaan opiskelijoiden ja henkilökunnan työviihtyvyyteen. Oppilaskunta- ja tutortoimintaa aktivoidaan.

Lukion työviihtyvyyttä ja työhyvinvointia kartoitettiin vuonna 2014 kahdella kyselyllä (Viisari/Jouni Luukkala ja lukion oma kysely). Molempien kyselyjen perusteella työhyvinvointi on parantunut edellisiin kyselyihin verrattuna (edelliset tehty 1,5- 2 vuotta aiemmin). Kyselyjen perusteella on laadittu lukion työhyvinvointisuunnitelma.

Opiskelijakuntatoiminta vuonna 2014

Opiskelijakuntatoimintaa on pyritty kehittämään vuoden 2014 aikana. Uuden hallituksen aloittaessa toimikautensa vuoden 2014 alussa, järjestettiin heti Suomen Lukiolaisten Liiton Jano-koulutus, jossa heitä ohjattiin muun muassa oikeisiin kokouskäytän-

teisiin ja kirjanpitoon. Opiskelijakunnan hallitus piti aktiivisesti yhteyttä Suomen Lukiolaisten Liittoon ja toisiin opiskelijakuntiin ja osallistui useisiin opiskelijakuntien yhteisiin tapahtumiin.

Vuoden 2014 aikana opiskelijakunnan hallitus laati yhteistyössä rehtorin ja opettajien kanssa opiskelijakunnan säännöt. Kaikessa toiminnassa pyrittiin aiempaa paremmin huomioimaan opiskelijakuntaa ja kokoustekniikkaa koskevat määräykset. Vastuutehtävät jaettiin selkeästi hallituksen jäsenten kesken. Hallituksen edustaja oli läsnä useimmissa opettajainkokouksissa. Tiedon kulkua koko opiskelijakunnalle tehostettiin ottamalla sosiaalisen median kanavia aktiivisempaan käyttöön.

Koko opiskelijakuntaa hyödyttävänä uudistuksena hallitus perusti toukokuussa 2014 kirja-kirpputorin, jossa opiskelijat voivat myydä jaostaa oppikirjoja aina jakson vaihtuessa. Toiminnalla ei tavoitella tuottoa, vaan halutaan helpottaa opiskelijoiden elämää. Yhdeksi tärkeäksi tavoitteeksi vuoden 2014 loppupuolella nousi koko koulun yhteinen projekti opiskelumuotivaation parantamiseksi. Opiskelijakunnan hallitus toimii projektissa opiskelijoiden äänenä, vie viestiä rehtorilta ja opettajilta koko opiskelijakunnalle, pyrkii motivoimaan opiskelijoita ja parantamaan koulun yhteishenkeä.

Opiskelijakunnan hallitus on pitänyt aktiivisesti yhteyttä koulumme kummilapseen Tanachaihin Thaimaahan ja kerännyt taksvärkillä rahaa orpokodille, jossa Tanachai asuu. Omasta aloitteestaan hallitus otti yhteyttä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Hämeen piiriin, kävi tutustumassa piirin toimintaan ja lahjoitti puolet taksvärkkituotosta MLL:n Hämeen piirin lasten ja nuorten tukihenkilötoiminnalle. Opiskelijakunnan hallitus hoiti mallikkaasti myös osansa lukion ryhmäytyspäivän, vanhempainillan kahvituksen ja itsenäisyys- ja ylioppilasjuhlan järjestämisessä.

Tutortoiminta vuonna 2014

Tutoreiden keskeisin tehtävä oli ensimmäisen vuoden opiskelijoiden ryhmäyttäminen ja tukeminen. Jokaiselle ensimmäisen vuoden ohjantaryhmälle valittiin tutorit, jotka tutustuttivat uusia opiskelijoita lukioon ja opastivat lukion käytänteisiin. Toinen merkittävä tehtävä oli toimia lukion markkinoinnissa opinto-ohjaajien apuna yläkoulukäynneillä ja lukion esittelyillassa.

Tutorit kehittivät lukion viihtyvyyttä erilaisin tapahtumin ja keräämällä varoja, joilla järjestetään uusille opiskelijoille pienimuotoinen luokkaretki.

4. Tasapainoinen ja palveleva Nokia

Määritellään ryhmäkokojen alarajat. Lopetetaan Tampereen aikuislukion toteuttama lähiopetus Nokialla. Lukion ja kasvatusta- ja opetuslautakunnan välistä vuoropuhelua kehitetään.

Koulutoimenjohtaja on tehnyt viranhaltijapäätöksen (29.11.2013 § 328), jossa määritellään pelisäännöt lukion pienten ryhmien opetukseen. Päätös astui voimaan 1.8.2014, mutta sen periaatteet on osin otettu käyttöön jo kevätlukukaudella 2013-2014. Tampereen aikuislukion lähiopetus on lopetettu. Vuoropuhelua lautakunnan kanssa tulee edelleen kehittää.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Talousarvo alittui 188 129 eurolla (93,16 %).

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Suoritetavoitteet					
Ylioppilastutkinnon suorittaneet	90	122	92	105	108
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Tuntikehys	570	572	568	560	555
Kerhot	1,5	2	1	2	1
Toimintakate €/oppilas	6 696	6 837	7 478	7 640	7409
Toiminnan laajuustiedot					
Luokkaopetustunteja / 38	422	421	417	412	402
Oppilaat	360	362	344	360	346
- Et-oppilaat	12	15	10	5	5
- S2-kieltä lukevat oppilaat	4	5	1	5	5
Voimavarat					
Henkilökunta					
- opettajat	25	25	25	25	22
- toimistohenkilökunta	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Ylioppilaskirjoitusten tulokset	Saavutetaan valtakunnan keskitasoa vastaavat tulokset	Tulokset olivat vähän valtakunnan keskitasoa heikkommat: pakollisten aineiden puoltoäänten keskiarvo oli 15,89. Valtakunnallinen keskitaso on noin 16,5.
TVT:n käytön lisääminen opetuksessa	Kaikilla on opiskelukäytössä tabletti ja TVT:n käyttö opetuksessa lisääntyy	Vuoden 2014 lopussa iPadit olivat opiskelukäytössä 327 opiskelijalla (opiskelijamäärä 344). Padit olivat käytössä 1.-3. vuoden opiskelijoilla, puuttuivat 4. vuoden opiskelijoilta.
Kartoitetaan lukion ja Tredun yhteistyömahdollisuudet	Kartoitus ja esitys yhteistyöstä tehty	Kaksoistutkintoyhteistyötä ja muita toisen asteen yhteistymuotoja on kartoitettu Tredun ja lukion työryhmällä vuonna 2014. Kaksoistutkinto tulee Tredun tarjontaan 1.8.2016 alkaen. Lukio-opintojen järjestämisvastuu on Nokian lukiolla. Muita yhteistyömuotoja on kuvattu Nokian toimintaympäristö raportissa (Sami Hasila).

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Kehitetään erityisopetusta	Lukiassa on päivittäin tarjolla pätevän erityisopettajan palvelut (resurssi 1 pv/vko)	Rekrytoitiin lukioon pätevä erityisopettaja 1.8.2014 alkaen (resurssi 1 pv / vko).
Kuraattoripalvelut lukiolaisille	Kuraattoripalveluja on lukion opiskelijoille vähintään 1½ pv /vko	Lukion kuraattoripalvelut järjestettiin yhteistyössä Ylöjärven kaupungin kanssa. Kuraattoripalveluja oli tarjolla lukiolaisille 1½ pv / vko.
Opiskelijoiden ja henkilökunnan työvähytvyys paranee	Laaditaan suunnitelma työvähytyvyyden parantamiseksi. Oppilaskunta- ja tutortoiminta kehittävät.	Lukion työvähytyvyyttä ja työvähyvointia kartoitettiin syksyllä 2014 kahdella kyselyllä: Viisari/Jouni Luukkala ja lukion oma kysely. Molempien kyselyjen perusteella työvähyvointi on parantunut edellisiin kyselyihin verrattuna. Edelliset on tehty 1,5-2 vuotta aiemmin. Kyselyjen perusteella on laadittu lukion työvähyvointi-suunnitelma. Opiskelijakunta- ja tutortoiminta ovat kehittyneet (ks. teksti edellä).

4200 Lukio	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	45 559	0	45 559	77 373	-31 814	169,8
Kulut	-2 797 242	0	-2 797 242	-2 644 530	-152 712	94,5
Toimintakate	-2 751 683	0	-2 751 683	-2 567 157	-184 526	93,2
Poistot ja arvonalentumiset	-128	0	-128	-128	0	100,3
Netto	-2 751 811	0	-2 751 811	-2 567 285	-184 526	93,3

Pirkan opisto

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Pirkan opiston toiminta kasvoi hieman toisen toimintavuoden aikana. Opistossa järjestettiin vuonna 2014 45 578 opetustuntia (mukana myyntipalvelu). Kasvu vuoteen 2013 verrattuna oli yli 2000 tuntia. Opetuksen toteuma-aste oli edelleen korkea, noin 90 % suunnitellusta. Opistossa opiskeli vuoden aikana 20 901 kurssilaista. Myös opiskelijamäärä kasvoi, hieman yli 100 osallistujalla verrattuna edelliseen vuoteen.

Seutuopiston toimintamallin toimivuudesta laadittiin vuoden alussa arviointikertomus. Laatuprojektiin liittyen työstettiin lisäksi viestintäsuunnitelma, koulutussuunnitelma ja henkilöstön perehdyttämisohjelma. Syksyllä opisto teetti laajan asiakastytytyväisyystutkimuksen, jolla selvitettiin vastaajien näkemyksiä Pirkan opiston imagosta, tiedonsaannista ja kurssitarjonnasta. Kurssimaksujen hinnoittelua uudistettiin entistä selvemmin kustannusvastaavuuden suuntaan. Henkilöstöä koulutettiin laatujohtamistyöhön ja asiakaspalveluun. Opettaja-rekrytoinnissa korostuivat entistä enemmän opettajan koulutus ja pedagoginen pätevyys. Mobiiliteknologiaan ja verkko-oppimiseen perustuvaa kokeilutoimintaa käynnistettiin taiteen perusopetuksen pilottiryhmissä. Henkilöstörakenteessa tapahtui muutoksia, kun toinen apulaisrehtorin vakanssi lakkautettiin ja yksi suunnittelijaopettajan tehtävä muutettiin koulutus-suunnittelijan toimeksi.

Strategian toteutuminen

Kehitys- ja strategiatyön järkevöittämiseksi opistossa laadittiin kehittämisohjelma vuosille 2014–2016. Kehittämisohjelma pohjautuu kuntien väliseen yhteistyösopimukseen kirjattuihin linjauksiin, joiden taustalla vaikuttavat kuntien strategiat ja opistotyön arvot. Näistä johdettiin opiston perustehtävä eli missio, toiminta-ajatus ja toiminnan visio tuleville vuosille. Visiota täydennettiin analyysillä toimintaympäristön muutoksista ja opistotyön kehittämistarpeista. Suunnitellut kehittämistoimenpiteet esiteltiin tehtäväalueittain.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Vaikka opisto pysyi menoraamissaan ja kurssimaksutuotot nousivat, ylittyivät opiston laskennalliset nettomenot noin 150 000 eurolla. Syynä on kuntien välisen opistosopimuksen nettomaksuperiaate. Valtionosuuden 125 000 € nousu ja vuotta 2013 koskevat kuntamaksujen palautukset (74 000 €) vähensivät jäsenkuntien maksuosuuksia lähes 200 000 eurolla ja nostivat samalla laskennallisia nettomenoja. Kun valtionosuus otetaan mukaan laskelmaan, jää Nokiankin nettomaksuosuus kuitenkin arvioitua pienemmäksi.

	Arvio	Toteuma	Toteuma %
Käyttötalous kaupungin budjetissa			
Toimintamenot	3 635 576	3 642 651	100,2
Toimintatuotot	1 514 000	1 367 795	90,3
Nettomenot	2 124 576	2 274 856	107,2
Kokonaisrahoitus			
Valtionosuus	1 774 049	1 898 188	109 %
Maksu- ja toimintatuotot, avustukset	1 008 527	1 034 437	103 %
Kuntien osuus (sis. Nokian osuuden)	853 000	710 026	83 %
Kuntien rahoitusosuudet vuodelta 2014 (laskelmassa eivät mukana vuotta 2013 koskevat palautukset)			
Pirkkala	231 000	176 769	75 %
Lempäälä	238 000	182 335	76 %
Vesilahti	47 000	39 716	81 %
Nokia	328 000	311 206	95 %

Suoritteet ja mittarit

Pirkan opisto

	NOKIA		PIRKKALA		LEMPÄÄLÄ		VESILAHTI		YHTEENSÄ	
Tunnusluvut	TA 2014	TP 2014	TA 2014	TP 2014	TA 2014	TP 2014	TA 2014	TP 2014	TA 2014	TP 2014
Kansalaisopisto										
Suoritetavoitteet										
Suunnitellut opetustunnit (vos)/kunta	9 600	9 183	9 800	8 189	8 600	7169	2 000	1 731	30 000	26 286
Myyntipalvelutunnit (ei vos, kuntaos)/kunta	130	121	200	76	400	117	0	0	730	314
Tehokkuus/ taloudellisuustavoitteet										
Käyttömenot/opetustunti 1)									95 €	96,7 €
Tulot/opetustunti (sis. vos:n)2)									85 €	85,0 €
Toiminnan laajuustiedot										
Kurssilaiset/kunta	5 130	5 450	5 050	5 099	5 130	4 904	1 100	1 089	16 410	16 542
Muut osallistujat/kunta										
Kurssit/kunta	440	438	470	367	420	347	85	82	1 415	1 234
Luennot ja tapahtumat/kunta										
Voimavarat										
Vakinainen henkilökunta									19	17
Tuntiopettajat									225	304
Toimipaikat ja opetustilat									70	67
Musiikkiopisto										
Suoritetavoitteet										
Opetustunnit (vos)/kunta	5 700	5 459	5 900	4 952	6 900	6 561	2 300	1 977	20 800	18 949
TPO tasosuoritukset	60	26	50	23	70	39	25	6	205	94
TPO päättötodistukset	6	1	0	0	10	5	2	0	18	6
Tehokkuus/ taloudellisuustavoitteet										
Käyttömenot €/opetustunti 3)									53	56,0 €
Tulot/opetustunti € (sis. vos)4)									53	58,3 €
Toiminnan laajuustiedot										
Opiskelijat/kunta	600	566	530	524	500	633	160	160	1 900	1 883
Matineat, konsertit, esiintymiset/kunta	12	14	12	8	11	10	10	7	45	39
Tapahtumien osallistujat		663		308		552		444	2 000	1 967
Voimavarat										
Opettajat									53	51
Opetuspaikat	5	5	6	10	5	10	4	5	20	30

1) Laskettu tulosityksikköjen 4300 Kansalaisopisto ja 4320 Visuaaliset ja ilmaisutaiteet menoista (sisältävät valtaosan koko opiston hallintokuluista sekä kaikki vuokrat)

2) Laskettu em. tulosityksikköjen tuntimäärän mukaisesta vos:sta sekä em. yksikköjen toimintatuotoista

3) Laskettu tulosityksikön 4350 Musiikkiopisto menoista (sisältää vain musiikkiosastolle rajatut hallintokulut eikä vuokria)

4) Laskettu em. tulosityksikön tuntimäärän mukaisesta vos:sta sekä yksikön toimintatuotoista

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Opistotyön laatua parannetaan ottamalla käyttöön CAF-laaturjestelmä	Laaturjestelmäkäsikirja valmistuu vuoden 2014 aikana	Laaturjestelmätyö on kesken, valmistuminen siirtyy vuoteen 2015
Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmat uudistetaan	Uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön lukuvuoden 2014–2015 alussa	Opetussuunnitelmat valmistuivat ja otettiin käyttöön 1.8.2014 alkaen
Terveysten ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Terveystliikunta saa entistä tärkeämmän osan opiston opetusohjelmassa	Opisto osallistuu terveystliikunnan kehittämishankkeeseen	Opisto on mukana vuonna 2014 käynnistyneessä Luovasti liikkuva Lempäälä -hankkeessa

4300 Pirkan opisto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	1 514 000	0	1 514 000	1 362 182	151 818	90
Kulut	-3 635 576	0	-3 635 576	-3 642 651	7 075	100,2
Toimintakate	-2 121 576	0	-2 121 576	-2 280 469	158 893	107,2
Poistot ja arvonalentumiset	-3 000	0	-3 000	-699	2 301	23,3
Netto	-2 124 576	0	-2 124 576	-2 281 168	156 592	107,4

Varhaiskasvatus

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Kankaantaan päiväkodin toiminta Vikkulankatu 6:ssa päättyi marraskuun puolivälissä. Osa Kankaantaan päiväkodin lapsista ja henkilökunnasta siirtyi remontoituihin tiloihin Pinsiöntie 26:n. Huoltajien toiveiden mukaisesti osa lapsista siirrettiin muihin päiväkoteihin, myös osa henkilökunnasta siirtyi työskentelemään muihin yksiköihin.

Vuoden 2014 lopussa tehtiin seutukunnallinen päätös mobiili- järjestelmän hankkimisesta lasten hoitoaikojen toteuman seurantaan. Saman järjestelmän avulla perhepäivähoidossa saadaan tieto perhepäivähoitajien työajan toteutumisesta sekä kustannuskorvausten muodostumisesta. Järjestelmä otetaan käyttöön vaiheittain koko varhaiskasvatuksessa vuoden 2015 aikana.

Avoimen varhaiskasvatuksen sekä varhaiserityiskasvatuksen kehittämiseksi syksyllä 2013 perustetut tulosalueen sisäiset ohjausryhmät jatkoivat työtään koko vuoden 2014 ajan. Avoimen varhaiskasvatuksen kerhojen toimintaa kehitettiin osana päiväkotien toimintaa ja tarvittavin osin kerhojen käytänteitä muutettiin. Varhaiserityiskasvatuksen toimintaa linjattiin johtaja- veo työpari -mallilla sekä erityisopettajaresurssia vahvistamalla. Vuoden 2015 talousarviossa anottiin yhtä uutta varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimea.

Strategian toteutuminen

Varhaiskasvatuksessa tulosalueella toimintaa linjataan kaupungin onnistumissuunnitelmaan pohjautuvassa toimintaohjelmassa, yksikkötasolla yksikön pedagogisessa toimintasuunnitelmassa. Näitä suunnitelmia päivitetään 2 kertaa/vuosi.

Vuonna 2014 painopistealueina varhaiskasvatuksessa olivat varhaiskasvatuksen organisatiomallin vakiinnuttaminen, työhyvinvoinnin parantaminen sekä toiminnan sisällöllinen kehittäminen laadunarvioinnin pohjalta.

Vuonna 2013 toteutettu organisaatiouudistus ja siihen liittyneet muutokset saatiin päätökseen vuoden 2014 aikana. Työhyvinvointia parantavia toimenpiteitä vuonna 2014 olivat työhyvinvointiin liittyvän koulutuksen järjestäminen, tehtäväkuvien päivittäminen, työterveys-tarkastusten tarkempi kohdentaminen sekä Aslak -kuntoutusten toteuttaminen lastenhoitajille ja lastentarhanopettajille. Laadun arvioitiin ja kehittämiseen liittyviä laatumittareita valmisteltiin koko vuoden 2014 ajan ja ne saatiinkin lähes valmiiksi. Mittaristo otetaan käyttöön 1.8.2015 alkaen. Varhaiskasvatuksen henkilöstölle järjestettiin syksyllä 2014 koulutusta laatutyön kokonaisuudesta ja prosesseista.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Tilikauden 2014 toimintakate oli 97,4% (602 422 €). Hoitopäivämaksuista saatava maksutuotto ei toteutunut suunnitellulla tavalla ollen 84,3% (-524 256 €) suunnitellusta. Tätä selittää perheiden tulotason heikentyminen, esim. työttömyyden vuoksi. Päivähoidossa olleiden lasten määrä ei kuitenkaan ole muuttunut vuoden takaisesta (noin 1800 lasta). Yksityisen hoidon tuki ja kuntalisä toteutuivat lähes suunnitellusti (99,8%). Kotihoidon tuen hoitorahan piirissä olleiden lasten määrä on kasvanut edellisestä vuodesta, mikä johtuu siitä, että määrään on laskettu mukaan myös osittaisen kotihoidon tuen ja joustavan hoitorahan piiriin kuuluneet lapset.

Vaikka toiminta ei vuoden 2014 aikana supistunut edellisestä vuodesta, tarkan henkilöstösuunnittelun vuoksi palkkakuluista säästyi huomattavasti. Kuukausipalkkojen toteuma oli 82% (2 092 122 €), sijaisten palkkakuluihin varattu määräraha ylittyi (707 803 €). Kuukausipalkkoihin varataan määräraha vakituisten vakanssien perusteella, mutta toteumaan vaikuttaa palkattomien virkavapauksien määrä.

Varhaiskasvatuspalveluiden kysyntä pysyi maltillisena, mutta vuoden lopussa Kankaantaan päiväkodin lasten sijoittaminen vapaina olleille paikoille täytti vapaana olleet paikat. Kankaantaan päiväkodin toiminnan lopettamisen vuoksi erityisesti Pohjois-Nokian alueella päivähoitopaikoista on pulaa.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Suoritetavoitteet					
Rakenteelliset hoitopaikat					
-päiväkodit	1 843	1 945	1 926	1 896	1876
-perhepäivähoito					
ryhmäkodit	40	32	0	0	0
kotona työskentelevät	105	113	137	120	120
-leikkitoimi	135	125	125	125	125
-ostopalvelu	120	17	54	28	29
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Rakenteellinen hoitopaikka €/pv					
Päiväkodit	37,08	37,47	39,03	42,52	40,66
Perhepäivähoito yhteensä	41,42	44,67	34,47	46,62	38,38
ryhmäkodit (30.6.12 asti)	70,91	78,28	0	0	0
kotona työskentelevät	36,61	37,22	34,47	46,62	38,38
Lastenhoidon tuet/1000 €					
-kotihoidon tuen hoitoraha ja –lisä	2 319	2 167	2 052	2 167	2 090
-kotihoidon tuen kuntalisä	910	127	0	0	0
-yks.hoidon tuen hoitoraha- ja lisä	148	301	458	394	494
-yks.hoidon tuen kuntalisä	174	678	1 090	1 200	1 169
Käyttöaste %/Täyttöaste %					
-päiväkodit.	88/101	84/99	92/100	90/100	88/111
-perhepäivähoito					
ryhmäkodit (päätt. 31.7.12)	95/91	90/87			
kotona työskentelevät	81/100	88/110	90/100	90/100	84/93
Toiminnan laajuustiedot					
Lapsia hoidossa 31.12.					
-päiväkodit					
omat yksiköt ja myydyt	1 633	1 630	1 693	1 706	1692
ostopalvelu	126	17	53	28	26
-perhepäivähoito					
omat yksiköt ja myydyt	135	102	112	108	102
ostopalvelu	2	-	1	0	1
-lapsia leikkitoiminnan piirissä	106	123	92	113	84
-esiopetuksessa	429	430	476	471	463
Lastenhoidon tuen piirissä lapsia keskim.					
-kotihoidon tuen hoitoraha /hoitolisä	748/186	656/153	597/131	606/134	687/258
-kotihoidon tuen kuntalisä	709	626	0	0	0
-yks.hoidon tuen hoitoraha /hoitolisä	76/6	158/10	240/14	246/16	258/17
-yks.hoidon tuen kuntalisä	79	157	238	243	256

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Voimavarat					
Vakanssit					
-päiväkodit	291	305	328	332	323
-perhepäivähoito	33	33	30	32	34
-leikkitoiminta	9	9	8	8	8
-oppisopimus (ylimääräiset)		14	7	13	7
-ohjaajat	8	15	15	15	15

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Varhaiskasvatuspalveluiden tarjonta suhteutetaan kysyntään. Muutokset palvelun kysynnässä pyritään ennakoimaan.	Käyttö- ja täyttöasteen seuranta. Asiakkaita ohjataan sekä kunnalliseen että yksityiseen palvelutuntoon. Mahdollisiin uuden varhaiskasvatuslain tuomiin muutoksiin varaudutaan.	Täyttöastetoteuma päiväkodeissa 111% ja käyttöaste oli 88%.
Avoimia varhaiskasvatuspalveluita kehitetään vaihtoehdoksi kokopäiväiselle päivähoidolle.	Avoimien palveluiden sisällöllinen kehittäminen osana päiväkotien toimintaa vahvistaa niiden asemaa vaihtoehtona päiväkodissa tapahtuvalle varhaiskasvatukselle.	Avoimen toiminnan kehittämistä linjaamaan on perustettu ohjausryhmä, joka on kokoontunut säännöllisesti. Kerhotoiminnan sisällöllinen kehittämistyö jatkuu.
Kustannustehokkuus.	Kustannukset pyritään pitämään seudullisella keskitasolla.	Seudullisen kustannusvertailun (2013) perusteella Nokialla päiväkodeissa toteutuvan palvelun hinta on 9851€ /lapsi/v, seudun keskiarvon ollessa 9393€/laspi/v.
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Varhaiskasvatuksen palveluprosessia voidaan vahvistaa erityisopetuksen resurssia lisäämällä: Tämä mahdollistaa kasvatushenkilöstön perustehtävän selkiyttämisen sekä tuen kohdentamisen varhaisessa vaiheessa osana lapsen luonnollista toimintaympäristöä.	Varhaiserityiskasvatuksen avulla tuetaan lapsen arjessa tapahtuvan pedagogisen tuen suunnitelmallisuutta, ratkaisujen joustavuutta sekä oikea-aikaisuutta. Varhaiskasvatusta toteutetaan lasta osallistavissa pienryhmissä. Varhaiskasvatushenkilöstön perustehtävän mukainen työ ja osaaminen kohtaavat, mikä vahvistaa työssä jaksamista.	Kolmiportaisen tuen toteuttamisen rakenteita on kehitetty ja henkilöstön osaamista on vahvistettu eri ammattiryhmille suunnatuilla, koulutussuunnitelman mukaisilla koulutuksilla. Koulutussuunnitelma on kirjattu varhaiskasvatuksen toimintaohjelmaan.

Monialaisen yhteistyön vahvistaminen.	Monialaisten yhteistyöverkostojen hyödyntäminen lapsen hyvinvoinnin edistämiseksi.	Palvelukeskusrajat ylittävää yhteistyötä on tehty, mutta yhteistyön vahvistamiselle on edelleen tarvetta. Uutena yhteistyöfoorumina on Lasten- ja Nuorten verkostoryhmä, johon varhaiskasvatus osallistuu.
Seudullisen yhteistyön vahvistaminen.	Aktiivinen toiminta osana Tampereen seudullista yhteistyötä ja kehittämistä.	Nokian varhaiskasvatus toimii aktiivisesti osana Tampereen kaupunkiseutua. Seutukunnallista yhteistyötä on tehty mm. kunta-rajat ylittävät päivähoitopalvelun toteuttamisessa, mobiili -hankinnan toteuttamisessa sekä suunnitteilla olevan palveluseteli-järjestelmän käyttöönottamisessa (Nokialla 1.8.2015 alkaen).

4400 Varhaiskasvatus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	3 617 950	0	3 617 950	3 091 977	525 973	85,5
Kulut	-26 437 933	0	-26 437 933	-25 402 444	-1 035 489	96,1
Toimintakate	-22 819 983	0	-22 819 983	-22 310 468	-509 515	97,8
Poistot ja arvonalentumiset	-164 008	0	-164 008	-164 524	516	100,3
Netto	-22 983 991	0	-22 983 991	-22 474 991	-509 000	97,8

40 Kasvatus- ja opetuskeskus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	7 076 779	0	7 076 779	6 397 474	679 305	90,4
Kulut	-62 600 808	0	-62 600 808	-61 591 314	-1 009 494	98,4
Toimintakate	-55 524 029	0	-55 524 029	-55 193 840	-330 189	99,4
Poistot ja arvonalentumiset	-421 869	0	-421 869	-410 608	-11 261	97,3
Netto	-55 945 898	0	-55 945 898	-55 604 448	-341 450	99,4

VAPAA-AIKAKESKUS

Kulttuuripalvelut (Kulttuuritoimi)

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Palvelusuunnitelman ytimenä oli tukea yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia, toimia tasapuolisesti ja hakeutua kumppanuuksiin. Pohjana oli vapaa-aikakeskuksen toimintaohjelma, jonka kulttuurivisio kuuluu: Koskettavia kulttuurikohtauksia paikallisuudesta ammentaen. Kulttuurikasvatussuunnitelman käyttöönotto toteutui suunnitellusti: asia on tarkemmin raportoitu sitovien tavoitteiden kohdalla. Tilavuokrien tarkistus (edullinen päiväkäyttö ja järjestöjen alennettu hinta) otettiin Kerholaa käyttävien eläkeläisjärjestöjen taholla ilolla vastaan.

Strategian toteutuminen

Kulttuuripalveluiden perustavoitteena on aktivoida kuntalaisia eri tavoin lähtemään liikkeelle monenlaisiin tapahtumiin ja ohjattuun toimintaan. Viestintäkanavia hyödynnettiin monipuolisesti, perinteisten kanavien lisäksi some -viestintä oli aktiivista (Facebook, Twitter). Kulttuuripalveluiden uutiskirje alkoi ilmestyä. Toiminnan erityiskohteena olivat edelleen lapset, nuoret ja lapsiperheet. Ikäihmisten kohderyhmälle tarjotaan edullisia toimitiloja sekä tapahtumakokonaisuuksia kuten monialaisesti työstyetty ja kulttuuripalveluiden kokoama Vanhustenviikko ja sekä vanhusneuvoston kanssa yhteistyönä toteutettu kansallinen veteraanipäivä.

Mahdollisuuksia omaehtoiseen toimintaan edistää ensimmäinen kulttuurin kuntoreitti Nokia ennen ja nyt, joka toteutettiin yhteistyössä Nokia-Seuran kanssa. Tavoitteena on julkaista yksi vastaavanlainen kulttuurikohteita sisältävä reitti vuodessa. Omaehtoisuuteen kannustettiin kahdessa kulttuuritoimijoille suunnatussa keskustelutilaisuudessa ja houkuteltiin yhdistyksiä mukaan erilaisiin tapahtumakokonaisuuksiin, kuten Nokia-viikon rakentamiseen. Lautakunnan päätöksellä uudistetut Kerholan taksat helpottavat osaltaan yhdistysten järjestämiä tilaisuuksia.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Merkittäviksi laskettavia poikkeamia ei ollut.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Suoritetavoitteet					
Kulttuuritapahtumiin osallistujat	27 824	31 112	37 467	35 000	37 727
Taidetalon näyttelykäynnit	5 213	4 474	4 149	5 000	5 253
Kulttuurikasvatus, osallistujat	8 691	9 399	10 955	8 500	10 241
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
-nettomenot euroa/asukas	21,41	23,26	24,81	27,8	26,52
-kulttuurikasvatus euroa/osall. oppilas	4,34	3,96	3,65	3,70	3,41
-kokoontumistilat euroa/kävijä nto	2,77	2,71	3,95	3,50	3,49
-teatteritilat euroa/kävijä nto	6,44	5,90	5,72	5,6	3,65
-Taidetalo euroa/kävijä nto	10,09	14,60	14,99	14,0	12,38
Toiminnan laajuustiedot					
- kokoontumistilat/käyntimäärät*	70 832	73 130	65 865*	67 000	66 086
- teatteritilat/kävijämäärät	12 055	14 501	9 466	10 000	14 430
- perusavustusta saaneet yhdistykset	25	18	18	18	18
Voimavarat					
- Vakanssit	4,6**	5	5	5	5
- Tilat m ²	2 921	2 921	2 921	2 921	2 921
Käytetty as.luku	32 056	32 354	32 677	32 700	32 854

* Kerhola, Knuutila, Hinttala (aiemmin mukana myös Taidetalo)

**kulttuurikoordinaattori 8,25kk

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoite-taso	Tavoitteiden toteutuminen
Kulttuurikasvatus-suunnitelma Kulttuuripolun toteutus alkaa	Kattaa koko varhaiskasvatuksen ikäluokat Otetaan käyttöön 1 alaja 1 yläkoululla	Toteutui. Elokuusta 2014 alkaen kulttuuripolussa on mukana koko varhaiskasvatus, ensimmäinen yhteinen teema oli Tove Jansson. Aiheesta järjestettiin kaksi luentoa sekä koottiin materiaali- ja ideapaketti varhaiskasvatuksen käyttöön. Kaikilla päivähoiton yksiköillä toteutettiin taideprojekti ”Saaristolaiselämää” seitsemän taideohjaajan ohjauksessa. Projekti päättyy näytelyyn Taidetalolla 2015. Toteutui laajempaan: 2. luokilla sirkustyöpajat sosiaalisen sirkuksen ohjaajien vetäminä sekä opetusmateriaali, 4. luokilla kirjavinkkaus, osalla 7. luokista kuvataideprojekti yhteistyössä Tehdassaaren osuuskunnan kanssa (jatkuu keväällä 2015) sekä 7.luokkien kirjastokäynnit ja tiedonhaun opastus. Toiminnot koskevat koko ikäluokkaa kullakin luokka-asteella (n. 400 - 500 oppilasta).
Paikallistuntemuksen edistäminen	1 kulttuurireitti valmis Kerholan opastuspaketti valmis	Kulttuurireitti valmis. Euroopan kulttuuriympäristöpäivien yhteydessä julkaistiin 14.9. Nokian ensimmäinen ”kulttuurin kuntoreitti”. Kotiseutureitin tavoitteena on innostaa nokialaisia liikkumaan lähiympäristössä ja etsimään tietoa matkan varrella sijaitsevista kotiseutukohteista. Ensimmäisellä reitillä on nostettu esiin paikkakunnan historiaan liittyviä tarinoita sekä nykypäivätoiminnallisia kohteita. Reitin sisällön on tuottanut Nokia-Seura ry. yhteistyössä Nokian kaupungin kulttuuripalveluiden kanssa. Opastus reittikohteisiin löytyy Citynomadi-palvelusta. Palvelun saa käyttöön lataamalla maksuttoman Nomadi -sovelluksen älypuhelimeen tai vierailemalla kotisivulla osoitteessa www.citynomadi.com . Tietoa reittikohteista on myös Nokian kaupungin kotisivuilta. Tammikuun loppuun mennessä 2015 reittiä oli ladattu Citynomadi -palvelussa 313 kertaa. Toteutui. Kerholan vihkiäisistä tulee 2015 kuluneeksi 85 vuotta. Kerholan sivusaliin kootussa näyttelyssä on esillä tiivistettynä talon historiaa sekä Nokian kuva-arkistosta poimittuja vanhoja valokuvia Kerholasta 1930 - 1950-luvuilta. Tekeillä on lasten toiminnallinen Kerhola-esite ja tilojen virtuaaliesittely.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoite-taso	Tavoitteiden toteutuminen
Osallisuus, vuorovai- kut	Järjestetään kaksi kulttuuri- toimijoille suunnat- tua tilaisuutta kulttuuri- työn suunnitteluun osal- listamiseksi ja verkostoi- tumista varten.	- Tilaisuuksia järjestettiin kaksi. Kevään tapaamisessa 12.3. Kerholassa aiheena olivat mm. avustusten haku sekä tulevan kesän toiminnot, osallistujia oli 19. Syys- kauden tapaaminen järjestettiin Hinttalan kotiseututa- lolla 22.10.2014, jolloin aiheena oli mm. kulttuurin hy- vinvointivaikutukset, osallistujia oli 14. Kulttuuritoimi vetää sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen kulttuuripolkutyöryhmiä, jotka suunnittelevat lasten ja nuorten kulttuurikasvatusta päivähoidossa ja perusope- tuksessa.
Matalan kynnyksen palvelut	Kaksi kulttuurihöntsy - ryhmää toiminnassa	- Toteutui: kulttuurihöntsyjä järjestettiin kaikilla nuori- sotiloilla kerran viikossa syyskuun puolivälistä marras- joulukuun vaihteeseen osana nuorisotilojen klubitoi- mintaa eli 3.-6.luokkalaisille, kulttuuri- ja nuorisotoi- mien yhteistyönä. Kustannuksista vastasi kulttuuritoi- mi. Ensimmäisen kauden teemana oli sirkus, ja ohjaaji- na toimivat sosiaalisen sirkuksen ohjaajat. Kausi päättyi taikurin vierailuun jokaisella nuorisotilalla. Toiminnasta kerrottiin mm. Liike-kalenterissa ja nuortennokia.fi -sivustolla.

5000 Kulttuuritoimi	Alkuperäinen	Talousarvio-	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
	talousarvio	muutokset	muutosten			
			jälkeen			
Tuotot	73 982	0	73 982	94 417	-20 435	127,6
Kulut	-985 258	-1 365	-986 623	-966 616	-20 007	98
Toimintakate	-911 276	-1 365	-912 641	-872 199	-40 442	95,6
Poistot ja arvonalentumiset	-5 200	0	-5 200	-5 200	0	100
Netto	-916 476	-1 365	-917 841	-877 398	-40 443	95,6

Kirjastopalvelut (kirjastotoimi)

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Kirjastoverkon toiminta ja tulevaisuus oli henkilökunnan pohdittavana useissa kirjaston omis-
sa palaverissa ja kokouksissa. Erityinen huolenaihe oli arvioitaessa uuden kirjastotalon ra-
kentamisen vaihtoehtojen seurauksia. Epävarmuuden vuoksi ennakosuunnitelmia oli hanka-
la tehdä. Aika käytettiin enemmänkin kouluttautumalla osaamisen kehittämiseen ja työnku-
van muutoksiin. Hankittiin koulutusta koko henkilökunnalle uusien työtapojen kehittämisek-
si. Kirjastoautotoiminnan kehittäminen ei yltänyt konkreettisiin toimenpiteisiin. Kirjastoauto-
yksikössä tapahtui rekrytointia, mikä vaikeutti toimintaan panostamista muutostilanteessa.

Asiakaskunnan laajentaminen onnistui, sillä käyttäjien määrä kasvoi. Merkittävästi tähän vai-
kutti ehkä myös se, että kirjasto järjesti useita erityyppisiä yleisötilaisuuksia. Kirjasto on nä-
kyvästi esillä facebook -sivustollaan, jota hyvin monet seuraavat. Ilmoittelu mediassa oli
myös sujuvaa. Asiakasraati kokoontui kerran keväällä ja loppuvuodesta. Osallistuminen oli
laimeaa. Johtuen kaupungin päätöksentekoprosessien hitaudesta, ei oikein ollut innostutta-
vaa ja uutta konkreettista keskusteltavaa. Media piti kirjastohankkeen hyvin esillä, ja juttuja
pyydettiin usein.

Strategian toteutuminen

Kirjasto antoi palvelua jokaisessa yksikössään resurssiensa puitteissa perustoiminnassaan.
Mahdollisuuksien mukaan tarjottiin myös erilaisia tapahtumia. Perinteiset sidosryhmät pal-
veltiin entiseen tapaan ainakin päiväkotijärjestö- ja kouluyhteistyössä. Kirjasto tarjosi vuoden mit-
taan monille henkilöille eripituisia harjoittelumahdollisuuksia ja työelämään tutustumista.
Kirjastotyö on niin monipuolista, että se mahdollistaa tämän. Vaativimmat tehtävät hoide-
taan vakinaisen henkilökunnan avulla. Henkilökunta osallistuu myös verkkokirjaston sisältö-
tuotantoon sekä tiimeihin ja kehittämisryhmiin seudun kirjastojen kanssa.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Ei tapahtunut merkittäviä poikkeamia. Ainoa huolestuttava asia oli ja on edelleen kirjastoau-
ton kunnon huonontuminen. Korjauskustannuksia tuli suunniteltua enemmän. Tämä enteilee
kirjastoauton uusimisen tarvetta aivan lähiaikoina.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Suoritetavoitteet					
Kokonaislainaus	551 456	536 482	518 457	535 000	503 284
Kokonaislainaus / asukasluku	17,20	16,58	15,87	16,36	15,32
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Lainauskierto (lainaus/kokoelmat)	2,85	2,80	2,72	2,77	2,67
Toimintakulut / as.	38,29	38,84	38,83	39,97	39,23
Toimintakulut / fyysiset käynnit	7,25	6,70	6,44	6,92	6,66
Toiminnan laajuustiedot					
Kokoelmat / as.	6,03	5,93	5,83	5,90	5,74
Lainaaaja / asukasluku %	34,89	33,91	33,36	34,00	34,14
Fyysiset käynnit / kpl	169 358	188 576	196 885	189 000	193 421
Fyysiset käynnit / as.	5,28	5,83	6,03	5,78	5,89
www-käynnit / kpl	104 074	97 681	104 546	500 000	114 095
www-käynnit / as.	3,25	3,02	3,20	15,29	3,47
Aukiolotunteja	6 199	6 137	6 172	6 186	6 230

Voimavarat					
- Vakanssit	18	18	18	18	18
Tilat, m²	1 969	1 969	1 969	1 969	1 969
Käytetty asukasluku	32 056	31 354	32 677	32 700	32 854

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Kirjasto ylläpitää kuntalaisten ja käyttäjiensä terveyttä ja hyvinvointia tasalaatuisen hyvillä asiakkuuskokemuksilla.	Mitataan palvelutilanteiden onnistumista ja parannetaan asiakaspalvelun laatua. Palautteet kerätään ja julkistetaan.	Suoritettiin Asiakaspalvelutilanne -kysely 6.-11.10., joka mittasi konkreettista palvelun laatua kyselyn aikana. Selvitettiin joutuiko asiakas odottamaan, kokiko hän tullessa ymmärretyksi ja osattiinko häntä auttaa. Kysely oli samanaikaisesti asiakkaalle ja asiakasta palvelleelle henkilölle. Lomakkeita saatiin 76. Palautteet olivat pääosin positiivisia, mutta tavoitettavuudessa tuli hieman kritiikkiä. Tapaus vahvisti, että asiakkaan palveleminen edellyttää aina tietokoneen ohjelman seuraamista, mitä asiakas ei aina ymmärrä. Kriittisemmin palvelutilanteita arvioivat virkailijat itse. Palaute käsiteltiin henkilökunnan kanssa ja raportti on ollut kirjaston sivuilla 6.11. alkaen.
Tuetaan asiakkaiden harrastamista.	Tarjotaan näyttelytiloja erilaisten harrastusten esittelyyn.	Pääkirjastossa oli 13 näyttelyä, Koskenmäessä 1 ja Linnavuoressa 4. Harrastuksiin liittyvät näyttelyt koskivat luontovalokuvia sekä sukututkimusta.
Lisätään kuntalaisten mahdollisuuksia osallistumiseen.	Asiakasraati kokoontuu säännöllisesti erityisesti kirjasto-suunnittelun merkeissä.	Asiakasraati kokoontui entistä avoimempaan 13.3. ja 26.11. Jälkimmäinen tilaisuus oli työpajatyypinen ja osallistava.
Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Kuntalaisilla on yhtäläiset mahdollisuudet kirjaston käyttöön, virkistymiseen ja oppimiseen.	PIKI -seutuyhteistyön käyttösääntömuutokset ja maksujen määrittäminen yhdyntävät entisestään vuoden 2014 alusta.	Periaatteessa nokialaisillakin on yhtäläiset mahdollisuudet käyttää kirjastojaan ja aineistoja. Kuitenkin kehnnot kirjastotilat rajaavat mahdollisuudet tarjota monipuolisesti asiakkaiden haluamia palveluja. Kirjastokäyntejä asukasta kohti oli vain 5,89, kun Pirkanmaalla luku oli 9,46 vuonna 2013. Samoin lainaus/as oli vähäistä, 15,32. Pirkanmaalla luku oli 19,75 vuonna 2013 mikä on melkein suositus, 20 lainaa/as/vuosi.

		Vaikka kokonaislainaus laski 2,9% lisääntyi lainaajien määrä saman verran. Kirjaston verkkokäynnit lisääntyivät 9,1%. Saavutettavuus verkossa korvanee hieman peruspalvelujen käyttöä fyysisesti. Aineiston varaaminen ja lainausten uusiminen toimintoina ovat parantuneet.
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Kirjaston käytön esteitä vähennetään oman kirjaston maksuttomien varausten avulla ja entistä paremmalla palveluista tiedottamisella.	Kirjastoa käytetään entistä enemmän ja monipuolisemmin. Seurataan maksuttoman varauskäytännön vaikutuksia lainausten kehitykseen.	Kokonaislainausten määrä ei lisääntynyt maksullisten varausten poistamisen myötä. Merkittävästi lisääntyi kuitenkin musiikin harrastamiseen liittyvän aineiston osuus, nuottien 12% ja musiikkiaänitteiden 5% sekä muidenkin äänitteiden 5,5%. Tällä voi jo olla yhteys siihen, että varausmaksu omasta aineistosta poistettiin. Äänitekokoelma näyttää vastaavan asiakaskunnan tarpeisiin. Lastenaineiston maksuton varaus on ollut jo aiemmin voimassa.
Kohdennetaan palvelut mahdollisimman sopivaan ajankohtaan asiakkaiden vapaa-ajankäytön mukaan.	Lisätään aukioloaikaa pääkirjastossa 1 tunti viikossa arki-iltana.	Aukioloajan lisäys toteutettiin maanantai-iltaan klo 19 - 20. Lisätunteja saatiin yhteensä 50, mutta vuositasolla lisäys oli vain 41 tuntia. Kirjasto ja pidettiin kiinni kehittämispäivien vuoksi, mutta maanantaille sulkemiset eivät osuneet.

5100 Kirjastotoimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	43 312	0	43 312	61 950	-18 638	143
Kulut	-1 300 097	0	-1 300 097	-1 288 309	-11 788	99,1
Toimintakate	-1 256 785	0	-1 256 785	-1 226 358	-30 427	97,6
Poistot ja arvonalentumiset	-1 735	0	-1 735	-1 735	0	100
Netto	-1 258 520	0	-1 258 520	-1 228 094	-30 426	97,6

Liikuntapalvelut (Liikuntatoimi)

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Liikuntapalveluiden palvelusuunnitelman keskeinen tavoite on ollut liikunnan ja hyvinvoinnin edistäminen ottaen huomioon muuttunut toimintaympäristö. Onnistuminen tässä tavoitteessa ei olisi ollut mahdollista ilman kaikkien kaupungin palvelukeskusten myötävaikutusta, koska liikkumattomuus ei ole yksittäisen kaupungin, vaan koko yhteiskunnan tasoinen haaste.

Liikunnan edistäminen ja passiivisuuden ehkäiseminen on toteutunut hyvin liikuntapalveluiden ja kasvatus- ja opetuskeskuksen kanssa tehtävällä liikkuva koulu – yhteistyöllä. Koululiikunnanohjaaja on koordinoinut koulupäivien aktiivisuuden edistämistä, kouluttanut välitunti- ja järjestänyt liikuntatapahtumia yhteistyössä koulujen kanssa. Nokian toimintamalli on saavuttanut huomiota alueellisesti ja valtakunnallisesti.

Yhteistyössä perusturvakeskuksen kanssa on rakennettu liikuntapolku, joka yhdistää liikuntapalveluiden tuottaman maksuttoman liikuntaneuvonnan ja sähköisen liikkumislähetteen yhdeksi palveluksi. Liikuntapolku on tulevaisuudessa keino, jonka avulla pyritään ehkäisemään elintasosairauksista johtuvia sairauksia.

Strategian toteutuminen

Hyvinvoiva Nokia 2016 onnistumissuunnitelman mukaisesti liikuntapalvelut on rakentanut palvelunsa pitäen aktiivisen elämäntavan ja hyvinvoinnin edistämistä johtavana ajatuksena perustyössä. Liikuntapalvelut on ollut aktiivinen toimija monialaisella yhteistyökentällä paikallisesti, kaupunkiseudulla ja Pirkanmaan maakunnassa.

Liikuntapalvelut ovat liikuttaneet eri-ikäisiä kuntalaisia liikuntaryhmissä kohderyhmälähtöisesti sekä järjestänyt liikuntatapahtumia yhteistyössä muiden kaupungin toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa. Liikuntapalveluhenkilöstö on lisäksi kouluttanut kuntalaisia eri ikäryhmät huomioiden: välituntikoulutukset, vertaisohjaajien täydennyskoulutus ja järjestöluennot. Henkilöstö on osallistunut liikunnanalan koulutustapahtumiin osaamisensa kehittämiseksi. Paikallisille liikunta- ja urheilujärjestöille on järjestetty kaksi kertaa vuodessa liikuntafoorumia ja järjestöjen kanssa on käyty neuvotteluja ja keskusteluja vuorovaikutuksesta huolehtien.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Ammatti- ja pelastustaitoisen henkilöstön rekrytoinnissa uimahallille on ollut haasteita. Uimahallin henkilöstön hengenpelastustaitojen vaatimus on kuluttajaviraston määrittelemä ja ympäristöterveydenhuollon valvoma.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Suoritettavat					
Avustettavat järjestöt (perusavustus)	35	44	44	47	45
Lasten ja nuorten ryhmät / vko	1	12	12	12	14
Aikuisliikunnan ryhmät / vko	34	36	40	41	41
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Liikuntatoimen tukeminen					
bruttomenot €	2 437 926	2 732 833	2 775 515	2 958 400	2 848 619
- €/asukas	76,04	85,40	84,94	90,04	86,70
Seurojen tukeminen	185 551	234 752	156 000	161 000	161 000
- €/ asukas	5,58	7,26	4,77	4,92	4,9
Toiminnan laajuustiedot					
Uimahallin käyntikerrat	160 491	164 500	162 573	161 000	164 095
Ohjatun liikunnan käyntikerrat	16 543	18 500	19 730	20 000	19 772
Liikuntaneuvonnan asiakkaat	0	60	65	100	148
Voimavarat					
Henkilöstövoimavarat					
- vakinainen henkilöstö	9	9	8	9	9
Hyvinvointimittarit					
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajallaan korkeintaan 1 h /vko, vko, % 8. -9. Luokan oppilaista (n=536)**	34 %	-	31,8 %	-	-
TEA Liikunta***	-	36	-	60	77

* Mittarit uudistettu 2014 talousarvion valmistelun yhteydessä.

** Valtakunnallinen kouluterveyskysely tehdään kahden vuoden välein (SOTKANet id: 3924). Mitä pienempi osuus harrastaa liikuntaa vain noin tunnin viikossa, sitä parempi tulos.

*** Terveystiedon edistämisen aktiivisuus indikaattori on pistemäärä asteikolla 0-100. Pistemäärä on terveyden edistämisen aktiivisuuden ulottuvuuksia kuvaavien pistemäärien keskiarvo. Kysely tehdään kahden vuoden välein (TEA id: 4094).

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Liikuntatoimi kehittää liikuntaa edistäviä palveluja ja toimintamalleja yhteistyössä eri palvelukeskusten kanssa.	Liikuntareseptin käyttöönottamisen valmistelu yhteistyössä perusturvan kanssa vuoden 2014 aikana.	Uusi liikkumislähete lanseerattu ja otettu käyttöön marraskuun aikana perusturvan kanssa. Vuoden lopussa liikunnanohjaajan vastaanotolla kävi yksitoista läheteasiakasta.
Uimahallin palveluselvitys	Koululiikunnanohjaajanpalkkauksen järjestäminen yhteistyössä kasvatus- ja opetuskeskuksen kanssa koulupäivän liikunnallistamiseksi ja liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi	Koululiikunnanohjaaja on kouluttanut välituntiliikuttajia kaikilla alakouluilla, yläkouluilla on annettu liikuntaneuvontaa, yhteistyömuotoja kolmannen sektorin kanssa kehitetty ja osallistuttu kansallisiin tapahtumiin ja koulutuksiin. Myös koululaisuinnit on järjestelty uudelleen.
Sähköiseen tilanvaraus- ja laskutusjärjestelmään siirtyminen	Teetetään uimahallipalvelun nykytilan kartoitus, joka sisältää arvion tuotettavan kiinteistö-, siivous- ja uimahallipalvelun tilasta sekä laajan asiakaskyselyn.	Laaja uimahallin asiakaskysely toteutettiin 10.11. -5.12.2014 välisenä aikana ja tuloksista raportoititiin laajasti. Uimahallin nykytilan kartoitukseen sisältynyt uimahallirakenteiden kartoitus siirtyi taloudellisten resurssien puutteesta johtuen vuodelle 2015.
	TIMMI – järjestelmän täysimääräinen käyttöönotto ja varausnäkyvien avaaminen kuntalaisille.	TIMMI-järjestelmä otettiin käyttöön täysimääräisenä ja varausnäkyvät ovat kuntalaisten nähtävänä.
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Poikkitoiminnallinen hyvinvointityö Nokialla	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatiomallin vakiinnuttaminen vuoden 2014 aikana.	Hyvinvoinnin edistämisen koordinaatiomalli ja hyvinvointiryhmän työskentely vakiintuivat 2014 aikana.
Hyvinvointia edistävät koulutukset	Asukkaiden, järjestötoimijoiden sekä kaupungin henkilöstön ja luottamusmiesten kouluttaminen terveys- ja hyvinvointiasioissa.	Asukkaille, järjestötoimijoille, henkilöstölle ja luottamusmiehille on järjestetty koulutusta ja infoja hyvinvointiasioissa.
Terveyskuntotestin käytännön kehitystyö	Kehitetään nokialaisten terveyskunnan mittaamisen käytäntö, joka on jatkossa toteutettavissa vuositasolla ja käytettävissä hyvinvointimittarina.	Terveyskunnan mittaamiseen ei löydetty olemassa olevien resurssien puitteissa toteuttamiskelpoista ja kaikki ikäryhmät huomioivaa toimivaa käytäntöä, joka soveltuisi mittariksi.

5600 Liikuntatoimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	569 371	0	569 371	707 542	-138 171	124,2
Kulut	-2 959 765	1 365	-2 958 400	-2 848 619	-109 781	96,3
Toimintakate	-2 390 394	1 365	-2 389 029	-2 141 077	-247 953	89,6
Poistot ja arvonalentumiset	-1 589	0	-1 589	-1 589	0	100
Netto	-2 391 983	1 365	-2 390 618	-2 142 666	-247 952	89,6

Nuorisopalvelut (Nuorisotoimi)

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Palvelusuunnitelma on toteutunut pääosin suunnitellulla tavalla. Lasten ja nuorten tervettä kasvua ja hyvinvointia on tuettu erilaisten toimintojen kautta yhteistyössä muiden lasten ja nuorten parissa toimivien tahojen kanssa. Tietoa nuorten elämäntilanteesta kerättiin Tampereen kaupunkiseudulla toteutetulla Nuorisokyselyllä. Osana Tampereen kaupunkiseudun Rajatonta riemua – nuorisotyönkehittämishanketta toteutetun kyselyn kautta saatiin ajantasaista tietoa erilaisista nuorten elämään liittyvistä asioista ja tämän tiedon avulla on mahdollista kehittää toimintaa. Toinen merkittävä avaus lapsia ja nuoria tukevasta toiminnan kehittämisessä on www.nuortennokia.fi – verkkosivustot, jotka julkaistiin 7.3.2014. Sivustot on toteutettu OKM:n hankerahoituksella ja niiden tavoitteena on ollut parantaa ja kehittää nuorille suunnattua tiedottamista ja osallistaa nuoria sivustojen tekemiseen.

Lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksien edistämässä ei onnittu suunnitellulla tavalla, vaikkakin nuorisovaltuuston ja lasten parlamentin toiminta kehittyi paljon. Lapsia ja nuoria ei kuitenkaan kuultu kaupungin laajuisesti, vaan pääosa kuulemisesta tapahtui vapaa-aikapalveluiden sisällä.

Etsivätyö toimi tärkeänä osana nuorisotakuun toteuttamista ja kohtasi vuoden aikana 137 nuorta. Lisäksi monimuotoisella pienryhmä – ja yksilöohjauksella tuettiin erityistä tukea tarvitsevia lapsia ja nuoria.

Strategian toteutuminen

Lasten ja nuorten hyvinvointi ja terve kasvu ovat olleet ohjenuorana kaikilla toiminnan osa-alueilla. Etsivä nuorisotyö ja sosiaalinen nuorisotyö painottuivat erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja elämänhallinnan parantamiseen. Tehtiin ja kehitettiin yhteistyötä lasten ja nuorten parissa toimivien kanssa.

Rajatonta riemua – Tampereen kaupunkiseudun nuorisotyön kehittämishankkeen kautta tehtiin uusia avauksia seudulliseen kuntarajat ylittävään toimintaan. Kehitettiin erityisesti seudullista koulutusta.

Tiedonkulkua ja -saantia edistettiin julkaisemalla nuortennokia.fi – verkkosivusto.

Lasten ja nuorten kuulemista ja vaikuttamismahdollisuuksia parantavassa toiminnassa ei edistytty suunnitellulla tavalla.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Talousarviossa ei ole voitu huomioida etukäteen saatuja hankerahoituksia ja niiden toteutuminen näkyy tilinpäätöksessä tulopuolen poikkeamana. Kauden aikana haettiin ja saatiin opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksia Nuorten Nokia verkkonuorisotyöhankkeeseen (20 000€) ja Harjuniityn koulun nuorisotilaan (170 000€). Lisäksi haettiin ja saatiin aluehallintovirastolta etsivään nuorisotyöhön (60 000€). Erilaisilla hankerahoituksilla onkin erittäin suuri merkitys nuorisopalveluiden toiminnan kehittämisessä.

Siuro - Linnavuori alueen tilaongelmien vuoksi tunnusluku tasolla ei saavutettu asetettuja tavoitteita. Tavoiteltuja määrit ei toteutuneet seuraavien tunnuslukujen osalta: nuorisotilojen kävijät / aukiolokerta ja tilojen aukiolotunnit / viikko. Osa tunnusluvuista ylitettiin, koska järjestettiin ennalta suunnittelemtomia suuria tapahtumia.

Palkkamenoissa tuli pieni ylitys johtuen pitkän sairasloman aiheuttamasta sijaistarpeesta.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Suoritettavatavoitteet					
Nuorisotilojen aukiolotunnit / viikko	51	46	47	45	40
Nuorisotilojen kävijät / aukiolokerta	32	23	46	35	28
Avustettavat järjestöt ja ryhmät				12	12
Erityistä tukea tarvitsevat nuoret/ vuosi	89	145	225	100	202
Etsivän nuorisotyön nuoret / vuosi				70	137
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Nuorisotoiminnan tukeminen					
nettomenot €	553 823	611 776	633 098*	634 444	574 485
- €/nuori	57,69	56,24	58,29	60.84	54,72*
- €/asukas	17,28	18,90	19,37	20,48	17,49*
Avustukset €	21 080	15 766	15 500	21 000	21 000
Toiminnan laajuustiedot					
Kasvatukselliseen ohj. osall. / vuosi	11 886	17 734	17 422	14 500	15 167
Sosiaalinen n-työ kohtaamiset/ vuosi	2 500	1 935	2 374	1 800	2 524
Nuorten vaikutt.toimint. osall./vuosi	1 327	4 261	4 407	1 200	3 990
Voimavarat					
Henkilöstövoimavarat					
nuorisokoordinaattori	1	1	1	1	1
nuoriso-ohjaajat	6	7	7(8)	8	8
ilta- ja kerho-ohjaajat	1		0		
hankkeet ja projektit					
- ohjaajat			2(1)**	2	2
- erityisnuorisotyöntekijä	1	1	1(0)**	1	1
Tilat , m²	1 270	1 481	1 707	1 405	1 405

Lisätietoja:

*Käytetyt väestöluvut: asukasluku 32 854 asukasta ja nuoret 0-28 -vuotiaat 10 499

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Nuorten Nokia verkkomedia – hankkeen avulla kehitetään nuoria paremmin palvelevat ja kohtaavat interaktiivisia elementtejä sisältävät verkkosivut. Etsivä nuorisotyö edistää osallista nuorten koulutus – ja työelämävalmiuksia osana nuorisotakuun toteuttamista.	Verkkosivusto julkaistaan keväällä 2014. Kohdataan vuoden aikana 70 nuorta.	www.nuortennokia.fi - verkkosivusto julkaistiin 7.3.2014 ja niitä on kehitetty edelleen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Sivuston käyttö on ollut vilkasta. Nuorten tiedon saanti on parantunut. Etsivässä nuorisotyössä kohdattiin suurempi määrä (137) nuoria kuin oli tavoitteena. Haasteita oli nuorten jatkopoluttamisessa, koska tarvittavia paja yms. palveluita ei ole saatavilla riittävästi. Nuorten ohjauspiste Kellari on toiminut Ohjaamo-ideologian mukaisena monialaisena palvelupisteenä.
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Lisätään lasten ja nuorten mahdollisuuksia osallistua vuoropuheluun päättäjien ja virkamiesten kanssa. Lasten ja nuorten palveluverkkojen kehittäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Nuorisotakuun toteutumisen edistäminen.	Järjestetään lasten parlamentin täysistunto syksyllä 2014 ja nuorten vaikuttajafoorumi keväällä 2014. Vapaa-aikalautakunta kutsuu Lapan ja Nuvan edustajia kokouksiinsa erikseen sovitusti ja toimittaa heille kokousten esityslistat. Syntyy uusia konkreettisia toimintatapoja, joilla edistetään lasten ja nuorten terveyttä ja hyvinvointia. Nuorten alle 25-vuotiaiden työttömyys ja toisen asteen koulutuksen keskeyttäneiden määrä vähenee.	Vuonna 2014 ei järjestetty Lasten parlamentin täysistuntoa. Toimintamalli asetettiin uudelleen arvioitiin ja sitä on tarkoitus kokeilla v. 2015 hiukan erilaisessa muodossa. Nuorisovaltuuston vaikuttajafoorumi ja nuorisofoorumi järjestettiin. Muutama ”kuulemistilaisuutta” lukuun ottamatta nuorisovaltuuston ja nuorten kuuleminen ja mahdollisuudet vaikuttaa päätöksentekoon eivät parantuneet. Lasten ja nuorten palveluverkkojen kehittämisessä ei edetty laajasti. Osaksi tämä johtui siitä, että erilaisten työryhmien toiminta asetettiin syksyllä 2013 uudelleen tarkastelun alle ja elettiin jollakin tavoin odottavassa hengessä. Nuorisotakuun osalta tehtiin runsaasti sekä seudullista että paikallista kehittämistoimintaa, jolla pyrittiin parantamaan nuorten koulutus – ja työllistymismahdollisuuksia. Nuorisotakuu – työryhmä toimi hyvänä koordinaattorina tässä kehittämisessä. Huolimatta monimuotoisista toimenpiteistä, nuorisotyöttömyys ei ole laskenut, vaan noussut. Tätä selittää muutoinkin korkea työttömyysaste.

5700 Nuorisotoimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	60 616	0	60 616	105 050	-44 434	173,3
Kulut	-695 060	0	-695 060	-682 394	-12 666	98,2
Toimintakate	-634 444	0	-634 444	-577 344	-57 100	91
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Netto	-634 444	0	-634 444	-577 344	-57 100	91,0

52 Vapaa-aikakeskus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	747 281	0	747 281	968 959	-221 678	129,7
Kulut	-5 940 180	0	-5 940 180	-5 785 938	-154 242	97,4
Toimintakate	-5 192 899	0	-5 192 899	-4 816 978	-375 921	92,8
Poistot ja arvonalentumiset	-8 524	0	-8 524	-8 524	0	100
Netto	-5 201 423	0	-5 201 423	-4 825 502	-375 921	92,8

TEKNINEN KESKUS

Johto ja hallinto

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Johdon ja hallinnon tulosalue suoritti tehtävänsä palvelusuunnitelman mukaisesti. Johdon ja hallinnon tulosalue hoitaa teknisen keskuksen ja teknisen lautakunnan tarvitsemat toimistopalvelut, lisäksi johdon ja hallinnon tulosalueella toimii pysäköinninvalvoja sekä tulosalue hoitaa vesihuoltolaissa kunnalle kuuluvat tehtävät. Johdon ja hallinnon tehtävänä on myös johtaa ja valvoa, että koko keskuksen toiminta tähtää kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttamiseen.

Tehokkuuden lisäämiseksi vuoden 2014 aikana suunniteltiin ns. sopimusperusteisen tilaaja-tuottaja mallin purku myös aluetuotannon osalta. Tilatuotannon osalta tämä toteutettiin jo 2013. Valtuusto hyväksyi uuden organisaatiomallin joulukuun kokouksessa talousarvion yhteydessä.

Valtuuston päätöksen mukaisesti piti vesihuolto-tulosalueesta muodostaa osakeyhtiö vuoden alusta. Monista syistä johtuen yhtiöittäminen toteutui 1.5.2014.

Strategian toteutuminen

Kaupungin strategian painopisteistä erityisesti turvallinen ja viihtyisä Nokia koskettaa Teknistä keskusta. Se ohjaa erityisesti kaavoitusta ja kunnallistekniikan tulosaluetta.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Talousarvion toteutumista arvioidaan tulosaluekohtaisesti. Johdon ja hallinnon tulosalueella ei ole merkittäviä poikkeamia talousarviosta.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Suoritetavoitteet					
Pysäköintivirhemaksujen määrä	4 568	3 659	3 605	3 750	4047
Virhemaksujen hinta €	30	30	40	40	40
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Teken käyttötalouden toteutuma %					
- tulot	98,3	97,3	108,2	100	93,9
- menot	110,9	107,6	100	100	95,2
Voimavarat					
Teken henkilöstön määrä	305	315,5	309	283	285
Johto ja hallinto	3	7	6	6	5
Pysäköinnin valvonta	2	2	2	2	2
Toimistopalvelut	5	0	0	0	0

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Joukkoliikenteen taso	Liityntäpysäköinnin parantaminen Kaupungin edunvalvonta siten, että joukkoliikenteen taso säilyy ja uusia asuinalueita saadaan joukkoliikenteen piiriin	Aseman pysäköintipaikka valmis-tui. Joukkoliikenneuudistus 30.6.2015. Reitteihin tuli isoja muutoksia. Taka-Lauttala joukkoliikenteen piiriin. Heikennyksiä esim. Kan-kaantaka.
Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Henkilöstön työhyvinvoinnin parantaminen	Ammattitaidon ajan tasalla pitäminen tarjoamalla koulutusta, koulutustarve todetaan kehityskeskusteluissa.	Osallistuttu verohallinnon koulutuksiin, pidetty ajan tasalla tilityö-kortit, tieturva, hygieniapassit ja työhyvinvointikortteja. Osallistuttu FCG:n kiinteistönpidon koulutukseen.
Aktiivisen vuoropuhelun edistäminen	Tyhy -suunnitelman laatiminen Suurista hankkeista laaditaan tiedotussuunnitelma	Tyhy suunnitelma on tehty. Häpesuon puhdistuksesta laadittu tiedotussuunnitelma.
Ennakoivan suunnittelun käyttäminen	Tärkeitä kaavoituskohteista poikkihallinnollinen aloituskokous	Sahanrannan kaava-alueesta on pidetty liikenteen ja ympäristöasioiden osalta palaveri. Harjuniitys-sä lausunto lautakunnilta. Kaikissa tärkeissä kaavoissa viranomais-neuvottelu, jossa osallisina myös ELY, maakuntaliitto ja museoviras-to.

6000 Teken hallinto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	616 272	0	616 272	411 956	204 316	66,9
Kulut	-1 663 601	0	-1 663 601	-1 422 015	-241 586	80
Toimintakate	-1 047 329	0	-1 047 329	-1 010 059	-37 270	96,4
Poistot ja arvonalentumiset	-3 520	0	-3 520	-3 520	0	100
Netto	-1 050 849	0	-1 050 849	-1 013 580	-37 269	96,5

Varikko

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Palvelusuunnitelman mukaiset palvelut (kuljetukset, materiaalit, kaluston vuokraus ja huollot) on pystytty tuottamaan sisäisille yksiköille kustannustehokkaasti verrattuna ulkoisiin palveluihin. Työllisyytyksenä toteutuvina tehtävinä on ollut mahdollisuus tarjota yksiköille aikaisempaa monipuolisempia palveluita mm. ulkoalueiden (liikunta-alueet, ulkoilureitit, luononsuojelu alueet) kunnossapito- ja siivoustyöt.

Strategian toteutuminen

Hankintojen keskittäminen keskusvaraston ammattilaisille on haastavaa yksiköiden tehdessä hankintoja edelleen itsenäisesti.

Yhteistyökumppaneita on kartoitettu ja neuvotteluita on käyty ympäristökuntien sekä kaupungin omistamien osakeyhtiöiden kanssa.

Asiakastytyväisyyskyselyn suunnittelu on aloitettu palvelujen parantamiseksi.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Suurin poikkeama varaston materiaalityössä johtuu vesihuollon lopettaessa materiaaliostot.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Suoritetavoitteet					
Varaston rivitypahtumat	52 919	53 270	52 006	50 000	52 558
Konekeskuksen laskutus(€)	909 030	1 018 189	1 157 079	1000 000	1 112 422
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Varaston arvo	334 015	307 024	292 364	335 000	190 955
Toiminnan laajuustiedot					
Varaston kiertonopeus	6,34	7,85	8,76	7	9,35
Varaston nimikkeet	5 061	5 211	5 960	5 000	4344
Voimavarat					
Henkilöstö	12	12	13	12	12
<i>Koneet/auto</i>					
Traktorit	5	6	3	4	4
Kuorma-autot	5	6	6	7	7
Huoltoauto/henk.nosto	1	1	1	1	1
Pakettiautot	22	20	23	21	27
Pakettiautot/leasing	1	1	2	5	2
Henkilöautot	33	29	26	29	25
Henkilöautot/leasing	16	20	24	25	24
Tiehöylät	2	2	2	2	2
Lakaisukoneet	2	2	2	2	2
Tr-Kaivurit	2	2	2	2	2
Pyöräkuormaaja	1	1	1	1	1
Puistokoneet	12	12	12	12	12
Latukone	1	1	1	1	1
Moottorikelkat	4	3	3	3	3
Mönkijä	1	1	1	1	1
Peräkärryt	8	8	8	8	8
Aurat	13	13	13	13	13
Jäähoitokone	2	2	2	2	2
Harjalaitteet	3	3	3	3	3
Hiekoituslaitteet	6	6	6	6	6

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Vakiinnuttaa uudet toimintatavat ja ottaa uudet toimitilat täysin käyttöön	Vuoden 2014 loppuun mennessä	Toiminta vakiinnutettiin ja uudet toimitilat otettiin käyttöön
Terveysten ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Henkilöstön työhyvinvoinnin parantaminen	Koulutuksia tarjoamalla ja työhyvinvointipäiviä järjestämällä (2 krt/v)	Koulutuksia järjestettiin, hyvinvointipäiviä ja yhteispalavereita lisättiin.

6100 Varikko	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	1 739 665	0	1 739 665	1 817 616	-77 951	104,5
Kulut	-1 680 102	0	-1 680 102	-1 658 466	-21 636	98,7
Toimintakate	59 563	0	59 563	159 150	99 587	267,2
Poistot ja arvonalentumiset	-202 755	0	-202 755	-194 674	-8 081	96
Netto	-143 192	0	-143 192	-35 524	-107 668	24,8

Tilatekniikka

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Tilatekniikan hallinnon henkilöstössä on koko 2014 vuoden ajan ollut 1 henkilön vaje, mikä on näkynyt toiminnassa määrä- ja käsittelyaikojen pidentymisenä.

Tilatekniikan käytössä olevan Haahtela-Kiinteistötietojärjestelmän perustietojen täydentämistyötä on jatkettu. Resurssipulan vuoksi työ ei kuitenkaan ole edennyt suunnitellusti. Kiinteistönhoito- ja huoltopalveluiden osalta ulko-alueiden hoidon ulkoistamista jatkettiin 2014 vuoden loppuun.

Strategian toteutuminen

Onnistumissuunnitelman mukaisesti, Tilapalveluyksikkö on parantanut hanketiedotustaan ja ottanut Eva-menettelyn osaksi asioiden valmisteluvaihetta.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Taloudellisessa mielessä vuosi 2014 on ollut erittäin vaikea. Toimintakate heikkeni 360 000 eurolla suunnitellusta ja menot ylittyivät yli 500 000 eurolla. Suurin ylitys tapahtui rakennusten rakentamis- ja kunnossapitomenoissa. Tämä johtui useasta ennalta arvaamattomasta korjaustarpeesta, joita olivat mm. Kankaantaan koulun teknisen työn laitteiden sähkökorjaukset, jäähallin kompressorien korjaus, Kerholan hälytyslaitteiden korjaus, Uimahallin kosteudenpoistajan korjaus, Lukion kameravalvonnan korjaus, Pirkan opiston puutyötilan, Tottijärven koulun ja varikon puruimurihankinta, Jäähallin äänentoistolaitteiston korjaus ja uimahallin pesutilojen laatoituskorjaus. Rakennusten rakentamis- ja kunnossapidon menoja on myös kasvattanut Menkalan kentän huoltorakennuksen peruskorjausinvestoinnin kustannusten, Alhoniityn koulun ja Nokianvirran koulun kosteusvauriokorjauskustannusten kierrätys käyttötalouteen, tulkitsemalla ko. investoinnit omajohtoiseksi rakentamiseksi. Edellä mainitut kirjaukset on tehty pääosin viimeisellä kvartaalilla.

Atk-palvelujen menot ylittyivät ennakoimattomien tietoliikenneverkon- ja verkontoimilaitelaajennusten/korjausten vuoksi.

Kolmas suuri ylitys sisältyy ulkoisiin vuokramenoihin, jotka ylittyivät mm. vasta loppuvuodesta tietoon tulleiden ennakoimattomien vuokrankorotusten vuoksi, Hoivakodin ylimääräisen lisävuokran ja Perusturvan työllisyysyksikön, Nokian Vesi Oy:n ja Pinsiöntien päiväkodin tilavuokrauksen johdosta.

Merkittävä ylitys kalustohankinnoissa johtuu kirjanpidollisesta linjauksesta, jonka johdosta suurkeittiöiden alle 10 000 euron laitehankinnat on siirretty käyttötalousmenoiksi, vaikka laitteen käyttöikäennusteen perusteella laite voitaisiin tulkita myös investoinniksi. Edellä mainitut kirjaukset on tehty viimeisellä kvartaalilla.

Investoinneista merkittävin ylitys tapahtui Menkalan kentän huoltorakennuksen osalla, jossa lisätalousarviovaiheessa ei kaikkia menoja ollut kirjautunut projektille. Investointien kokonaistoteutumisaste oli menojen osalta 97,26 %.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Suoritetavoitteet					
Investointirakentaminen, milj.	9,37	5,26	3,82	11	10,68
Kunnostustyöt, milj.	1,12	1,08	1,18	1,17	1,04
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Sisäinen vuokra €/m ² /kk					
Päiväkodit	8,38	10,0	8,01	9,92	10,25
Koulut	4,96	5,12	5,56	5,93	4,93
Terveyskeskus	8,84	9,35	9,11	10,45	9,13
Vihnuskoti	6,02	7,86	8,64	9,17	8,76
Uimahalli	12,31	13,67	14,70	15,82	15,87
Jäähalli	4,89	8,28	8,84	9,29	10,02
Muut	5,51		7,19	7,67	9,43
Kiinteistönhoito m ² /h	983		1 012	910	910
Kiinteistönhoito €/m ² /kk	0,38		0,66	0,58	0,63
Ammattimies / vahtimestaripalvelut	0,2		0,2	0,2	0,2
Kunnossapitokustannukset €/m ²	0,6		0,71	0,86	0,96
Toiminnan laajuustiedot					
Kiinteistöjen lukumäärä (kpl)	115	114	114	114	73
Vuokra-asuntoja (kpl)	48	48	48	48	49
Vuokra-asuntojen pinta-ala (m ²)	2 191	2 225	2 191	2 191	2 164
Kiinteistönhoidon kiinteistöt (kpl)	65		66	66	82
Kiinteistönhoito järjestetty (m ²)	135 441		139 301	139 301	142 550
Voimavarat					
Tilatekniikan henkilöstö	5	7	39	39	39
Tilatekniikan määräaikaikaiset	0	0	0	0	0

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Kustannustehokkuuden parantaminen	Vanhojen rakennusten energiankulutusta vähennetään. Uudisrakennukset suunnitellaan muunneltaviksi ja energiatehokkaiksi.	Varikolle asennettu Led-valaisimet työ- ja varastotiloihin. Viiteen kiinteistöön asennettu ns. lämpövahtijärjestelmä, jolla pyritään saamaan säästöjä lämmityskustannuksissa.
Terveysten ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Kiinteistöjen käyttöturvallisuuden parantaminen	Sisäilmaongelmaisia rakennuksia alle 15 kpl/v. Kameravalvontajärjestelmät kaikissa suurimmissa kiinteistöissä	Tavoitteeseen ei ole päästy, vaikka pahimpia ongelma-kohteita on pystytty korjaamaan. Kameravalvontaa on ajantasaisesti määrärahojen puitteissa. Uusiin kiinteistöihin asennetaan valvontajärjestelmät investoinnin yhteydessä.

6200 Tilapalvelu	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	13 404 832	0	13 404 832	13 373 841	30 991	99,8
Kulut	-9 764 051	-10 000	-9 774 051	-10 114 161	340 110	105
Toimintakate	3 640 781	-10 000	3 630 781	3 259 680	371 101	89,8
Poistot ja arvonalentumiset	-4 064 017	0	-4 064 017	-4 993 316	929 299	122,9
Netto	-423 236	-10 000	-433 236	-1 733 636	1 300 400	400,1

Kunnallistekniikka

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Tulosalueen henkilöstöä vahvistettiin vuoden aikana logistiikka insinööriillä. Joukkoliikenteen muutokset vuoden aikana lisäsi monessa vaiheessa tehtäviä. Joukkoliikenteen muutoksen vaatimiin tehtäviin pystyttiin vastaamaan hyvin.

Rakentamisen osalta vuosi oli kohtalainen. Hankkeista pyrittiin suurin osa suorittamaan omana työnä. Näin saatiin työllistettyä hyvin kaupungin tuotanto yksiköt. Häpesuon suunnittelu ja puhdistushankkeen toteutuksen vaatimat tehtävät vaativat vuoden aikaan paljon resursseja. Hankkeen osalta käytettiin ulkopuolisia asiantuntijoita. Häpesuon hankkeeseen liittyvä Yrittäjäkadun alueen rakentaminen jatkui vuoden aikana liittymä alueiden rakentamisen osalta. Vuoden aikana valmistui rautatieaseman alueen pysäköinti alue yhteistyössä rataosan allianssi hankkeen kanssa. Tämä parkialue on erittäin tärkeä joukkoliikenteen osalta.

Seutukunnan yhteistyö erilaisissa hankkeissa on ollut vuoden aikaan erittäin tiivistä. Hankkeista tärkeimpiä ovat olleet kunnossapidon tuotteistamisen eteenpäin vieminen. Tuotteistus katualueiden osalta saatiin hyvin liikkeelle. Tuotteistamista jatketaan seutukunnan yhteistyönä muillekin yleisten alueiden kunnossapidon aloille.

Tulosalueella on pystytty tuottamaan suunnittelupalveluita yleisten alueiden rakentamiseen sekä viety eteenpäin kunnossapidon kehittämistä.

Strategian toteutuminen

Kunnallistekniikan rakentamisella on toteutettu ratkaisuja joilla on pyritty parantamaan joukkoliikenteen saavutettavuutta sekä panostettu liikenneturvallisuuden parantamiseen. Yleisten alueiden rakentaminen ja toteuttaminen on pitkänajan tulosta. Yleisten alueiden rakentamisen muutoksessa ja tarpeiden ymmärtämisessä on pysytty hyvin mukana.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Rautatiealueen aitaaminen kaupunki alueella tehtiin yhteistyössä rataosan allianssi urakan kanssa. Hankkeen eteneminen etuajassa aiheutti kustannusten ylittymisen. Hankkeelle oli varattuna määräraha kahdelle vuodelle mutta nyt laskutus toteutui vain ensimmäisen vuoden aikana.

Käyttötalouden osalta kustannuksia säästyi kunnossapidon osalta talvi ajalta. Kunnossapidon määrärahojen osalta vuodet ovat erilaisia sääolosuhteista johtuen. Erilaiset vuodet tulisi huomioda arvioitaessa käyttötalouteen varattavia määrärahoja.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Suoritettavat					
Katuja rakennetaan/saneerataan, m ²	9 531	18 450	24 400	10 000	12 500
Vesijohtoja rakennetaan, m	2 598	4 150	3 622	2 000	2 280
Viemäreitä rakennetaan, m	1 879	3 950	3 786	1 900	2 050
Sadevesiviemäreitä rakennetaan, m	1 046	3 780	3 132	1 500	1 680
Puistoja rakennetaan/saneerataan, ha	1	1	0,3	0,2	0,25
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Katujen hoitokustannukset, €/km	6 490	6 280	6 450	6 550	6 180
Puistojen hoitokustannukset, €/m ²	0,63	0,64	0,64	0,65	0,64
Toiminnan laajuustiedot					
Katujen määrä, km	236	239	240	242	242
Hoidetut viheralueet, ha	115	115	116	118	118
Voimavarat					
Vakinainen henkilöstö	7	7	8	8	9
- Rakennuttaminen	2	2	2	2	2
- katujen ja yleisten alueiden kunnossapito	1	1	2	2	2
- suunnittelu	4	4	4	4	5

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Joukkoliikennereittien pysäkkijärjestelyt	Pysäkit valmiina ennen kuin uuden palvelusopimuksen mukainen liikenne alkaa.	Pysäkit saatiin pääosin tehtyä ennen liikenteen alkua. Osa pysäkeistä jäi tekemättä liittyen muun alueen rakentamisen aikatauluun.
Häpesuon puhdistamisen rakentamisvalmius	Mahdollistetaan rakentamisen aloitus ympäristöluvan mukaisesti	Hankkeen eteenpäin viemiseen tehtiin töitä mutta ympäristölupa saatiin vasta loppuvuodesta joten rakentamisen aloitus siirtyi eteenpäin.
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Työmaiden työturvallisuuden parantaminen	Työmaiden työturvallisuusasioiden tarkempi valvonta	Turvallisuuteen kiinnitettiin huomioita. Henkilökohtaisten suojavarusteiden käyttöä tarkkailtiin.

6300 Kunnallistekniikka	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	1 206 772	0	1 206 772	1 330 072	-123 300	110,2
Kulut	-5 218 370	0	-5 218 370	-4 855 598	-362 772	87,9
Toimintakate	-4 011 598	0	-4 011 598	-3 525 526	-486 072	87,9
Poistot ja arvonalentumiset	-3 887 424	0	-3 887 424	-4 121 061	233 637	106
Netto	-7 899 022	0	-7 899 022	-7 646 587	-252 435	96,8

Maankäyttö

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Kohmalan osayleiskaavan suunnittelu käynnistyi. Kaavaluonnos oli nähtävillä 17.10. - 17.11.2014, ja pyydyt lausunnot saatiin ennen vuodenvaihdetta.

Harjuniityn uuden laajennusalueen ensimmäisen vaiheen asemakaavaluonnos oli nähtävillä 12.5. - 11.6.2014. Saadun palautteen ja syksyllä teetetyn liikennemeluselvityksen perusteella valmisteltiin kaavaehdotus. Keskustan maankäytön tehostamiseksi tehtyjen maankäyttöso-
pimusten perusteella hyväksyttiin asemakaavamuutokset Kiinteistö Oy Poutunkulman tontil-
la Kauppakadun varressa sekä SRV Rakennus Oy:n maalla Brakelintien varressa. Kolmenkul-
man työpaikka-alueella hyväksyttiin kaavamuutos Porintien eteläpuolella ja käynnistettiin
toinen Porintien pohjoispuolella.

Seudullisessa maankäytönsuunnittelussa osallistuttiin aktiivisesti uuden maakuntakaavan ja
uuden rakennesuunnitelman valmisteluun.

Strategian toteutuminen

Asumismahdollisuuksien monipuolisuus otettiin huomioon erityisesti Harjuniityn laajennus-
alueen asemakaavaa suunniteltaessa. Kaava sisältää kerros-, rivi- ja omakotitontteja sekä
yleisten rakennusten korttelialuetta erityisryhmien mahdollista tarvetta varten.

Raakamaata ostettiin Harjuniityn kaavoitettavalta alueelta niin, että koko kaavoitettava alue
on kaupungin omistuksessa.

Harjuniittyä lukuun ottamatta asemakaavoitus kohdistui nykyisen yhdyskuntarakenteen ke-
hittämiseen ja tiivistämiseen.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Koko Suomessa ja Tampereen kaupunkiseudulla tonttikysyntä jatkui vähäisenä, ja siksi oma-
kotitontteja luovutettiin tavoitetta vähemmän. Sen seurauksena tonttien myynnistä saatava
tulokin jäi noin 0,76 milj. € tavoitetta pienemmäksi. Vaikka maankäytön tulosalueen toimin-
tamennoissa alitettiin talousarvio noin 0,1 milj. €, jäi nettotulos noin 0,57 milj. € tavoitetta
heikommaksi edellä mainitun maanmyyntitulon vähäisyyden takia.

Tavoitteena oli asemakaavoittaa 300 uutta omakotitonttia. Se perustui yksinomaan Harjunii-
tyyn laajennusalueen kaavoitukseen. Koska kaavaa ei ehditty saada voimaan vuonna 2014, jäi
tavoite toteutumatta.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Suoritetavoitteet					
- uusia omakotitontteja kaavoitetaan	23	118	1	300	2
- tonttien rekisteröintejä	125	120	65	80	46
- tonttien luovutuksia (kaikki vuokratut ja myydyt tontit yhteensä)	34	26	21	35	23
- valmisteltuja poikkeamislupia ja suunnittelutarveratkaisuja	28+28	36+16	36+19	35+20	28+15
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
- maa-alueiden vuokratulot (€)	1 522 632	1 632 577	1 671 209	1 610 000	1 712 764
- maa-alueiden myyntivoitot (€)	1 669 811	3 037 906	4 903 401	3 000 000	2 237 446
- toimintamenot (€/asukas)					
kaavoitus	8,36	9,89	8,14	9,50	7,68
kartta- ja tontti	17,37	18,78	26,65	17,10	15,67
Toiminnan laajuustiedot					
- oikeusvaikutt. yleiskaava-alue (ha)	12 109	12 162	12 162	12 256	12 162
- asemakaava-alue (ha)	2 640	2 798	2 807	3 000	2 807
- ranta-asemakaava-alue (ha)	158	158	158	186	186
- numeerinen kantakartta (ha)	9 172	9 172	9 172	9 172	9 172
- kiinteistörekisterissä tontteja	5 596	5 701	5 756	5 820	5 794
Voimavarat					
Henkilöstö					
- kaavoitus	3	3	3	3	3
- kartta- ja tontti	9	9	9	9	9

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Monialainen yhteistyö toimii yli palvelukeskusrajojen.	Perusturva ja kaavoitus laativat erityisryhmien asumisen tarpeista ja tarjonnasta katsauksen, jonka tulokset voidaan ottaa huomioon asuinalueita kehitettäessä.	Erillisen selvityksen tekeminen osoittautui tarpeettomaksi, koska Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä teki selvityksen erityisryhmien asumisen nykytilasta ja ennusteen tulevista tarpeista koko seudulla ja kunnittain.
Kaupungin keskusta kehittyy uusilla asumisen ja yrittämisen alueilla.	Kauppakatu 6-8:n asemakaavamuutos on hyväksytty. Poutuntie 2-8:n asemakaavamuutoksen edellytykset selvitetty.	Kauppakatu 6-8:n kaavamuutos hyväksyttiin. Poutuntie 2-8:n kaavamuutosta varten tehtiin kaupungin ja Nokian Vuokratodit Oy:n välinen esisopimus.
Ympäristöratkaisut perustuvat kestävään kehitykseen.	Seudun rakennesuunnitelmaa noudattaen hyväksytään Harjunintyn laajennusalueen asemakaava Porin yhdystien varressa, ja laaditaan Kohmalan osayleiskaavaluonnos.	Harjunintyn laajennusalueen asemakaavaa ei ehditty hyväksyä vuoden 2014 aikana, mutta kaavahdotuksen valmistelu oli loppuvaiheessa. Kohmalan osayleiskaavaluonnos valmistui.
Terveysten ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Ympäristöratkaisut perustuvat kestävään kehitykseen.	Kaavoituksessa huolehditaan siitä, että luodaan mahdollisuudet turvallisen ja viihtyisän asuinymppärin syntymiselle.	Tavoitteet on huomioitu Harjunintyn laajennusalueen asemakaavassa kevyen liikenteen yhteyksien suunnittelussa ja melusuojausmääräyksissä.

6400 Maankäyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	5 292 800	0	5 292 800	4 625 394	667 406	87,4
Kulut	-1 249 419	0	-1 249 419	-1 097 332	-152 087	87,8
Toimintakate	4 043 381	0	4 043 381	3 528 062	515 319	87,3
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Netto	4 043 381	0	4 043 381	3 528 062	515 319	87,3

Ruoka- ja siivouspalvelut

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Harjuniityn yhtenäiskoulun tuotanto ja palveluprosessien suunnittelu aloitettiin. Toiminta aloitetaan erilaisella tavalla monipalvelutyönä, jolla voidaan tehostaa työajan käyttöä ja turvata tarvittavat ruoka - ja siivouspalvelut.

Perusturvan keittiöistä tehtiin alustava kartoitus ruokapalvelujen tuottamiseksi tulevaisuudessa. Työ keskeytyi, koska Vihnuskodin nykyisen keittiön tilanne on epäselvä.

Siivousyksikön tulospalkkausta muutettiin kaupungin tuloksellisuustyöryhmän ohjeiden mukaisesti.

Tulospalkkaa ei jäänyt jaettavaksi, koska määrärahaa ei säästynyt.

Strategian toteutuminen

Perusturvan siivouksen kehittäminen aloitettiin tekemällä laitoshuoltajien töiden mitoitus ja luotiin tiimit terveystieteiden keskukseseen. Työhön käytettiin siivousyksikön siivoustyönohjaajan työpanosta.

Ruoka - ja siivouspalveluyksiköihin laadittiin omat kestävän kehityksen ohjeet. Henkilöstö suoritti ympäristöosaava passeja.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Ruoka - ja siivouspalveluiden määrärahat ylittyivät 1 %, johtuen varhemaksuista ja ylitys oli 77 000 €.

Siivouspalveluiden siivouksesta jäi pois vesilaitoksen kiinteistöt.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
Siivous m ² /tunti	171	169	170	169	172
Siivous €/m ² /vuosi	27,43	28,38	28,66	29,20	29,27
Kiinteistönhoito m ² /tunti	983	934	0	0	0
Kiinteistönhoito €/m ² /kk	0,38	0,4	0	0	0
Ammattimies/vahtimestaripalvelut	0,2	0,2	0	0	0
Kunnossapitokustannukset €/m ² /vuosi	0,6	0,6	0	0	0
Ruokapalvelujen ateriamäärät / vuosi	1 716 343	1 730 554	1 798 696	1 800 000	1 858 194
Suoritehinta €/ateria	2,74	2,78	2,79	2,85	2,73
Toiminnan laajuustiedot					
Siivottavat kiinteistöt	83	84	82	82	75
Kiinteistönhoidon kiinteistöt	65	66	0	0	0
Keittiöiden lukumäärä					
- valmistuskeittiöt	15	9	9	9	9
- jakelukeittiöt	25	15	15	15	16
- palvelukeittiöt	0	15	15	15	14
Ruokapalveluyksikön henkilöstö	72	65	65	65	65
Siivousyksikön henkilöstö	64	65	65	65	65
- yhdistelmätyöntekijät	15	16	16	16	16
Taloyksikön henkilöstö	31	32	0	0	0
Tilat, m²					
Siivous järjestetty	88 151	89 988	92 798	91 563	92 675
Kiinteistönhoito järjestetty	135 441	139 301	0	0	0

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Ruoka- ja siivouspalvelujen yhteistiimit Laadunarviointia kehitetään	Jakelu- ja palvelukeittiöiden henkilöstö ja siivoustiimit yhdistetään. Menetelmien ja välineiden hankinta sekä käyttöönotto	Tiimeille järjestettiin koulutusta ja aluksi tiimityötä tehdään koulujen ja päiväkotien sulkuajoina sekä poikkeustilanteissa. Laadunvalvontaa tehtiin kirjamalla havainnot lomakkeelle. Mobiiliversiota ei hankittu, koska resurssit eivät riittäneet sen käyttöön.
Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Työolosuhteiden arviointi tehdään yhteistyössä työterveyden kanssa.	Sairauspoissaolot vähenevät	Työpaikkaselvityksiä tehtiin viidessä kohteessa ja epäkohtia korjattiin määrärahojen puitteissa. Sairauspoissaolot vähenivät tulosalueella 2,4 päivää / henkilö / vuosi.

6500 Ruoka- ja siivouspalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	7 837 147	0	7 837 147	7 889 875	-52 728	100,7
Kulut	-7 716 157	0	-7 716 157	-7 793 453	77 296	101
Toimintakate	120 990	0	120 990	96 423	24 567	79,7
Poistot ja arvonalentumiset	-22 712	0	-22 712	-22 712	0	100
Netto	98 278	0	98 278	73 711	24 567	75,0

Aluetuotanto

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Aluetuotannon toimintaympäristössä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Aluetuotannon ja sopimusluonteisen tilaaja tuottajamallin loppuminen aiheutti rakenteiden uudelleen organisoinnin. Aluetuotannon johtajan eläkkeen takia loppuvuodesta, aiheutti pysyvän resurssivajeen rakentamisen ja kunnossapidon yksiköille.

Strategian toteutuminen

Suunnitellut rakennuskohteet toteutuivat tilaajien vaatimusten vaatimalla tasolla ja Aluetuotannon töistä aikatauluilla. Aluetuotanto teki yhteistoimintaa myös tilatekniikan kanssa harjuihtyn yhtenäiskoulun osalta, tuleva urheilukenttä ja liikenne ja pysäköintialueet.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Aluetuotannon käyttötalouden menot olivat arvion mukaiset. Vähäluminen talvi ei aiheuttanut suuria ylityömääriä, toisaalta liukkauden torjuntaa jouduttiin vaihtelevien olosuhteiden johdosta tekemään huomattavasti normaalia enemmän.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Suoritetavoitteet					
- katuja rakennetaan, m ²	540	2 320	1 200	1 000	1 300
- katuja saneerataan, m ²	4 560	7 818	0	1 500	5 400
- vesijohtoja rakennetaan, m	607	905	667	200	1 300
- vesijohtoja saneerataan, m	961	635	15	750	1 600
- jätevesiviemäreitä rakennetaan, m	225	784	1 131	350	1 200
- jätevesiviemäreitä saneerataan, m	454	644	165	750	500
- sadevesiviemäreitä rakennetaan, m	626	1 436	952	700	700
- puistoja rakennetaan, ha	0	0	0	0	0
- leikkipaikkoja rakennetaan, kpl	0	1	0	0	0
- leikkipaikkoja peruskorjataan, kpl	0	1	0	0	0
- puistometsiä käsitellään, ha	15	15	15	15	15
- rakennuspaikkoja merkitään, kpl	186	149	141	160	130
- sijaintikatselmuksia tehdään, kpl	235	342	217	250	246
- rajapisteitä maastoon toimituksissa, kpl	890	413	347	800	376
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet					
- katujen hoitokustannukset, €/km	6 600	6 750	6 140	6 300	6 300
- puistojen hoitokustannukset, €/m ²	0,62	0,58	0,6	0,6	0,6
Toiminnan laajuustiedot					
- katujen määrä, km	232	200	232,5	237	237
- hoidetut viheralueet, ha	455	455	456	455	456
Voimavarat					
Vakinainen henkilöstö					
- katutuotanto	24	24	25	24	24
- mittaustuotanto	8	8	8	8	8
- puistotuotanto	18	9	9	9	9
- liikuntapaikkatuotanto		9	10	9	9

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Alueiden hoitotaso pysyy nykyisellään Työohjelman toteutus	Valtakunnallisen hoitoluokituksen määrittelemä taso Ohjelmassa aluetuotannolle määrätty työt tehdään sovittussa ajassa ja määrärahojen puitteissa	Alueiden hoitotasossa ei muutoksia, ei reklamaatioita tilaajalta. Aluetuotanto on tehnyt sovitut työt aikataulussa, määrärahojen puitteissa. Puitesopimus on ollut käytössä Nokian veden kanssa ja yhteistyö on toiminut hyvin, olemme tehneet työohjelman ulkopuolisia töitä Nokian vedelle koko vuoden, esim. Hallitien vj ja jv, Sahannotkon pumppaamoon kuuluvat työt, Leppäkosken th työt. Siuro - Kullaanvuori siirtolinja jne. Aluetuotannon sisällä on vahvistettu liikkuvuutta yksikköjen välisessä käytössä. Koneita ja miehistöä on käytetty eri yksiköissä. Kaupungin omia kohteita olivat mm. Sarpatintien katusaneeraus, Kirkonkulman kaava-alue, Valtatien kvv, liikenneturvallisuuskohdeet esim. Viholankadun parannus ja saarekkeet, Porin yhdystien saareke. Lisäksi teimme uusien bussireittien vaatimia levikkeitä ja pysäkkejä
Ohjelmistojen ja laitteiden hyödyntäminen	Maksimaalinen hyöty	Käytössä uudenaikaiset laitteet, joka keskittyy etenkin mittaustuotannon toimintoihin. Työmaalla on käytössä taso- ja putkilaserit. Ajoneuvoissa ja koneissa työajan hallinta (ajoneuvo-seuranta), jolla parannetaan ja tehostetaan toimintaa.
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Sairauspoissaolojen vähentäminen	Alle kehyskuntien keskitason	Kehyskuntien poissaolojen määrästä ei ole vielä ollut tietoa saatavana

6600 Aluetuotanto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	5 552 987	0	5 552 987	4 480 672	1 072 315	80,7
Kulut	-5 279 416	0	-5 279 416	-4 482 607	-796 809	84,9
Toimintakate	273 571	0	273 571	-1 935	275 506	-0,7
Poistot ja arvonalentumiset	-12 970	0	-12 970	-13 443	473	103,6
Netto	260 601	0	260 601	-15 378	275 979	-5,9

Vesihuoltolaitos

Teknisen keskuksen vuoden 2014 talousarviota laadittaessa oli tarkoitus, että Nokian Vesi Oy aloittaa toimintansa 1.1.2014. Tämä ei ollut käytännössä mahdollista. Vesihuollon yhtiöittäminen siirtyi ja Nokian Vesi Oy aloitti toimintansa 1.5.2014.

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 27.1.2014 § 9 hyväksyä lisättäväksi vuoden 2014 talousarvioon uuden tulosalueen "Vesihuoltolaitos" ja sille määrärahat ja tuloarviot (ajalle 1.1. – 30.4.2014). Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi (27.1.2014 § 10) tarvittavat määrärahat vesihuollon alkuvuoden investointeihin.

Kaupunginhallitus merkitsi kokouksessaan 15.9.2014 § 306 tiedoksi vesihuoltolaitoksen tilinpäätöksen ajalta 1.1. – 30.4.2014. Kaupunginvaltuusto päätti 8.12.2014 § 136 hyväksyä neljä vesihuoltolaitoksen hanketta, joille tekninen lautakunta oli siirtänyt määrärahat.

Suoritteet ja mittarit

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TP 30.4.2014
Suoritetavoitteet				
Veden käyttömaksu, €/m ³	1,37	1,37	1,44	1,44
Jäteveden käyttömaksu, €/m ³	1,66	1,66	1,66	1,66
Myyty vesi, 1000 m ³	1 646	1 668	1 687	543
Laskutettu jätevesi, 1000 m ³	1 887	1 941	1 918	639
Liittymissopimukset, kpl	5 922	5 975	5 912	5 942
Tehokkuus/taloudellisuustavoitteet				
Laskutetun veden osuus verkoston pumpatusta vedestä, %	80	84	85	83
Laskutetun jäteveden osuus käsitelystä, %	46	42	50	48
Toiminnan laajuustiedot				
Vesijohtoverkosto, km	267	268	280	281
Jätevesiviemärit, km	229	230	244	245
Sadevesiviemärit, km	116	117	124	124
Jätevedenpumppaamot, kpl	56	57	59	60
Paineenkorottamot, kpl			6	7
Voimavarat				
Henkilöstö	22	25,5	26	26
- vesilaitos	6	6,5	7	7
- jäteveden puhdistuslaitos		3,5	4	4
- verkosto		12	11	11
- toimisto			4	4

7000 Vesihuolto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	0	2 263 333	2 263 333	2 100 218	163 115	92,8
Kulut	0	-1 213 333	-1 213 333	-1 246 799	-33 466	102,8
Toimintakate	0	1 050 000	1 050 000	853 420	196 580	81,3
Poistot ja arvonalentumiset	0	-832 500	-832 500	-839 135	6 635	100,8
Netto	0	217 500	217 500	14 285	203 215	6,6

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

Palvelusuunnitelman 2014 toteutuminen

Rakennusvalvonnassa lakisääteiset rakentamisen lupa- ja valvontatehtävät on pystytty hoitamaan ilman suurempia viivytyksiä, vaikka resurssivajeesta johtuen on jouduttu karsimaan tietyistä lakisääteisistä tehtävistä, mm. jatkuvaan valvontaan ei riitä resursseja. Seudullinen yhteistyö ympäristökuntien välillä on jatkunut.

Ympäristönsuojeluyksikkö on perustehtäviensä lisäksi osallistunut yhteistyössä kaupunkiseudun muiden ympäristöviranomaisten kanssa yhteisten toimintatapojen, ohjeiden ja määräysten valmisteluun.

Strategian toteutuminen

Kestävän kehityksen huomioonottaminen eri toiminnoissa vaatii poikkihallinnollisia toimenpiteitä. Rakennusvalvonnan ja ympäristön tulosalue on aloittanut kestävän kehityksen koordinoinnin siten, että kestävän kehityksen vaatimuksien huomioiminen olisi jatkossa kaupungin toiminnoissa systemaattista ja jatkuvaa. Ilmastostrategian ja energiatehokkuusohjelman toteuttaminen ovat osa kestävän kehityksen toimintaa.

Merkittävät poikkeamat alkuperäisestä talousarviosta

Varsinkin asuntotuotanto- ja teollisuusrakentamisen vähenemisen myötä rakennusvalvonnan tulot jäivät n. 25 % pienemmiksi talousarvioon nähden. Sähköisen dokumentinhallintaohjelman ja lupapiste.fi käyttöönottoon varatut rahat jäivät käyttämättä, koska kehitystyö jatkuu ja käyttöönotto siirtyi v. 2015 puolelle. Toimintakate jäi kuitenkin reilusti plussan puolelle.

Ympäristönsuojelu sai vuodelle 2014 helmikuun alusta kolmannen viran. Viran täyttäminen vasta kesäkuussa toi säästöä. Lisäksi viiveet eläköitymisestä johtuvien kahden muun viran täyttämisessä toivat lisää säästöä. Myös muiden menojen osalta tuli säästöä johtuen yksikön vajaamiehityksestä kevään aikana.

Suoritteet ja mittarit

Rakennusvalvonta

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Suoritetavoitteet					
Myönnettyjä rakennuslupia	475	405	452	380	379
Katselmuksia	1 101	1 064	862	1 300	765
Lvi-tarkastukset	338	269	280	250	239
Myönnettyt luvat; asuntoj	337	201	283	300	143
Valmistuneet asunnot	206	247	224	250	160
Voimavarat					
Vakanssit	3	4	4	5	4

Ympäristönsuojelu

Tunnusluvut	2011	2012	2013	TA 2014	TP 2014
Suoritetavoitteet					
Luonnons alueiden hoitotyöt, hlötyövuotta	0,1	0,1	0	-	-
Toiminnan laajuustiedot					
Vesistöjen tarkkailu	28	34	26	30	27
Käsiteltyt ympäristöluvut	5	7	3	5	5
Käsiteltyt maa-ainesluvut	2	2	0	2	0
Käsiteltyt jätevesi-ilmoitukset	55	34	19	150	10
Lautakunnassa käsiteltyt ympäristöasiat	73	27	36	40	31
Tarkastukset	40	45		60	120
Voimavarat					
Vakanssit	2	2	2	3	3

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA OSUUS

Sitovat tavoitteet	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Lupapäätökset valmistellaan hyvin lainsäädännön mukaisesti. Rakennuslupahakemusten sähköisen asiointijärjestelmän kehitystyö aloitetaan. Ympäristönsuojelun tarkastustoiminta muutetaan tulevan lainsäädännön vaatimalle tasolle.	Päätökset pysyvät muutoksenhakuviranomaisissa. Uusien rakennuslupahakemusten liitteet saadaan järjestelmään. Yritysten riskiarviointi ja valvontasuunnitelma aloitetaan. Tärkeimmät tarkastukset tehdään.	Päätökset ovat pysyneet. Sähköisen dokumentin hallinnan ja sähköisen asioinnin (Lupapiste.fi) kehitystyö aloitettiin. Molempien käyttöönotto siirtyi v. 2015 alkupuolelle. Uusi YSL tuli voimaan 1.9. ja sen myötä ryhdyttiin valmistelemaan valvontasuunnitelmaa, joka on tarkoitus ottaa käyttöön 7/2015
Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen	Konkreettinen tavoitetaso	Tavoitteiden toteutuminen
Kestävän kehityksen yhteistyö kaupungin sisällä aloitetaan	Kestävä kehityksen koordinointi aloitetaan.	Kestävän kehityksen työn aloitustoimenpiteet on suunniteltu ja esitelty kj:n johtoryhmässä.

7200 Rakennus- ja ympäristölautakunta	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	441 389	0	441 389	333 236	108 153	75,5
Kulut	-562 427	0	-562 427	-492 766	-69 661	87,6
Toimintakate	-121 038	0	-121 038	-159 531	38 493	131,8
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Netto	-121 038	0	-121 038	-159 531	38 493	131,8

60 Tekninen keskus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma-%
Tuotot	36 091 864	2 263 333	38 355 197	36 362 880	1 992 317	94,8
Kulut	-33 133 543	-1 223 333	-34 356 876	-33 163 196	-1 193 680	96,5
Toimintakate	2 958 321	1 040 000	3 998 321	3 199 684	798 637	80
Poistot ja arvonalentumiset	-8 193 398	-832 500	-9 025 898	-10 187 860	1 161 962	112,9
Netto	-5 235 077	207 500	-5 027 577	-6 988 176	1 960 599	139,0

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	55 465 232	2 263 333	57 728 565	56 310 266	1 418 299
Myyntituotot	19 829 972	2 263 333	22 093 305	21 052 788	1 040 517
Maksutuotot	11 610 023	0	11 610 023	11 321 275	288 748
Tuet ja avustukset	2 803 148	0	2 803 148	3 437 180	-634 032
Muut toimintatuotot	21 222 089	0	21 222 089	20 499 024	723 065
Valmistus omaan käyttöön	1 745 160	236 667	1 981 827	1 781 520	200 307
Toimintakulut	-207 887 416	-3 487 000	-211 374 416	-211 684 530	310 114
Henkilöstökulut	-90 349 614	-597 291	-90 946 905	-89 511 976	-1 434 929
Palkat ja palkkiot	-69 547 720	-461 352	-70 009 072	-68 722 492	-1 286 580
Henkilösivukulut	-20 801 893	-135 939	-20 937 832	-20 789 484	-148 348
Eläkekulut	-16 658 559	-110 214	-16 768 773	-16 922 170	153 397
Muut henkilösivukulut	-4 143 334	-25 725	-4 169 059	-3 867 314	-301 746
Palvelujen ostot	-78 985 831	-2 414 655	-81 400 486	-82 785 958	1 385 472
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 913 281	-388 548	-11 301 829	-11 428 723	126 894
Avustukset	-10 074 531	2 806	-10 071 725	-10 212 906	141 181
Muut toimintakulut	-17 564 159	-89 312	-17 653 471	-17 744 967	91 496
Toimintakate	-150 677 024	-987 000	-151 664 024	-153 592 744	1 928 720
Verotulot	123 250 000	0	123 250 000	122 939 783	310 217
Valtionosuudet	40 400 000	0	40 400 000	39 519 748	880 252
Rahoitustuotot ja -kulut	88 300	0	88 300	-354 806	443 106
Korkotuotot	980 000	0	980 000	416 086	563 914
Muut rahoitustuotot	734 300	0	734 300	880 613	-146 313
Korkokulut	-1 550 000	0	-1 550 000	-1 449 148	-100 852
Muut rahoituskulut	-76 000	0	-76 000	-202 358	126 358
Vuosikate	13 061 276	-987 000	12 074 276	8 511 980	3 562 296
Poistot ja arvonalentumiset	-8 743 256	-832 500	-9 575 756	-10 972 419	1 396 663
Suunnitelman muk. poistot	-8 743 256	-832 500	-9 575 756	-10 722 379	1 146 623
Arvonalentumiset				-250 040	250 040
Satunnaiset erät	0	0	0	-4 200 000	4 200 000
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	-4 200 000	4 200 000
Tilikauden tulos	4 318 020	-1 819 500	2 498 520	-6 660 439	9 158 959
Poistoeron muutos	67 208	0	67 208	68 107	-899
Tilikauden ylijäämä (alij.)	4 385 228	-1 819 500	2 565 728	-6 592 332	9 158 060

Investointien toteutuminen	Alkupe- räinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Tilatekniikan investoinnit					
Koulu- ja päiväkotirakennukset					
Harjuniityn koulu 1-vaihe	9 950 000	-864 000	9 086 000	9 065 746	20 254
Harjuniityn koulu 1-vaihe tulot				-153 000	153 000
Harjuniityn koulu 2-vaihe		864 000	864 000	864 000	0
Harjuniityn koulu 2-vaihe tulot				-224 000	224 000
Harjuniityn liikuntahalli	200 000		200 000	25 126	174 874
Vihnuksen päiväkotirakentaminen	240 000	-240 000	0	0	0
Alhoniityn koulun kosteusvauriokorjaus		67 000	67 000	67 647	-647
Nokian koulun kosteusvauriokorjaus		57 000	57 000	57 764	-764
Koulu- ja päiväkotirakennukset yhteensä	10 390 000	-116 000	10 274 000	9 703 283	570 717
Perusturvan rakennukset					
Terveyskeskus peruskorjaus terveydenhoitajat	400 000		400 000	411 030	-11 030
Terveyskeskuksen sisäilmakorjaus		75 000	75 000	926	74 074
Perusturvan rakennukset yhteensä	400 000	75 000	475 000	411 956	63 044
Kulttuuri- ja liikuntarakennukset					
Pääkirjaston rakentaminen menot	50 000		50 000	3 492	46 508
Menkalan kenttä huoltorakennus	25 000	80 000	105 000	145 516	-40 516
Menkalan kenttä huoltorakennus tulot	-25 000	8 000	-17 000	-17 000	0
Kulttuuri- ja liikuntarakennukset yhteensä	50 000	88 000	138 000	132 008	5 992
Teknisen toimen rakennukset					
Kiinteistöjen sisätilaongelmat	25 000		25 000	24 815	185
Teknisen toimen rakennukset yhteensä	25 000		25 000	24 815	185
Keittiöt					
Keittiöt kiinteiden laitteiden ja kalusteiden hankintoja	50 000		50 000	12 193	37 807
Keittiöt yhteensä	50 000		50 000	12 193	37 807
Tilatekniikan investoinnit määräraha yhteensä	10 940 000	39 000	10 979 000	10 678 255	300 745
Tilatekniikan investoinnit tuloarvio yhteensä	-25 000	8 000	-17 000	-394 000	377 000

Investointien toteutuminen	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Infrainvestoinnit					
Katu- ja kunnallistekniikka					
Viimeistelytyöt	75 000	30 000	105 000	66 230	38 770
Emäkosken silta	40 000		40 000	1 200	38 800
Katujen päällystäminen	300 000		300 000	212 064	87 936
Sarpatintie	500 000	300 000	800 000	372 270	427 730
Tehdassaaren pato	30 000	470 000	500 000	456 953	43 047
Liikenneturvallisuusjärjestelyt	75 000		75 000	58 668	16 332
Siltainvestoinnit	200 000		200 000	116 494	83 506
Valtatie kvl P Ilkantie-Pinsiöntie	24 000		24 000	17 985	6 015
Kinttupolku kvl Viholankatu - Veittolantie	15 000		15 000	10 947	4 052
Katuvalojen saneeraukset	150 000		150 000	128 208	21 792
Yrittäjäkatu-Välimäentie-Nokianvaltatie	1 500 000	168 000	1 668 000	734 290	933 710
Lautamiehentie ja parkkialue	200 000		200 000	69 099	130 901
Rautatieaseman parkkialue	80 000		80 000	85 582	-5 582
Rautatiealueen aitaus turvallisuuden parantamiseksi	80 000		80 000	171 288	-91 288
Linja-autopysäkit uusille reiteille	120 000		120 000	67 467	52 533
Kolmenkulman kunnallistekniikan rakentaminen toteuttaminen edellyttää rahoitusosuuden saamista	3 000 000		3 000 000		3 000 000
Kolmenkulman kunnallistekniikan rakentaminen tulot	-900 000		-900 000		-900 000
KT-johtojen korjausrakentaminen		11 670	11 670	11 670	0
KT-johtojen täydennysrakentaminen		46 780	46 780	46 780	0
Vesihuoltolaitoksen laitosinvestoinnit		57 323	57 323	57 323	0
Kullanvuoren saneerauksen suunnittelu		3 286	3 286	3 286	0
Siuro-Kullanvuori vesihuolto		80 941	80 941	70 440	10 501
Sahannotkon pumppaamo muutokset		90 000	90 000	34 713	55 287
Katu ja kunnallistekniikka yhteensä	5 489 000	1 258 000	6 747 000	2 792 957	4 854 042
Puistorakentaminen					
Antinniityn keskusleikkipaikka	100 000		100 000	94 370	5 630
Puistorakentaminen yhteensä	100 000		100 000	94 370	5 630

Investointien toteutuminen	Alkupe- räinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Ulkokenttien parantaminen / rakentaminen	15 000		15 000	15 762	-762
Keskuscentän tennis- ja koripallokenttä korjaus	70 000	2 000	72 000	83 160	-11 160
Keskuscentän tennis- ja koripallokenttä korjaus tulot				-22 000	22 000
Retkeily- ja latureitistö				32 523	-32 523
Harjuniityn kenttä	50 000		50 000	25 247	24 753
Ulkoliikuntapaikat yhteensä	135 000	2 000	137 000	134 692	2 308
Putkilinjojen erillisinvestoinnit					
Haja-asutusinvestoinnit	100 000		100 000	4 843	95 157
Putkilinjojen erillisinvestoinnit yhteensä	100 000		100 000	4 843	95 157
Vesilaitoksen myynti					
Vesilaitoksen myynti	-30 000 000	-2 000 000	-32 000 000	-29 200 019	-2 799 981
Vesilaitoksen myynti yhteensä	-30 000 000	-2 000 000	-32 000 000	-29 200 019	-2 799 981
Infrainvestoinnit määräraha yhteensä	6 724 000	1 260 000	7 984 000	3 048 862	4 935 138
Infrainvestoinnit tuloarvio yhteensä	-30 900 000	-2 000 000	-32 900 000	-29 222 019	-3 677 981

Maa- ja vesialueet					
Teke					
Pienet kiinteistöjärjestelyt	34 000		34 000	39 692	-5 692
Maa-alueiden hankinta	500 000	350 000	850 000	838 254	11 746
Maa-alueiden myynti	-50 000		-50 000	-110 221	60 221
Teke yhteensä	484 000	350 000	834 000	767 725	66 275
Maa- ja vesialueet määräraha yhteensä	534 000	350 000	884 000	877 946	6 054
Maa- ja vesialueet tuloarvio yhteensä	-50 000		-50 000	-110 221	60 221

Koneet ja kalusto					
Konekeskus					
Konekeskuksen koneet ja kalusto	121 000		121 000	74 598	46 402
Konekeskus yhteensä	121 000		121 000	74 598	46 402

Perusturva					
Terveyskeskus - hammashoitokoneet	22 000		22 000	24 102	-2 102
Kehitysvammahuol. ensikertainen kalustaminen		11 100	11 100	11 075	25
Fysioterapian ensikert. kalustaminen		27 900	27 900	27 181	719
Fysioterapian kuntosalin ensikertainen kalustaminen		24 300	24 300	22 691	1 609
Th-tilan ensikertainen kalustaminen	30 000		30 000	29 953	47
Aluevastaanoton huoneiden kalusteet	35 000		35 000	33 253	1 747
Hammaskuvantamiskuvantamislaitte	40 000		40 000	28 741	11 259
UÄ-laitte poliklinikka	22 000		22 000	25 000	-3 000
UÄ-laitte röntgen	60 000		60 000	47 000	13 000
Hammaskuvantaminen ohjelmisto	39 800		39 800	38 378	1 422
Perusturva yhteensä	248 800	63 300	312 100	287 374	24 726

Investointien toteutuminen	Alkupe- räinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kasvatus- ja opetus					
Päiväkotien kalusteet	25 000		25 000		25 000
Koulujen kalusteet	80 000		80 000		80 000
Mobiilijärjestelmä	60 000		60 000	24 762	35 238
Teknisen työn koneet	50 000		50 000		50 000
Pitkäniemen sairaalakouluhanke ensikertainen kalust	20 000		20 000	29 106	-9 106
Kasvatus- ja opetus yhteensä	235 000		235 000	53 868	181 132
Infra					
Robottitakymetri ja GNSS-vastaanotin	38 000		38 000	37 500	500
Infra yhteensä	38 000		38 000	37 500	500
Koneet ja kalusto määräraha yhteensä	642 800	63 300	706 100	453 340	252 760
Sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet					
Pshp peruspääoman korotus	1 742 025		1 742 025	1 742 025	0
Nokian Vesi Oy		20 000 000	20 000 000	14 264 726	5 735 274
Tampere-Pirkkala lentokenttä		88 000	88 000		88 000
Osakkeet ja osuudet yhteensä	1 742 025	20 088 000	21 830 025	16 006 751	5 823 274
Sijoitukset määräraha yhteensä	1 742 025	20 088 000	21 830 025	16 006 751	5 823 274
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Määräraha yhteensä	20 582 825	21 800 300	42 383 125	31 065 154	11 317 971
Tuloarvio yhteensä	-30 975 000	-1 992 000	-32 967 000	-29 726 240	-3 240 760
Investoinnit netto	-10 392 175	19 808 300	9 416 125	1 338 914	8 077 211

Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2014		1.1. - 31.12.2013	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	6 317 225,54		10 053 593,11	
Maksutuotot	11 264 627,69		11 423 455,93	
Tuet ja avustukset	3 437 179,56		3 229 002,40	
Muut toimintatuotot	6 732 551,23	27 751 584,02	9 060 623,99	33 766 675,43
Valmistus omaan käyttöön		1 781 520,06		2 758 408,17
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-89 511 976,15		-88 836 544,80	
Palkat ja palkkiot	-68 722 492,09		-68 044 150,90	
Henkilösivukulut	-20 789 484,06		-20 792 393,90	
Eläkekulut	-16 922 170,45		-16 777 263,37	
Muut henkilösivukulut	-3 867 313,61		-4 015 130,53	
Palvelujen ostot	-68 113 709,82		-65 439 650,53	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 365 668,18		-11 711 940,54	
Avustukset	-10 211 077,54		-10 121 607,23	
Muut toimintakulut	-3 923 416,36	-183 125 848,05	-4 143 235,28	-180 252 978,38
Toimintakate		-153 592 743,97		-143 727 894,78
Verotulot		122 939 782,57		122 672 445,27
Valtionosuudet		39 519 748,00		39 601 516,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-354 806,28		-825 495,95	
Korkotuotot	416 086,21		105 913,17	
Muut rahoitustuotot	735 550,11		694 155,50	
Korkokulut	-1 449 147,76		-1 574 759,30	
Muut rahoituskulut	-57 294,84	-354 806,28	-50 805,32	-825 495,95
Vuosikate		8 511 980,32		17 720 570,54
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman muk. poistot		-10 722 379,14		-11 069 538,73
Arvonalentumiset		-250 040,34		
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot		0,00		2 884 936,50
Satunnaiset kulut		-4 200 000,00		0,00
Tilikauden tulos		-6 660 439,16		9 535 968,31
Poistoeron muutos		68 107,43		171 624,08
Tilikauden ylijäämä (alij.)		-6 592 331,73		9 707 592,39

Rahoituslaskelma

	2014	2013
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	8 512	17 721
Satunnaiset erät	-4 200	2 885
Tulorahoituksen korjauserät	1 448	-7 768
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-31 065	-20 278
Rahoitusosuudet investointimenoihin	416	-2
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	31 578	11 486
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	6 688	4 044
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-15 853	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	8 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 604	-9 453
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-18	-3
Vaihto-omaisuuden muutos	111	15
Saamisten muutos	1 410	-58
Korottomien velkojen muutos	3 045	571
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-15 908	-929
RAHAVAROJEN MUUTOS	-9 220	3 114
RAHAVARAT 31. 12.	13 534	22 754
1. 1.	22 754	19 640
	-9 220	3 114

Nokian kaupungin tase 31.12.2014

VASTAAVAA	31.12.2014	31.12.2013
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	137 702,96	153 376,19
Aineelliset hyödykkeet	125 679 444,65	151 632 408,71
Maa- ja vesilauuet	21 376 917,47	20 675 614,36
Rakennukset	66 252 175,32	71 775 564,50
Kiinteät rakenteet ja laitteet	24 062 668,50	52 624 045,37
Koneet ja kalusto	2 089 715,04	2 640 164,21
Muut aineelliset hyödykkeet	38 484,55	38 484,55
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	11 859 483,77	3 878 535,72
Sijoitukset	49 438 192,89	17 828 874,80
Osakkeet ja osuudet	33 414 835,25	17 658 124,57
Muut lainasaamiset	15 803 698,69	10 091,28
Muut saamiset	219 658,95	160 658,95
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	175 255 340,50	169 614 659,70
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	49 347,31	47 440,54
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	4 964,01	4 238,10
Muut toimeksiantojen varat	192 332,87	160 200,80
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	246 644,19	211 879,44
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	181 207,46	292 364,79
Saamiset	6 419 423,59	7 829 756,10
Pitkäaikaiset saamiset	459 222,24	498 151,04
Lainasaamiset	459 222,24	498 151,04
Lyhytaikaiset saamiset	5 960 201,35	7 331 605,06
Myyntisaamiset	2 593 378,47	4 124 387,29
Lainasaamiset	84,48	1 162,21
Muut saamiset	1 841 133,23	1 662 952,73
Siirtosaamiset	1 525 605,17	1 543 102,83
Rahoitusarvopaperit	6 628 525,13	6 385 583,40
Osakkeet ja osuudet	29 197,86	29 197,86
Muut arvopaperit	6 599 327,27	6 356 385,54
Rahat ja pankkisaamiset	6 905 741,29	16 368 661,15
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	20 134 897,47	30 876 365,44
VASTAAVAA YHTEENSÄ	195 636 882,16	200 702 904,58

VASTATTAVAA	31.12.2014	31.12.2013
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	83 853 598,46	83 853 598,46
Edellisten tilikausien yli- / alijäämät	26 490 072,19	16 782 479,80
Tilikauden yli- / alijäämä	-6 592 331,73	9 707 592,39
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	103 751 338,92	110 343 670,65
POISTOEROT JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	1 205 817,23	1 307 223,79
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	545 122,07
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS	1 205 817,23	1 852 345,86
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	15 857 066,63	12 142 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	15 857 066,63	12 142 000,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	31 896,32	47 320,37
Lahjoitusrahastojen pääomat	5 463,11	4 837,20
Muut toimeksiantojen pääomat	372 707,85	340 647,24
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	410 067,28	392 804,81
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	37 125 335,87	41 679 655,63
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	33 725 000,00	37 175 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	3 400 335,87	4 504 655,63
Lyhytaikainen	37 287 256,23	34 292 427,63
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 700 000,00	7 750 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	1 104 319,46	1 104 001,19
Saadut ennakot	737 294,95	621 032,96
Ostovelat	5 008 154,91	4 627 996,20
Muut velat	5 970 112,09	5 063 668,91
Siirtovelat	16 767 374,82	15 125 728,37
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	74 412 592,10	75 972 083,26
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	195 636 882,16	200 702 904,58

Konsernituloslaskelma

1.1. - 31.12.2014 1.1. - 31.12.2013

Toimintatuotot	78 060 460,40	71 584 301,45
Toimintakulut	-225 027 713,87	-211 470 247,99
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	33 738,02	19 561,48
Toimintakate	-146 933 515,45	-139 866 385,06
Verotulot	122 853 612,81	122 522 667,55
Valtionosuudet	40 093 886,36	40 205 195,83
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	520 748,48	189 596,89
Muut rahoitustuotot	576 129,99	518 876,53
Korkokulut	-2 077 374,19	-2 173 091,00
Muut rahoituskulut	-582 856,67	-220 946,98
Vuosikate	14 450 631,33	21 175 913,76
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-15 838 325,00	-14 274 281,77
Tilikauden yli- ja alipariarviot	7 690,11	-683,43
Arvonalentumiset	-510 042,56	
Satunnaiset erät	-4 200 000,00	-43 966,54
Tilikauden tulos	-6 090 046,12	6 856 982,02
Tilinpäätössiirrot	-789 266,89	-32 294,28
Vähemmistöosuudet	-75 605,06	-31 461,84
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-6 954 918,07	6 793 225,90

Konsernin rahoituslaskelma (1000 eur)

	2014	2013
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	14 451	21 176
Satunnaiset erät	-4 200	-44
Tulorahoituksen korjauserä	1 891	-4 578
Toiminnan rahavirta yhteensä	12 142	16 554
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-21 865	-24 930
Rahoitusosuudet investointi menoihin	419	-1
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot	2 221	7 964
Investointien rahavirta yhteensä	-19 224	-16 967
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 082	-413
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-68	
Antolainojen vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 107	10 433
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 131	-10 910
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 084	-3
Oman pääoman muutokset (korjaukset)	74	-114
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	14	-16
Vaihtomaisuuden muutos	-279	125
Saamisten muutos	3 409	390
Korottomien velkojen muutos	5 833	609
Rahoituksen rahavirta yhteensä	7 043	514
RAHAVAROJEN MUUTOS	-39	101
Rahavarat 31.12	24 000	23 998
Rahavarat 1.1.	24 039	23 897
RAHAVAROJEN MUUTOS	-39	101

Konsernitase	31.12.2014	31.12.2013
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet:		
Aineettomat oikeudet	944 469,64	490 199,29
Muut pitkävaikutteiset menot	339 650,19	352 390,84
Ennakkomaksut	1 171,62	83 882,47
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 285 291,46	926 472,60
Aineelliset hyödykkeet:		
Maa- ja vesialueet	22 988 508,88	21 816 883,24
Rakennukset	103 957 417,59	106 820 995,62
Kiinteät rakenteet ja laitteet	50 650 080,86	52 791 963,46
Koneet ja kalusto	4 148 642,32	4 230 634,49
Muut aineelliset hyödykkeet	72 059,53	72 569,74
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	15 351 908,69	4 780 060,83
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	197 168 617,87	190 513 107,38
Sijoitukset:		
Osakusyhtiöosuudet	260 495,58	96 252,17
Muut osakkeet ja osuudet	7 436 045,36	7 677 582,05
Muut lainasaamiset	10 284,50	170 750,23
Muut saamiset	304 773,34	73 842,40
Sijoitukset yhteensä	8 011 598,78	8 018 426,85
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	271 350,90	365 777,17
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	5 837,80	4 238,10
Muut toimeksiantojen varat	192 332,87	160 200,80
Toimeksiantojen varat yhteensä	469 521,57	530 216,07
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus:		
Aineet ja tarvikkeet	947 364,28	661 174,71
Keskeneräiset tuotteet	13 716,20	12 529,45
Muu vaihto-omaisuus	1 821,45	615,80
Ennakomaksut		
Vaihto-omaisuus yhteensä	962 901,93	674 319,96
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset:		
Lainasaamiset	459 843,79	498 151,04
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset (ly)	6 141 855,96	6 592 750,55
Lainasaamiset (ly)	2 682,27	2 738 890,36
Muut saamiset (ly)	2 332 869,09	2 210 034,79
Siirtosaamiset (ly)	1 835 574,15	2 130 481,39
Saamiset yhteensä	10 772 825,26	14 170 308,14
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	29 197,86	29 197,86
Joukkovelkakirjalainasaamiset	174 562,02	169 309,14
Muut arvopaperit	6 599 327,27	6 356 385,54
Rahoitusarvopaperit yhteensä	6 803 087,15	6 554 892,54
Rahat ja pankkisaamiset	17 197 316,03	17 442 873,92
VASTAAVAA YHTEENSÄ	242 671 160,07	238 830 617,46

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	83 853 598,46	83 853 598,46
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	9 298,45	7 387,66
Arvonkorotusrahasto	17 624,92	14 003,08
Muut omat rahastot	714 890,47	125 498,86
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	22 809 599,44	15 855 480,33
Tilikauden yli-/alijäämä	-6 954 918,07	6 793 225,91

Oma pääoma yhteensä **100 450 093,68** **106 649 194,30**

VÄHEMMISTÖOSUUDET **539 983,77** **322 096,34**

POISTOERO JA VAPPAEHT.VARAUK.

Poistoero **1 636 393,62** **1 652 345,24**
Vapaaehtoiset varaukset **5 614 982,53** **5 221 009,22**

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset **839,62** **1 586,61**
Muut pakolliset varaukset **17 748 100,83** **13 222 282,22**

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	31 896,32	47 320,37
Lahjoitusrahastojen pääomat	157 729,66	126 237,52
Muut toimeksiantojen pääomat	596 434,30	658 775,00

Toimeksiantojen pääomat yhteensä **786 060,28** **832 332,88**

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen:**

Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	65 237 737,73	66 580 897,05
Lainat julkisyhteisöiltä	3 433 252,11	4 538 065,68
Lainat muilta luotonantajilta	2 540 277,67	1 177 177,32
Saadut ennakot	334,00	778,20
Liittymismaksut ja muut velat	1 582,41	2 886,63
Siirtovelat	410 830,63	438 305,74

Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä **71 624 014,55** **72 738 110,62**

Lyhytaikainen:

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (ly)	9 341 936,67	9 175 460,08
Lainat julkisyhteisöiltä (ly)	1 112 160,54	1 111 259,28
Lainat muilta luotonantajilta (ly)	22 423,44	17 230,72
Saadut ennakot (ly)	868 553,37	728 707,30
Ostovelat (ly)	7 407 311,96	6 276 187,69
Liittymismaksut ja muut velat (ly)	3 109 284,56	1 710 100,31
Siirtovelat (ly)	22 409 020,64	19 172 714,65

Lyhyt aikainen vieras pääoma yhteensä **4 427 091,18** **38 191 660,03**

VASTATTAVAA YHTEENSÄ **242 671 160,07** **238 830 617,46**

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelmanmukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemmaan arvoon

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai sitä alemmaan todennäköiseen hankintamenoa tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemmaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

1.5.2014 vesihuoltolaitoksen liiketoiminta siirrettiin perustettuun kaupungin omistamaan yhtiöön Nokian Vesi Oy.

Vesihuoltolaitoksen osalta kaupungin tuloksessa näkyy vain 4 kuukautta

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt, osakkuus- ja yhteisyhteisöt sekä kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaisia sisäisiä katteita pysyvissä vastaavissa ei ole ollut.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseesta.

Osakkuus- ja yhteisyhteisöt

Osakkuus- ja yhteisyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilin-päätökseen.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Nokian Vuokrakodit Oy:n rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

Vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoisia varauksia ei ole jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen velovelkaan.

Tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot				
	Kaupunki		Konserni	
	2014	2013	2014	2013
Luottamustoimi	53 455	6 112	392 059	367 160
Hallintokeskus	184 668	84 985	310 297	201 553
Perusturvalautakunta	10 249 543	9 726 353	50 484 467	40 563 161
Kasvatus- ja opetuslautakunta	6 135 226	6 385 820	6 279 900	6 476 841
Vapaa-aikalautakunta	907 729	970 144	907 729	968 092
Tekninen lautakunta	7 924 135	10 233 296	13 622 944	16 950 184
Vesihuoltolaitokset	1 971 597	6 056 610	5 737 833	5 753 954
Rakennus- ja ympäristöltk	325 231	303 356	325 231	303 356
Yhteensä	27 751 584	33 766 676	78 060 460	71 584 301

Verotulojen erittely		
	2014	2013
Kunnan tulovero	109 709 793,27	111 836 943,49
Osuus yhteisöveron tuotosta	6 167 242,13	4 149 352,04
Kiinteistövero	7 062 747,17	6 686 149,74
Verotulot yhteensä	122 939 782,57	122 672 445,27

Valtionosuuksien erittely		Kaupunki		Konserni	
		2014	2013	2014	2013
Kunnan peruspalvelujen.valtionosuus		48 019 670,00	48 794 501,00	48 019 670,00	48 794 501,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus		-2 384 832,00	-2 555 088,00	-2 384 832,00	-2 555 088,00
Järjestelmämuutoksen tasaus		-794 232,00	-794 232,00	-794 232,00	-794 232,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet		-5 320 858,00	-5 843 665,00	-5 320 858,00	-5 843 665,00
Yksikköhintarahoitukseen perustuva valtionosuus				574 138,36	603 679,83
Valtionosuudet yhteensä		39 519 748,00	39 601 516,00	40 093 886,36	40 123 427,83

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Kaupunki		Konserni	
	2014	2013	2014	2013
Satunnaiset tuotot				
- Pirkon purkautumisesta aiheutunut myyntivoitto		2 884 936,50		
Satunnaiset tuotot yhteensä	0,00	2 884 936,50	0,00	0,00
Satunnaiset kulut				
- Pakollinen varaus Häpesuon puhdistukseen	4 200 000,00		4 200 000,00	43 966,54
Satunnaiset kulut yhteensä	4 200 000,00	0,00	4 200 000,00	43 966,54

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Kehyskuntien talousjohtajat ovat sopineet kuntien yhteisestä poistosuunnitelmasta, joka on kirjanpitolautakunnan kuntajaoston suosituksen mukainen.

Kv 29.10.2012 § 116 uusin poistosuunnitelma, käyttöön 1.1.2013 lukien.

Valtuustolla on kuitenkin harkintansa mukaan mahdollisuus esimerkiksi talousarvion investointihankkeita hyväksyessään päättää jollekin hankkeelle perustellusti poistosuunnitelmassa olevan välyksen sisältä pidempikin poistoaika.

Nokian kaupungin poistosuunnitelma

Kv 29.10.2012 § 116

OMAISUUSLAJI**Aineettomat hyödykkeet**

1000 Aineettomat oikeudet

1005 Tietokoneohjelmistot

1010 Muut pitkävaikutteiset menot

Tutkimus- ja kehittämismenot

Liikearvo

Muut

Rakennukset

1110 Asuinrakennukset

1115 Hallinto- ja laitosrakennukset

1120 Tehdas- ja tuotantorakennukset

1123 Muut rakennukset/talousrakennukset

Rakennusten perusparannukset/

vanhana ostetut rakennukset

Hyödykkeen perusparannusmeno lisätään hyödykkeen poistamattomaan hankintamenuun ja poistetaan jäljellä olevan poistoajan kuluessa, jollei erilliseen poistosuunnitelmaan ole erityistä syytä. Perusparannusmenon poikkeavaa poistoaikaa koskeva määrittely tehdään perusparannushankeen taloudelliseen merkitykseen perustuen hankesuunnitelman yhteydessä.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

1130 Maa- ja vesirakenteet

Kadut, tiet, torit, puistot

Sillat, laiturit, uimalat

Muut maa- ja vesirakenteet

1140 Johtoverkostot ja laitteet

Vedenjakelu verkosto

Viemäriverkosto

Kaukolämpöverkko

Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitt.

Puhelin- ja tietoliikenneverkko, keskusase

ja alakeskukset

Maakaasuverkko

Muut putki- ja kaapeliverkot

1150 Muut kiinteät rakenteet ja laitteet

Sähkö-, vesi- yms. laitojen koneet ja laitteet

Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet

Liikenteen ohjauslaitteet

Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet

Koneet ja kalusto

1160 Kuljetusvälineet

Rautaiset alukset

Puiset alukset ja uivat työkoneet

Muut kuljetusvälineet

Muut liikkuvat työkoneet

Muut raskaat koneet/Kuorma-autot

Muut kevyet koneet

Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet

Laitoskoneet ja laitteet

Mittauslaitteet ja optiset instrumentit

Atk-laitteet

1170 Muut laitteet ja kalusteet

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat

Arvo- ja taidesineet

Investointiraja on 10.000 euroa. Ensikertaisen kalustamisen osalta ei noudateta rakennusten poistoaikaa vaan kaluston.

POISTO- MENE- TELMA	POISTO- AIKA VUOSINA	POISTO %
vällyksestä käytetään lyhintä poistoaikaa, jos kv ei muuta päättä		
tasa	5	
tasa	2	
tasa	2	
tasa	2	
tasa	2	
tasa	30	
tasa	20-30	
tasa	20	
tasa	10	
menoj.	15-20	
menoj.	15-25	
menoj.	20	
menoj.	8-10	
menoj.	8-10	
menoj.	15	
menoj.	20	
menoj.	22	
menoj.	15	
menoj.	20	
tasa	10-20	
tasa	15	
tasa	10	
tasa	10	
tasa	15	
tasa	8	
tasa	4	
tasa	5	
tasa	10	
tasa	5	
tasa	5	
tasa	5	
tasa	5	
tasa	3	
tasa	3-5	
käytön mukainen poisto ei poistoaikaa		

Poistojen ja keskimääräisten korvausinvestointien vastaavuus

	2013	2014	2015	2016	2017
Poistonalaisten investoinnit	12 771 401,76	14 220 149,10	16 806 000,00	15 528 600,00	22 285 500,00
Rahoitusosuudet	-1 793,02	416 000,00	1 701 000,00	836 000,00	2 700 000,00
Invest. Omahankintamenot	12 773 194,78	13 804 149,10	15 105 000,00	14 692 600,00	19 585 500,00
Suunnitelman mukaiset poistot	11 069 538,73	10 722 379,14	9 902 539,00	11 002 650,00	12 160 478,00
Viiden vuoden keskiarvo					
Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot				10 971 516,97	
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno				15 192 088,78	
Ero				-4 220 571,80	
poikkeama-%				-28 %	

Nokian kaupungin investointitasoa on alennettu viime vuosina noin 15 miljoonan tasoon. Taso on kehittyvälle ja kasvavalle kunnalle hyvin tiukka. Investointitason pudottaminen aikaisempien vuosien yli 20 miljoonan tasosta on johtanut siihen, että ero poistojen tasoon on pienentynyt. Esimerkiksi vuonna 2009 ero oli vielä 59 %. Investointitaso tulee kuitenkin olemaan myös tulevaisuudessa poistotasoa suurempi väestön kasvun vuoksi.

Väestönkasvu edellyttää uusinvestointeja mm. varhaiskasvatuksessa ja koulutoimessa sekä uusien asuntoalueiden infrastruktuurissa.

Poisto-ohjelma on yhtenevä muiden Tampereen kehyskuntien kanssa (pl. Pirkkala).

Pakollisten varausten muutokset

	Kaupunki		Konserni	
	2014	2013	2014	2013
Eläkevaraus 1.1.	0,00	0,00	1 996,98	2 530,85
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	-1 157,36	-944,24
Eläkevaraus 31.12.	0,00	0,00	839,62	1 586,61
Potilasvähinkovastuuvaraus 1.1.	0,00	0,00	1 323 520,15	778 118,28
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	533 422,38	273 424,13
Potilasvähinkovastuuvaraus 31.12.	0,00	0,00	1 856 942,53	1 051 542,41
Muut pakolliset varaukset 1.1.	12 142 000,00	12 142 000,00	12 178 173,26	12 175 801,12
Lisäykset tilikaudella	4 200 000,00		4 200 000,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-484 933,37	0,00	-487 014,96	-5 061,31
Muut pakolliset varaukset 31.12.	15 857 066,63	12 142 000,00	15 891 158,30	12 170 739,81

Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja tappiot				
	Kaupunki		Konserni	
	2014	2013	2014	2013
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden myyntivoitto	2 237 445,52	4 903 400,59	2 237 445,52	4 903 400,59
Osakkeiden myyntivoitot		3 697,83	0,00	
Muu pysyv.vastaavien myynti	30 067,87	10 403,23	53 332,46	15 583,67
Myyntivoitot yhteensä	2 267 513,39	4 917 501,65	2 290 777,98	4 918 984,26
Muut toimintakulut				
Muiden pysyvien vastaavien myyntitappiot		34 682,34	659,87	37 832,34
Myyntitappiot yhteensä	0	34 682,34	659,87	37 832,34

Rahoitustuotot ja kulut		
	2014	2013
Osinkotuotot ja osuuspääomat		
Pirkanmaan sair.hoitopiiri	159 303,09	159 303,09
Muut	29 281,63	13 190,17
Nokian Vuokrakodit Oy osingot	197 062,25	197 062,25

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet				
	Aineettomat hyödykkeet			
	Tietokone-ohjelmistot	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakko-maksut ja kesk.er.h.	Yhteensä €
Poistamaton hankintameno 1.1.2014	2 995,89	150 380,30	0,00	153 376,19
Lisäykset tilikauden aikana	63 139,62	0,00	0,00	63 139,62
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	556,93	0,00	556,93
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	2 743,09	75 512,83	0,00	78 255,92
Arvonlennukset ja niiden palautukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.2014	63 392,42	74 310,54	0,00	137 702,96
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	63 392,42	74 310,54	0,00	137 702,96
Olennaiset lisäpoistot				
Erittely olennaisista lisäpoistoista	0,00	0,00		0,00

	Aineelliset hyödykkeet						
	Maa- ja vesialueet, Liittymismaksut	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	Yhteensä €
Poistamaton hankintameno 1.1.2014	20 675 614,36	71 775 564,50	52 624 045,37	2 640 164,21	38 484,55	3 878 535,72	151 632 408,71
Lisäykset tilikauden aikana	883 237,55	1 083 772,03	2 597 093,07	390 198,78		10 040 962,03	14 995 263,46
Rahoitusosuudet tilikaudella		394 000,00	22 000,00				416 000,00
Vähennykset tilikauden aikana	181 934,44	1 386 441,76	26 878 650,86	170 375,70		1 270 701,54	29 888 104,30
Siirrot erien välillä		164 074,84	625 237,60			-789 312,44	0,00
Tilikauden poisto		4 990 794,29	4 883 056,68	770 272,25			10 644 123,22
Arvonlennukset ja niiden palautukset							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.2014	21 376 917,47	66 252 175,32	24 062 668,50	2 089 715,04	38 484,55	11 859 483,77	125 679 444,65
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	21 376 917,47	66 252 175,32	24 062 668,50	2 089 715,04	38 484,55	11 859 483,77	125 679 444,65
Olennaiset lisäpoistot		522 331,34					
Erittely olennaisista lisäpoistoista							
Varikko; varasto- ja korjaamorakennus, Pinsiöntie 46	0,00	522 331,34	0,00	0,00	0,00		522 331,34

Pysyvien vaastaavien sijoitukset										
	Osakkeet ja osuudet						Muut laina- ja muut saamiset			
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Osakkuus-yhteisö osakk. ja -osuudet	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä €	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Muut saamiset muilta	Yhteensä €
Tilit	1201	1203	1205	1207	1212		1231	1238	1246	
Hankintameno 1.1.2014	3 469 679,11	6 831 180,01	22 100,00	12 000,00	7 323 165,45	17 658 124,57	0,00	10 091,28	160 658,95	170 750,23
Lisäykset	14 264 726,02	1 742 025,00				16 006 751,02	15 793 607,41		59 000,00	15 852 607,41
Vähennykset						0,00				0,00
Siirrot erien välillä						0,00				0,00
Hankintameno 31.12.2014	17 734 405,13	8 573 205,01	22 100,00	12 000,00	7 323 165,45	33 664 875,59	15 793 607,41	10 091,28	219 658,95	16 023 357,64
Arvonlennukset						250 040,34				
Arvonkorotukset						0,00				
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	17 734 405,13	8 573 205,01	22 100,00	12 000,00	7 073 125,11	33 414 835,25	15 793 607,41	10 091,28	219 658,95	16 023 357,64

Avaussaldoa muutettu 1.1.2014

Tasetililtä 1238 tasetilille 1246

siirto- ja palautuskelpoiset liittymismaksut 160.658,95 €

Maa- ja vesialueet	Kaupunki		Konserni	
	2014	2013	2014	2013
Kiinteistöjen liittymismaksut	524 553,17	569 402,69	1 057 310,08	1 021 970,77
Muut maa- ja vesialueet	20 852 364,30	20 106 211,67	21 578 570,19	20 794 912,47
Maa- ja vesialueet yhteensä	21 376 917,47	20 675 614,36	22 635 880,26	21 816 883,24

Saamisten erittely		
	2014	2013
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Lainasaamiset	15 793 607,41	
Myyntisaamiset	265 168,87	64 674,88
Saamiset yhteisyhteisöiltä		
Lainasaamiset	449 169,44	481 252,96
Saamiset kuntayhtymiltä		
Myyntisaamiset	745,45	66 134,63
Siirtosaamiset	56 215,03	32 264,09
Saamiset yhteensä	16 564 906,20	644 326,56

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Kaupunki		Konserni	
	2014	2013	2014	2013
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	468 600,99	159 303,09	468 600,99	153 478,14
Kelan korvaus työterveyshuollos	449 977,47	841 175,44	601 760,44	960 112,02
Ulkopuolisen rahoituksen jaksot	56 215,03	32 264,09	180 181,73	150 809,19
Lääkäreiden koulutuskorvaukset			21 036,97	17 720,76
Muut tulojäämät	544 572,16	510 360,21	515 955,08	821 618,40
Tulojäämät yhteensä	1 519 365,65	1 543 102,83	1 787 535,20	2 103 738,52
Menoennakot				
Etukäteen maksetut maksut	6 239,52		48 038,95	26 742,87
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 525 605,17	1 543 102,83	1 835 574,15	2 130 481,39

Rahoitusarvopaperit		
	2014	2013
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankinta-arvo	133 624,09	133 854,47
Kirjanpitoarvo 31.12.	29 197,86	29 197,86
Erotus	104 426,23	104 656,61
Muut rahastosijoitukset		
Jälleenhankinta-arvo	6 636 245,64	6 373 672,31
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 599 327,27	6 356 385,54
Erotus	36 918,37	17 286,77

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely				
	Kaupunki		Konserni	
	2014	2013	2014	2013
Peruspääoma 1.1.	83 853 598,46	83 853 598,46	83 853 598,46	83 853 598,46
Peruspääoma 31.12.	83 853 598,46	83 853 598,46	83 853 598,46	83 853 598,46
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.			9298,45	7387,66
Siirrot pääomaan tilikaudella			0	0
Siirrot pääomasta tilikaudella			0	0
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.			9298,45	7387,66
Arvonkorotusrahasto 1.1.			17 624,92	14 003,08
Siirrot rahastoon tilikaudella			0,00	0,00
Siirrot rahastosta tilikaudella			0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.			17 624,92	14 003,08
Muut rahastot				
Lainanlyhennysrahastot 1.1.			10 107,05	10 107,05
Siirrot rahastoon tilikaudella			0,00	0,00
Vähennykset			0,00	0,00
Lainanlyhennysrahasto 31.12.			10 107,05	10 107,05
Rakennusrahasto 1.1.			47 861,17	47 992,09
Vähennykset			0,00	0,00
Rakennusrahasto 31.12.			47 861,17	47 992,09
Rahastopääomat 1.1.			79 127,96	68 111,77
Lisäykset			578 490,39	59,60
Vähennykset			-696,11	-640,74
Rahastopääomat 31.12.			656 922,25	67 399,72
Muut rahastot yhteensä			714 890,46	125 498,86
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	16 782 479,80	24 555 837,52	15 855 480,33	22 441 467,57
Siirto edelliseltä tilikaudelta	9 707 592,39	-7 773 357,72	6 793 225,91	-6 407 156,19
Lisäykset			160 893,20	38 902,99
Vähennykset			0,00	-217 734,04
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	26 490 072,19	16 782 479,80	22 809 599,44	15 855 480,33
Tilikauden yli-/aliäämä	-6 592 331,73	9 707 592,39	-6 954 918,07	6 793 225,91
Oma pääoma yhteensä	103 751 338,92	110 343 670,65	100 450 093,67	106 649 194,30

Erittely poistoeron muutoksista		
	2014	2013
Kertynyt poistoero 1.1.2014	1 307 223,79	1 478 847,87
Kauden poistoero		
Rakennukset/Paloasema	- 67 207,96	-67 207,96
Aineettomat hyöd./Valtatie 3:n katutyöt	-	-101 442,33
-Nokian kaupungin osuus valtion työstä		
Kiint. rakenteet ja -laitteet/	- 899,47	-2 973,79
Linnavuori-Kullaavuori siirtoviemäri 1.-30.4.14		
Poistoeron vähennys 1.5.14/Linnavuori-Kullaavuori siirtoviemäri	- 33 299,13	
Kertynyt poistoero 31.12.2014	1 205 817,23 €	1 307 223,79

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai pitemmän ajan kuluttua		
	2014	2013
Lainat kotimaisilta talletuspankeilta	6 950 000,00	6 150 000,00
Lainat muilta kotimaisilta	2 027 072,04	4 682 094,85
Lainat muilta lainanantajilta		
	8 977 072,04	10 832 094,85

Pakolliset varaukset				
	Kaupunki		Konserni	
	2014	2013	2014	2013
Eläkevaraukset	0,00	0,00	839,62	1 586,61
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovastuuvaraus (ky)	0,00	0,00	1 856 942,53	1 051 542,41
Muut pakolliset varaukset	15 857 066,63	12 142 000,00	15 891 158,30	12 170 739,81
Muut pakolliset varaukset yhteensä	15 857 066,63	12 142 000,00	17 748 100,83	13 222 282,22

Vieras pääoma		
	2014	2013
Velat tytäryhteisöille	Lyhytaik.	Lyhytaik.
Ostovelat	96386,49	92,55
Velat kuntayhtymille, joissa jäsenenä		
Ostovelat	142 075,44	79 401,92

Sekkilimiitti		
	2 014	2 013
Konsernitilin saldo 31.12.	6 609 224,22	3 956 317,30

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Kaupunki		Konserni	
	2014	2013	2014	2013
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Valtionosuusennakko		80 079,00	635 355,42	508 942,67
Menojäämät				
Jaksotetut palkat	676 266,79	664 404,58	1 255 636,44	968 391,69
Lomapalkkavelka	11 111 193,13	11 197 491,44	14 968 882,99	14 043 474,45
Sosiaalikulut	1 507 643,83	1 611 373,26	1 539 618,66	1 635 841,90
Nokian Vesi Oy	24 283,46		24 283,46	
Korkojaksotukset	306 919,91	376 444,59	392 559,46	610 627,72
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri	2 730 910,27	627 041,56	2 730 910,27	622 487,40
Muut menojäämät	410 157,43	568 893,94	861 773,94	782 948,82
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	16 767 374,82	15 125 728,37	22 409 020,64	19 172 714,65

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Leasingvastuiden yhteismäärä				
	Kaupunki		Konserni	
	2014	2013	2014	2013
Leasing- ja muut vastuut	3 220 912,85	3 065 093,60	4 318 118,16	3 863 168,40

Vastuusitoumukset				
	Kaupunki		Konserni	
	2014	2013	2014	2013
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma	41 247 989,48	33 597 989,48		
Jäljellä oleva pääoma	30 250 377,62	28 323 655,95		
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	6 837 352,83	5 887 352,83	6 885 159,56	6 628 656,08
Jäljellä oleva pääoma	3 659 716,35	3 199 177,75	3 680 275,27	4 006 245,90

Muut vastuusitoumukset		
	2014	2013
Jäljellä oleva rahastosijoitussitoumus Tamseed Ky	5 541,67	5 541,67
Kuntien takauskeskus		
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta	149 175 138,93	140 983 681,10
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	103 135,46	94 551,38

Sopimusvastuut		
	2014	2013
Maankäyttösopimuksista aiheutuvat velvoitteet CityPrisma	2 900 000,00	4100000

Johdannaissopimukset		
	2014	2013
Korkojohdannaiset		
Koronvaihtosopimus		
Alkuperäinen pääoma 5.000.000 €		
Sopimuksen erääntymispäivä 24.4.2017		
Jäljellä oleva pääoma	1 250 000	1 750 000
Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-785 709	-1 220 153

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä		
	2014	2013
Hallintokeskus	32	30
Tekninen keskus	316	338
Kasvatus- ja opetuskeskus	907	903
Vapaa-aikakeskus	46	48
Perusturvakeskus	763	739
Yhteensä	2 064	2 058

Henkilöstökulut		
	2014	2013
Palkat ja palkkiot	69 821 886,88	69 261 883,66
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	16 922 170,45	16 777 263,37
Muut henkilösivukulut	3 867 313,61	4 015 130,53
Henkilöstökorvaukset	-1 099 394,79	-1 217 732,76
Jaksotukset		
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	89 511 976,15	88 836 544,80
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	414 803,35	534 573,36

Palkat ja sivukulut sisältävät jaksotukset

Investointien kirjaustavan muutoksesta johtuen vuoden investointien palkkakulut sisältyvät tuloslaskelman yhteissummaan

Tilintarkastajan palkkiot		
	2014	2013
Tilintarkastuspalkkiot	25 984,57	24 644,02
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	107,71	
Tarkastuslautakunnan avustaminen	8 158,36	12 692,87
Muut palkkiot	30 085,22	5 160,19
Palkkiot yhteensä	64 335,86	42 497,08

Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuus- ja yhteisyhteisöt						
Nimi	Kunnan Kotipaikka	Konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)			
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta	
Tytäryhteisöt						
Nokian Vesi Oy	Nokia	100 %	100 %	14 163	19 269	-705
Nokian Vuokrakodit Oy	Nokia	100 %	100 %	3 533	28 771	212
Siuron Liiketalo Oy	Nokia	79 %	79 %	44	31	12
Verte Oy	Nokia	59,5 %	60,4 %	168	30	9
Kuntayhtymät						
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	Tampere	4,28 %	4,28 %	9 406	13 612	599
Pirkanmaan liitto	Tampere	6,10 %	6,10 %	88	44	0
Tampereen kaupunkiseudun ky	Tampere	8,80 %	8,80 %	27	24	6
Sastamalan koulutusky	Sastamala	2,59 %	2,59 %	470	241	1
Osakkuusyhteisöt						
Kuntien Hankintapalvelut Oy	Pirkkala	22,1	22,1	111	19	30
Yhteisyhteisöt						
Kiint. Oy Tuuliharjun Pysäköinti Oy	Nokia	50 %	50 %	141	457	3

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tase-arvo 1.1.14	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tase-arvo 31.12.14	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Pirkanmaan SHP Ky	6 366 321,38	1 742 025,00		8 108 346,38	8 114 148,45	5 802,07

Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

	1.1.-30.4.2014	1.1.-31.12.2013
Liikevaihto	2 096 486,58	6 473 742,25
Liiketoiminnan muut tuotot	3 803,34	20 967,45
Valmistus omaan käyttöön	162 827,32	530 899,73
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-523 386,69	-1 211 382,14
Palvelut	-375 686,93	-1 194 023,48
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-340 433,87	-1 092 382,18
Henkilösivukulut	-93 531,42	-299 036,17
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-839 135,30	-2 456 211,44
Liiketoiminnan muut kulut	-76 586,69	-239 865,43
Liikelylijäämä	14 284,74	532 708,59
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	2 766,79	2 515,72
Korkokulut	-33 955,58	-182 115,14
Korvaus peruspääomasta	-145 063,00	-435 190,00
Muut rahoituskulut	-312,17	-184,14
YLIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-162 279,22	-82 264,97
Poistoerojen lisäys / vähennys	899,47	2 973,79
Vapaaehtoisten varausten lisäys	0,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-161 379,75	-79 291,18
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,1	1,8
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-0,1	1,5
Voitto %	-7,7	-1,2

Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

	30.4.2014	31.12.2013
Toiminnan rahavirta		
Liikelyljäämä	14 284,74	532 708,59
Poistot ja arvonalentumiset	839 135,30	2 456 211,44
Rahoitustuotot ja kulut	-176 563,96	-614 973,56
	676 856,08	2 373 946,47
Investoinnin rahavirta		
Investointimenot	-458 672,79	-3 342 382,74
Rahoitusosuudet investointeihin	0,00	0,00
	-458 672,79	-3 342 382,74
Toiminnan ja investoinnin rahavirta	218 183,29	-968 436,27
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	9 368 607,41	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-440 000,00	-1 200 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	19 674,88	8 310,73
Saamisten muutos	64 903,77	232 237,10
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-9 153 676,34	2 361 923,93
Korottomien velkojen muutos muilta	-77 693,01	-434 035,49
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-218 183,29	968 436,27
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00
Investointien tulorahoitus, %	147,6	71,0
Pääomanmenojen tulorahoitus, %	75,3	52,3
Lainanhoitokate	1,4	1,8

Vesihuoltolaitoksen tase

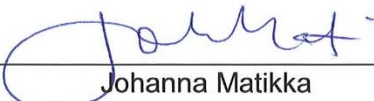
VASTAAVAA	30.4.2014	31.12.2013
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	556,93	869,22
Aineelliset hyödykkeet		
Kiineistöjen liittymismaksut	50 141,46	50 141,46
Rakennukset	1 386 441,76	1 454 300,90
Kiinteät rakenteet ja laitteet	26 878 650,86	27 638 287,87
Koneet ja kalusto	170 375,70	181 702,56
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 270 701,54	812 028,75
PYSYVÄT VASTAAVAT	29 756 868,25	30 137 330,76
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	106 981,01	126 655,89
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 295 156,76	1 359 765,95
Muut saamiset	3 120,00	3 570,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	155,42	1 489 991,84
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 405 413,19	31 627 322,60
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	14 503 791,51	14 503 791,51
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-358 536,44	-279 245,26
Tilikauden ylijäämä	-161 379,75	-79 291,18
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	13 983 875,32	14 145 255,07
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoerot	33 299,13	34 198,60
Vapaaehtoiset varaukset	545 122,07	545 122,07
POISTOERO JA VAP.EHT.VARAUKSET YHTEENSÄ	578 421,20	579 320,67
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 340 000,00	2 340 000,00
Lainat kunnalta	9 368 607,41	9 153 676,34
Lainat julkisyhteisöiltä	3 325 000,00	3 325 000,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	235 000,00	350 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	525 000,00	850 000,00
Ostovelat	263 813,05	302 443,17
Muut velat	184 788,95	208 624,37
Siirtovelat	357 775,51	373 002,98
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	16 599 984,92	16 902 746,86
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	31 162 281,44	31 627 322,60
Omavaraisuus, %	46,7	46,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		236,3
Kertynyt alijäämä, 1000 €	-520	-359
Lainakanta 30.4.2014 (31.12.2013) 1000 €	15 269	15 169

NOKIAN KAUPUNKI

Tilinpäätös tilikaudelta 1.1.- 31.12.2014

Nokiassa, 31. päivänä maaliskuuta 2015

NOKIAN KAUPUNGINHALLITUS

Arja Laitinen
Mika Laakso
Esa Alanne
Jarmo Kork
Herkuu Hernesniemi
Eero Väättä
kaupunginjohtaja
Piila Paalanen
Raija Nurminen
Johanna Matikka
Taina Keränen
(Anneli Lehtosen
henk.koht.varajäsen)

Tilintarkastajan merkintä:

Edellä oleva tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitolain mukaisesti.

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Nokiassa, 21.5.2015

BDO Audiator Oy, JHTT-yhteisö

Hanna Kuhanen
tilintarkastaja, JHTT, KHT

Keskus 020 743 2920
Faksi 020 743 2935
www.bdo.fi

BDO Auditor Oy
Vattuniemenranta 2
00210 Helsinki

TILINTARKASTUSKERTOMUS 2014

Nokian kaupunginvaltuustolle

Olemme tarkastaneet Nokian kaupungin hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2014. Tilinpäätös sisältää kaupungin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman, konsernin rahoituslaskelman ja niiden liite-tiedot.

Kaupunginhallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kaupunginhallitus ja muu konsernijohto vastaavat kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot kaupungin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheiden ja puutteiden havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan laimukaisuutta. Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyt selonteot. Lisäksi olemme tarkastaneet valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annettujen tietojen oikeellisuutta. Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä eikä puutteita.

Tarkastuksen tulokset

Kaupungin hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on pääosin järjestetty asianmukaisesti. Puutteita on ollut hankintojen valvonnassa sekä talouden seurannassa.

Valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annetut tiedot ovat oikeita.

Kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden toiminnasta, taloudesta, taloudellisesta kehityksestä ja taloudellisista vastuista.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Nokialla 21. toukokuuta 2015

BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Hanna Kuhanen'.

Hanna Kuhanen
JHTT, KHT

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista sekä tositelajeista

	Pääkirja		
	Päiväkirja		
	Tasekirja		
	Laskutusjärjestelmien tulosteet		
	Palkkalaskennan tulosteet		
	Saatava- ja velkareskontrien tulosteet		
	Käyttöomaisuuslaskennan tulosteet		
	Konsernitilinpäätöksen yhdistely- ja eliminointitulosteet		
	Varastokirjanpidon tulosteet		
Tositelajit			
ALKUSA	Nrosarja	1000	Alkusaldot
BUD	Nrosarja	2000	Talousarvio
BUDL	Nrosarja	3000	Lisämäärärahat
MUIST1	Nrosarja	10000	Muistio, ulkoinen RD
MUISRO	Nrosarja	15000	Muistio, ulk.Rondo
MUISIS	Nrosarja	20000	Muistio, sis. RD
MUISRS	Nrosarja	25000	Muistio, sis. Rondo
KOMTOS	Nrosarja	34000	Käyttöomaisuus
PANKKI	Nrosarja	101000	Pankin tiliote
PALKAT	Nrosarja	100000	Palkat
VARAST	Nrosarja	111000	Sonet varasto
EFFSOS	Nrosarja	113000	Effica sos.toimi
VESI	Nrosarja	118000	Vesikanta
YMR10	Nrosarja	10000000	MR Laskulaji 10 Vuokrat
YMR11	Nrosarja	11000000	MR Laskulaji 11 Halit ja kehut/monistus
YMR12	Nrosarja	12000000	MR Laskulaji 12 Yleislaskutus/talouspalvelut
YMR13	Nrosarja	13000000	MR Laskulaji 13 Venepaikat
YMR14	Nrosarja	14000000	MR Laskulaji 14 Kuntalaskut/perusturva
YMR15	Nrosarja	15000000	MR Laskulaji 15 Hempankaari
YMR16	Nrosarja	16000000	MR Laskulaji 16 Teke varasto
YMR17	Nrosarja	17000000	MR Laskulaji 17 Teke hallinto
YMR18	Nrosarja	18000000	MR Laskulaji 18 Tekninen keskus
YMR19	Nrosarja	19000000	MR Laskulaji 19 Perusturva
YMR21	Nrosarja	21000000	MR Laskulaji 21 Esij.sairaala(Effica)
YMR23	Nrosarja	23000000	MR Laskulaji 23 Hammashoidon kuntalaskutus
YMR24	Nrosarja	24000000	MR Laskulaji 24 Perusturva/vuokrat
YMR25	Nrosarja	25000000	MR Laskulaji 25 Esij.terv.keskus maks.(Effica)
YMR35	Nrosarja	35000000	MR Laskulaji 35 Esij.hammashoito (Effica)
YMR40	Nrosarja	40000000	MR Laskulaji 40 Vapaa-aikakeskus
YMR41	Nrosarja	41000000	MR Laskulaji 41 Nuoriso/Vake
YMR42	Nrosarja	42000000	MR Laskulaji 42 Kulttuuri/Vake
YMR43	Nrosarja	43000000	MR Laskulaji 43 Kuntalaskut/kasvatuskeskus
YMR44	Nrosarja	44000000	MR Laskulaji 44 Kuntalaskut/opetuskeskus
YMR45	Nrosarja	45000000	MR Laskulaji 45 Ruokahuolto
YMR49	Nrosarja	49000000	MR Laskulaji 49 Timmi-tilavuokralaskutus/koulu
YMR50	Nrosarja	50000000	MR Laskulaji 50 Timmi-tilavuokralaskutus/liikunta
YMR51	Nrosarja	51000000	MR Laskulaji 51 Timmi-tilavuokralaskutus/nuoriso
YMR52	Nrosarja	52000000	MR Laskulaji 52 Timmi-tilavuokralaskutus/kulttuuri
YMR53	Nrosarja	53000000	MR Laskulaji 53 Päivähoitolaskut
YMR54	Nrosarja	54000000	MR Laskulaji 54 Esij.vanhainkoti (Effica)
YMR58	Nrosarja	58000000	MR Laskulaji 58 Esij.kotihoido (Effica)
YMR68	Nrosarja	68000000	MR Laskulaji 68 Teke tilapalvelu
YMR69	Nrosarja	69000000	MR Laskulaji 69 Varasto
YMR70	Nrosarja	70000000	MR Laskulaji 70 Kuljetus (ATKSLA)
YMR72	Nrosarja	72000000	MR Laskulaji 72 Tontinvuokrat
YMR73	Nrosarja	73000000	MR Laskulaji 73 Rakennusvalvonta
YMR73	Nrosarja	77000000	MR Laskulaji 77 Vesi- ja jätevesilaskutus
YMR80	Nrosarja	80000000	MR Laskulaji 80 Pirkan opisto
YMR81	Nrosarja	81000000	MR Laskulaji 81 Pirkan opisto/kuntalaskutus
YMR82	Nrosarja	82000000	MR Laskulaji 82 Pirkan opisto/musiikki
YMRK	Nrosarja	5410000	Tileistä poisto
YMRMAN	Nrosarja	5110000	Manuaalisuoritukset
YMRVII	Nrosarja	5210000	Viitesuoritukset
YMRHYV	Nrosarja	5310000	Hyvitysaskujen kuittaus
OSTOT	Nrosarja	8000000	Ostolaskut
OMAKSU	Nrosarja	8990000	Ostomaksut

TOIMIELIN	LTk	TULOSALUE	TULOSYKSIKKÖ	KUSTANNUSPAIKKA

10 Kaupunginhallitus

100 Luottamustoimet

1000 Luottamustoimet

1000 Luottamustoimet

1000 Kaupunki

1001 Valtuusto

1010 Tilintarkastus

1011 Hallitus

1012 Vaalit

1013 Aluepelastuslaitos

1014 Pirtevä

1015 Väestönsuojelu

140 Hallintokeskus

1400 Hallintopalvelut

1400 Hallinto

1410 Asiantuntijat

1411 Ystävyyssunnat

1412 Kuntayhteistoiminta

1413 Tiedotus

1414 Tietohallinto

1415 Seutuhallinto

1420 Kaupungin kanslia

1420 Kanslia

1421 Historiat

1423 Puhelinkeskus

1424 Tulostamo

1430 Henkilöstöpalvelut

1430 Henkilöstöhallinto

1431 Henkilöstöetuudet

1432 Muu henkilöstöpalvelu

1440 Talouspalvelut

1440 Talouspalvelut

1500 Elinkeino ja kehittäminen

1500 Elinkeino ja kehittäminen

1500 Elinkeinojen kehittäminen

30 Perusturvakeskus

300 Perusturvalautakunta

3000 Lähipalvelut

3010 Vastaanottotoiminta

3010 Terveystuollon aluevastaanotto

3011 Ensiapupoliklinikka

3020 Hammashuolto

3020 Hammashuolto

TOIMIELIN	LTK	TULOSALUE	TULOSYKSIKKÖ	KUSTANNUSPAIKKA
			3030 Mielenterveys ja päihdetoimint	
				3030 Psykiatria
				3031 Päihdehuolto
			3040 Sairaanhoidon tukipalvelut	
				3040 Röntgen
				3041 Fysioterapia
			3050 Sairaankuljetus	
				3050 Sairaankuljetus
		3100 Perhepalvelut		
			3100 Terveysneuvonta	
				3100 Terveysneuvonta
			3110 Lastensuojelu	
				3110 Avohuolto
				3111 Lastenkoti
				3112 Perhehoito
				3113 Sijaishuollon ostopalvelut
			3120 Perhekeskus ja erityistyönteki	
				3120 Perhekeskus ja erityistyönteki
			3130 Ulkomaalaistyö	
				3130 Ulkomaalaistyö
			3140 Aikuissosiaalityö	
				3140 Aikuissosiaalityö
				3141 Toimeentulotuki
				3142 Elatusturva
			3150 Työllisyys- ja kuntoutustoimin	
				3150 Työllisyys- ja kuntoutus
		3200 Vanhuspalvelut		
			3200 Kotihoito	
				3200 Kotihoito
			3210 Päiväkeskustoiminta	
				3210 Päiväkeskustoiminta
			3220 Palveluasuminen	
				3220 Palveluasuminen
			3230 Omaishoidontuki yli 65v	
				3230 Omaishoidon tuki yli 65 v
			3240 Pitkäaikainen laitoshoido	
				3240 Vihnuskoti
			3250 Arviointi- ja kuntoutusosasto	
				3250 Arviointi- ja kuntoutusosasto
		3300 Erityispalvelut		
			3310 Erikoissairaanhoito	
				3310 Erikoislääkäripoliklinikka
				3311 Leikkausosasto
				3312 Terveyskeskus, osasto 1
				3313 Välinehuolto

TOIMIELIN	LTK	TULOSALUE	TULOSYKSIKKÖ	KUSTANNUSPAIKKA
				3314 Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
				3315 Muu ostopalvelu
			3320 Vammaispalvelut	
				3320 Subjektiivinen vammaispalvelu
				3321 Määrärahasidonnainen vammais-
				palvelu
				3322 Kehitysvammapalvelut
			3330 Omaishoidontuki alle 65v	
				3330 Omaishoidontuki alle 65 v
			3390 Perusturvan hallinto	
				3390 Perusturvan hallinto
				3391 Kiinteistöhuolto
				3393 Perusturvan avustukset
				3399 Perusturvalautakunta
40 Kasvatus- ja opetuskeskus				
		400 Kasvatus- ja opetuslautakunta		
			4000 Kasv.ja opetuskesk.hallinto	
			4000 Opetuskesk.hallinto	
				4000 Kasv.-ja opetuskeskus,hallinto
				4001 Kasvatus- ja opetuslautakunta
				4002 Muu oppilashuolto
		4100 Perusopetus		
			4100 Perusopetus+alakoulu	
				4110 Alhoniityn koulu
				4111 Kankaantaan koulu
				4112 Koskenmäen koulu
				4115 Myllyhaan koulu
				4116 Kartanon koulut
				4117 Siuron koulut
				4118 Taivalkunnan koulu
				4119 Tervasuon koulu
				4120 Tottijärven koulu
				4121 Vahalahden koulu
				4125 Alakoulun hallinto
				4140 Kaakkurin yhtenäiskoulu
			4170 Perusopetus+yläkoulu	
				4170 Emäkosken yläaste
				4171 Nokianvirran yläaste
				4175 Yläkoulun hallinto
		4200 Lukio		
			4200 Lukio	
				4200 Nokian lukio

TOIMIELIN	LTK	TULOSALUE	TULOSYKSIKKÖ	KUSTANNUSPAIKKA
		4300 Pirkan opisto		
			4300 Kansalaisopisto	
				4300 Kansalaisopisto,yleishallinto
				4311 Kansalaistaidot,kielet,kulttuu
				4312 Käytönnön taidot,hyvinvointi
		4320 Visuaaliset ja ilmaisutaiteet		
				4313 Visuaaliset taiteet
				4314 Tanssi,teatteri ja muut taiteet
				4315 Myyntikoulutus
				4316 Hankkeet
		4350 Musiikkiopisto		
				4350 Musiikkiopiston yleishallinto
				4351 Musiikin taiteen perusopetus
				4352 Vapaatavoitteinen musiikki
		4400 Varhaiskasvatus		
			4400 Päiväkodit	
				4401 Alhoniityn päiväkot
				4403 Kankaantaan päiväkot
				4404 Kartanon päiväkot
				4405 Puropuiston päiväkot
				4406 Koskenmäen päiväkot
				4407 Kynninkadun päiväkot
				4408 Lauttalan päiväkot
				4409 Linnavuoren päiväkot
				4410 Lähdekorven päiväkot
				4411 Menkalan päiväkot
				4412 Myllyhaan päiväkot
				4413 Pajakadun päiväkot
				4414 Siuron päiväkot
				4415 Tervasuon päiväkot
				4416 Tottijärven päiväkot
				4417 Tyttölän päiväkot
				4418 Puropuiston vuoropäiväkot
				4419 Viholan päiväkot
				4421 Orvokin päiväkot
				4422 Sammaliston päiväkot
				4424 Harjuniityn päiväkot
				4430 Erytispäivähoito
				4440 Päivähoidonhallinto
		4600 Perhepäivähoito		
				4640 Perhepäivähoito
		4700 Leikkitoiminta		
				4700 Leikkitoiminta
		4800 Päivähoidon yht.toiminnot		
				4801 Lastenhoidon tuet

TOIMIELIN	LTk	TULOSALUE	TULOSYKSIKKÖ	KUSTANNUSPAIKKA

52 Vapaa-aikakeskus

500 Kulttuurilautakunta				
	5000 Kulttuuritoimi			
		5000 Kulttuuritoimi		
			5000 Kulttuurin hallinto	
			5001 Vapaa-aikalautakunta	
			5010 Kulttuurin tapahtumat	
			5040 Kerhola	
			5060 Taidetalo	
			5070 Knuutila ja museot	
			5080 Tapsan Tahdit	
	5100 Kirjastotoimi			
		5100 Kirjastotoimi		
			5100 Pääkirjasto	
			5110 Lähikirjastot	
	5600 Liikuntatoimi			
		5600 Liikuntatoimi		
			5600 Liikuntatoimen hallinto	
			5620 Palloiluhalli	
			5630 Urheilualueet	
			5640 Uimahalli	
			5650 Jäähalli	
			5660 Terveysten edistäminen	
	5700 Nuorisotoimi			
		5700 Nuorisotoimi		
			5700 Nuorisotoimen hallinto	
			5710 Kasvatuksellinen ohjaus	
			5720 Sosiaalinen nuorisotyö	
			5730 Nuorten osallisuus ja vaikuttami-	
			nen	

60 Tekninen keskus

600 Tekninen lautakunta				
	6000 Teken hallinto			
		6010 Teken johto ja hallinto		
			6010 Teken hallinto	
			6011 Tekninen lautakunta	
			6020 Pysäköinninvalvonta	
	6100 Varikko			
		6100 Varikko		
			6110 Teken varasto	
			6120 Konekeskus	
	6200 Tilatekniikka			
		6200 Kiinteistöhallinto		
			6210 Kiinteistöhallinnon hallinto	
			6220 Kiinteistöhuolto	

TOIMIELIN	LTK	TULOSALUE	TULOSYKSIKKÖ	KUSTANNUSPAIKKA
				6230 Rakennusten kunnossapito
		6300 Kunnallistekniikka		
			6300 Kunnallistekniikka	
				6310 Kunnallistekniikka
		6400 Maankäyttö		
			6410 Kaavoitus	
				6410 Kaavoitus
			6420 Kartta- ja tonttiyksikkö	
				6420 Kartta- ja tonttiyksikkö
		6500 Tilatuotanto		
			6510 Siivoustuotanto	
				6530 Siivouspalvelut
				6540 Ruokapalvelut
		6600 Aluetuotanto		
			6600 Katutuotanto	
				6610 Rakentaminen
				6620 Katujen kunnossapito
			6700 Mittaustuotanto	
				6640 Mittaustuotanto
			6800 Puistotuotanto	
				6650 Puistotuotanto
			6900 Liikuntapaikkatuotanto	
				6660 Urheilualueet
		7000 Vesihuolto		
			7000 Vesihuoltolaitos	
				7000 Vesilaitos
				7010 Vesilaitos
				7020 Jätevesilaitos
				7030 Hulevesi
				9700 VesilaitosRahoitus
		700 Rakennus- ja ympäristölautakun		
		7200 Rakennus- ja ympäristölautakun		
			7200 Ympäristönsuojelu	
				7210 Ympäristönsuojelu
				7220 Luonnonsuojelualueet
			7400 Rakennusvalvonta	
				7410 Rakennusvalvonta
				7420 Rakennus- ja ympäristölautakunta
90 Rahoitus				
	900 Rahoitus			
		9000 Rahoitus		
			9000 Rahoitus	
				9000 Rahoitus